

Novice iz Moravške doline

Glasilo občine Moravče

2024

ŠTEVILKA 2
LETNIK XXV

Marec

Ime je dobil po bogu vojne Marsu.
To je bil po rimskem koledarju prvi mesec v letu.

Sušec

Ime je povezano s časom, ko zemlja pije snežnico, se začne sušiti in pripravljati na pomladno rast.

Čarovnik iz Oza

/ str. 24

Blagodejno potovanje z malo Dorotejo. Domotožje, pamet, srčnost in pogum na moravškem odru v izvedbi mladinske dramske skupine KID Limbar.

Maškare napolnile Moravče / str. 28

Turistično društvo je v soboto, 10. 2. 2024, v sodelovanju z Občino Moravče pripravilo tradicionalno pustno povorko z veselim rajanjem.

35. Pohod po nagelj na Limbarsko goro

/ str. 30

Množico obiskovalcev, ki je tudi letos obiskala Limbarsko goro, so organizatorji, Društvo krajanov Limbarska Gora, pričakali pripravljeni. So presegli rekord?

Brezčasni Prešeren

/ str. 34

Velika predanost članov KŠD Peče, vložena v pripravo in izvedbo letošnje proslave ob kulturnem prazniku, je ljubiteljem kulture omogočila nepozaben uvod v praznični dan.

Marec

22 - 29

MAREC
Sobota

**Zbiranje starega papirja -
lastna dostava**

Skavti

Parkirišče pod cerkvijo

April

4

APRIL
Četrtek

POZDRAV POMLADI

KORK Vrhpolje in

Podružnična šola Vrhpolje

Dvorana GD Vrhpolje

17.00

14

APRIL
Nedelja

Pletarska razstava

DK Tuštanj

Grad Tuštanj

16.00

19

APRIL
Petek

Dan odprtih vrat

Čebelarsko društvo Moravče

Čebelarski dom, Zalog 25a

9.30 - 12.00

21

APRIL
Nedelja

Čarovnik iz Oza -

dobrodelna predstava

Mladinska dramska skupina

KID Limbar

Kulturni dom Moravče

17.00

26

APRIL
Petek

**Prireditev v počastitev
spomina na padle partizane**

Združenje borcev za

vrednote NOB Moravče

Spomenik nad Češnjicami

16.00

26

APRIL
Petek

Koncert na prostem

"Godba na vasi"

Pihalna godba Moravče

Pred PGD Moravče

19.00

27

APRIL
Sobota

Koncert na prostem

"Godba na vasi"

Pihalna godba Moravče

Pred PGD Velika vas

19.00

Maj

1

MAJ
Sreda

**29. prvomajsko srečanje
na športno rekreativnem**

igrišču – povorka

starodobnikov,

ŽIV ŽAV, glasba,

ples

Društvo krajanov Spodnjega

in Zgornjega Tuštanja

Cegunca

Od 10.30 dalje

10

MAJ
Petek

Koncert na prostem

"Godba na vasi"

Pihalna godba Moravče

Pred PGD Krašče

19.00

11

MAJ
Sobota

Koncert na prostem

"Godba na vasi"

Pihalna godba Moravče

Pred PGD Vrhpolje

19.00

31

MAJ
Petek

Letni koncert POLETJE

UJETO V STRUNE - večer

dalmatinskih pesmi in

napevov

KUD Vrhpolje

Kulturni dom Moravče

19.00

Junij

1

JUNIJ
Petek

Koncert na prostem

"Godba na vasi"

Pihalna godba Moravče

Pred PGD Peče

18.00

Novice iz Moravske doline

FEBRUAR/MAREC 2024
ŠTEVILKA 2
LETNIK XXV

Novice iz Moravske doline je informativno glasilo Občine Moravče, ki je tudi izdajateljica. ISSN 2536-4057. Izhaja predvidoma desetkrat letno in ga prejemajo vsa gospodinjstva v občini brezplačno.

Sedež in naslov uredništva
Občina Moravče
Vegova ulica 9
1251 Moravče
01 724 71 40

E-poštni naslov
moravske.novice@moravce.si

Uredništvo
Novic iz Moravske doline:

Odgovorna urednica
Albina Močilnikar

Lektorica
Bernarda Mal

Likovni urednik in oblikovanje
mag. Blaž Slapar

Uredniški odbor
Irena Malovrh
Bojana Dorič
David Koprivšek
Klara Zupančič

Fotografija na naslovnici
Nočni let nad Moravčami

Tisk
SCHWARZ PRINT d.o.o.

Naklada
1880 izvodov

Rokovnik izhajanj, navodila za pisce prispevkov in cenik oglasnega prostora so objavljeni na spletni strani www.moravce.si.

Naslednja številka izide 25. aprila. Prispevke za objavo pošljite na elektronski naslov moravske.novice@moravce.si. **Rok za oddajo je 3. april.**

Pisci sami jamčijo za verodostojnost vsebine objav ter za avtorstvo besedil in slikovnega gradiva. Novice iz Moravske doline so vpisane v razvid medijev pri Ministrstvu za kulturo RS pod zaporedno številko 374.

dr. Milan Balažič
župan občine Moravče

Temelji lepše prihodnosti

Drage občanke in občani Občine Moravče.

Kar takoj vam na kratko poročam o najpomembnejših dogodkih, ki so se zgodili od izida prejšnje številke Novic:

- 22. januarja smo skupaj s predstavniki moravške mladine oblikovali **Svet mladih**, katerega naloga je zaposliti naše mlade z zdravimi in koristnimi aktivnostmi; istega dne se je sestal tudi **Štab civilne zaščite** in odločil, da v prihodnjih mesecih podrobno pregleda delovanje in usposobljenost vseh sestavnih delov naše varnosti;

- 26. januarja je po opravljenih pripravah na polno stekla gradnja našega novega **Doma starejših občanov**: najprej se je začelo z izkopom jame, zdaj pa se že betonirajo temelji;

- 1. februarja sem za **vršilko dolžnosti direktorice Občinske uprave imenoval Saro Flis**; prejšnjemu

direktorju dr. Ivanu Kendi sem se po petletnem mandatu zahvalil za sodelovanje;

- 2. februarja sem pred javno tribuno na kratko sprejel **predsednika SDS in bivšega predsednika Vlade RS Janeza Janšo**: zahvalil sem se mu za odobritev sredstev za gradnjo prizidka šole in športne dvorane, hkrati pa sem se mu priporočil za podporo pri zagotovitvi proračunskih sredstev za gradnjo moravške obvoznice;

- 9. februarja smo se dogovorili, da pospešimo **projekt zagotovitve zadostnih investicijskih sredstev za moravško obvoznico v državnem proračunu** ob prvem naslednjem rebalansu; za zdaj namreč država predvideva gradnjo leta 2028, mi pa ne želimo več čakati tako dolgo;

- 13. februarja smo se s predstavniki podjetja Termit sestali na 5. seji Koordinacijskega odbora: podjetje je že to zimo **zmanjšalo dovoz elektro-filtrskega pepela** s 6 500 na manj kot 2 000 ton, naslednjo zimo pa tega dovoza ne bo več;

- 20. februarja sem ob deseti obletnici smrti v Križatah pred kočo, v kateri je preživel zadnji dve desetletji svojega življenja, odkril **spominsko tablo** velikanu moderne slovenske književnosti **Kajetanu Koviču**; kdo se iz otroštva ne spomni Pikija Jakoba in mačka Murija?

- 23. februarja smo ob drugi obletnici napada Rusije pred zgradbo občine obeležili **dan solidarnosti z ukrajinskim ljudstvom**; dogovorili smo se za organizacijo večera ukrajinske kulture in za podpis sporazuma o partnerstvu med Občino Moravče in ukrajinsko občino Kozyatin;

- 1. marca sem ob **80-letnici prihoda 14. divizije na Moravško** položil venec k spomeniku komandanta te

VELIKONOČNO VOŠČILO.

Velika noč prinaša sporočilo upanja. Oznanja nam, da končna zmaga pripada dobremu. Naj vas praznični dnevi opogumijo za vsakdanje življenje, naj vam prinesejo mir in upanje.

Želim vam vesele velikonočne praznike.

Dr. Milan Balažič
Župan

divizije, Moravčana Jožeta Klanjška – Vasje; Moravče so bile čez nekaj tednov po prihodu divizije svobodne;

- 5. marca smo dorekli **letošnji program asfaltiranja cest**; predvideni so naslednji cestni odseki: Gora pri Pečah-Log, Soteska-Negastrn, Dole pri Kraščah, Goričica, Moravče-Planina, Vodice na Limbarski gori, Sv. Andrej, rekonstrukcija makadama Moravče-Hribce, pločnik na Masljevi cesti in sanacija mostu v Križatah; za ostale cestne odseke se še pripravlja dokumentacija in bodo na vrsti prihodnje leto;

- 8. marca sem ob **dnevu žena** sprejel predstavnice moravških žena: malo za šalo malo zares sem jih spomnil, da so potomke pogumnih Moravčank, ki so znale same navaliti na Turke in jih pognati v Savo – vsaj tako pravi ena od zgodb iz naše slavne moravške tradicije.

Temelj svobodne države je svobodna občina

Ta je pomembna. Moravška pra-fara in pra-občina imata tisočletno tradicijo. Skozi srednji vek je Moravška dolina zaradi svojih enajstih gradov, velikega števila svobodnih kmetov (kosezov) in strateškega položaja pri obrambi pred Turki veljala za »cesarjevo občino«. Kot občina v modernem smislu pa je moravška otrok marčne revolucije leta 1848. Marčna ustava, ki jo je leta 1849 s patentom izdal cesar Franc Jožef I., je vsebovala določila o »neodstopenih temeljnih pravicah občine«. S tem je temelj nove upravne ureditve postala občina, zasnovana kot samostojna in samoupravna prvostopenjska oblast. Marčna ustava je določala, da ima vsaka občina pravico do: 1. volitev svojih predstavnikov, 2. sprejema novih članov v občino, 3. samostojnega opravljanja svojih nalog, 4. javne predstavitve svojega gospodarjenja in 5. javnega delovanja svojih predstavnikov.

Poleg tega je bilo določeno, da se natančnejša pravila določijo z občinskim zakonom. Občine tako postanejo eden izmed pomembnih temeljev izgradnje takratne avstro-ogrske državne ureditve, veliko pomembnejši kot je to danes v Republiki Sloveniji. Bistvena novost takrat je namreč bila v tem, da so bile občine zelo samostojne. Tako zakon, ki je urejal področje občin, izdan 17. marca 1849, v uvodu postavi znamenito načelo: »Temelj svobodne države je svobodna občina.« Občinam je zagotavljal samoupravo v njihovih notranjih zadevah, pri upravljanju njihovega premoženja, postavitvi občinskih organov in delu občinske policije.

Močne občine

Tako so bile občine, tudi moravška, oblikovane do junija 1850. Čeprav je decembrski patent 31. decembra 1851 – podobno kot slovenska ustava 1992 – uvedel centralizem in omejil samostojnost občin,

so bile leta 1853 izvedene prve občinske volitve in občina Moravče je tako dobila prvega modernega župana, Janeza Lavrača. Po padcu absolutistične države je zakon iz leta 1862 spet postavil samostojne občine. Delovna področja občin so obsegala svobodno upravljanje občinskega premoženja, skrb za varnost oseb in premoženja, skrb za vzdrževanje občinskih cest, poti, trgov, mostov, skrb za promet na cestah in vodah, izdajanje gradbenih dovoljenj, občinski davki in policija, skrb za vojaški nabor, nastanitev prebivalstva in pregon tujcev. Za vse to je bil zadolžen župan in občinski odbor.

Tudi po nastanku Kraljevine SHS – pozneje preimenovane v Jugoslavijo – 1. decembra 1918 glede občin ni prišlo do večjih sprememb. Šlo je za spoznanje, da utečenih mehanizmov lokalne samouprave ne kaže spreminjati in da je 70-letna tradicija delovanja samostojnih občin zadostna temeljitev za ohranitev takšne organizacije. V novem Zakonu o občinah iz leta 1933 so občine opredeljene kot naravna in gospodarska enota, ki obsega določen del ozemlja in mora imeti najmanj 3.000 prebivalcev. Moravška občina je takrat navkljub izseljevanju in vojni štela prek 5.000 ljudi. Delovno področje občin je bilo razdeljeno na izvirno in preneseno: izvirno je obsegalo vse posle, ki zadevajo interes lokalne skupnosti in se nanašajo na gospodarski (pospeševanje gospodarskih dejavnosti, upravljanje občinskega premoženja, prometna infrastruktura), socialni (skrb za siromašne, zdravstvo) in kulturni napredek v občini. Davčna obremenitev je bila takrat velika, a so se zaradi gospodarske krize proračuni občin še naprej krčili. Občine so se zadolževale predvsem zaradi gradnje šol in elektrifikacije.

Konec občine Moravče – nikoli več!

Po tem, ko je obljubljala raj na zemlji, je komunistična Partija po drugi svetovni vojni leta 1946 in 1947 sprejela zakon o krajevnih ljudskih odborih. Ti so imeli zelo majhne pristojnosti in so predstavljali podaljšano roko državne uprave. Tej je bila občina – po vzoru na sistem sovjetov in načelo demokratičnega centralizma – v vsem izrazito podrejena. Leta 1952 je bil sprejet nov zakon o razdelitvi Ljudske republike Slovenije. Že pred tem datumom so bila občini Moravče ukradena njena zgodovinska ozemlja – Sv. Trojica, Zagorica, Sp. Koseze itd.; zdaj pa je po tisočletju obstoja in po stoletju življenja v samostojni občini bila le-ta ukinjena. Pa to ni bila edina krivica. Vsega tega se moramo spominjati, da se ne ponovi in da ne bi spet v Domžalah ali Ljubljani odločali o nas namesto nas s pomočjo še danes aktivnih malopridnežev stare moravške politike. Za razliko od njih gremo mi skupaj pogumno naprej – **enotni gradimo temelje lepše prihodnosti Moravške doline.**

Župan obiskal gradbišče doma starejših občanov v Moravčah: gradijo se temelji doma

Župan Občine Moravče dr. Milan Balažič je 26. februarja 2024 obiskal gradbišče doma starejših občanov v Moravčah. Gradbinci izvajalca VG5 so mu poročali, da je izkop gradbene jame pri koncu. S tem se bo umiril tudi promet težkih tovornjakov skozi Moravče in okolico. V teh dneh že na polno poteka betoniranje temeljev. Župan je izrazil zadovoljstvo ob hitrosti gradnje, saj to obeta, da bodo roki za dokončno izgradnjo spoštovani. Takoj po zaključku gradnje – predvidoma junija 2025 – bo urejena tudi okolica doma s parkiriščem. Prav tako bo Občina Moravče pristopila k rekonstrukciji Vegove ulice.

Župan sprejel direktorja podjetja VG5, ki v Moravčah gradi dom starejših občanov

Župan Občine Moravče dr. Milan Balažič je v mesecu marcu na pogovor sprejel direktorja gradbenega podjetja VG5 Miho Brlana. To podjetje je glavni izvajalec del pri gradnji Doma starejših občanov v Moravčah. Župan je z njegove strani prejel zagotovilo, da bo gradnja končana junija prihodnje leto, sam pa je dodal, da bo Občina po svojih močeh skrbela, da bodo vsa dela potekala čim bolj tekoče in nemoteče za bližnje sosede doma. Oba sta potrdila tudi svojo zavezo, da bo pri gradnji doma sodelovalo kar največ podjetnikov in obrtnikov iz okolice.

Peti sestanek koordinacijskega odbora občine Moravče in podjetja Termit

Zmanjšanje dovoza pepela in umik težkih tovornjakov z glavnih cest

13. februarja 2024 se je na sedežu podjetja Termit d. d. sestal Koordinacijski odbor Občine Moravče in podjetja Termit. Na dnevnem redu je bilo več točk skupnega sodelovanja, med njimi dokončni umik vseh sodnih postopkov, pa tudi umik težkih tovornjakov z glavnih cest. Še posebej je pomembno dejstvo, da je podjetje Termit krepko zmanjšalo dovoz elektrofiltrskega pepela s 6 500 na manj kot 2 000 ton na letni ravni. Perspektivno je, da se bo dovoz do konca letošnjega leta dokončno ustavil.

Župan dr. Milan Balažič ob obisku Moravč sprejel predsednika SDS Janeza Janšo

V petek, 2. februarja 2024, je župan Občine Moravče **dr. Milan Balažič** ob obisku Moravč sprejel predsednika SDS **Janeza Janšo**. Župana so ob tem spremljali partnerka **dr. Nina Krajnik**, vršilka dolžnosti direktorice Občinske uprave **Sara Flis** in podpredsednik OO SDS Moravče **Marko Kladnik**. Predsednika SDS

Sredstva je potem dokončno zagotovila nova Vlada. Župan je priporočil v podporo v Državnem zboru tudi nove projekte, ki so v delu: obvoznico mimo

je spremljal poslanec Državnega zbora RS **Rado Gladek**. V kratkem pogovoru pred javno tribuno v moravškem Kulturnem domu se je župan zahvalil Janezu Janši kot bivšemu predsedniku Vlade, saj je v tem času Občina pridobila evropska sredstva za novo športno dvorano in prizidek k šoli. Prav tako je prejšnja Vlada na pobudo takratnega ministra za delo Janeza Ciglerja Kralja spremenila projekt gradnje Doma starejših občanov v državni projekt.

Moravč, sončno elektrarno in obnovo cerkve sv. Valentina na Limbarski gori, ki ima status državnega spomenika.

Spominska tabla pesniku in pisatelju Kajetanu Koviču

Župan Občine Moravče dr. Milan Balažič je 20. februarja 2024 v Križatah ob deseti obletnici Kovičeve smrti odkril spominsko tablo slovenskemu pesniku, pisatelju in prevajalcu Kajetanu Koviču.

V nagovoru je župan med drugim povedal: *»Kajetan Kovič je eden od velikanov sodobne slovenske književnosti. Izdal je 18 pesniških zbirk, 8 proznih del, znan pa je tudi po svoji mladinski književnosti, kjer je za otroke ustvaril deli Moj prijatelj Piki Jakob in Maček Muri. Čeprav je bil svetovljan, je svoje najlepše trenutke življenja preživel v hiški v moravških Križatah, v kateri je tudi pesnil in pisateljeval«.*

Dan solidarnosti z ukrajinskim ljudstvom

V spomin na drugo obletnico napada Rusije na Ukrajino je 22. 2. 2024 župan Občine Moravče dr. Milan Balažič razglasil moravški dan solidarnosti z ukrajinskim ljudstvom. Župan je sprejel delegacijo Ukrajincev, živečih v Sloveniji, ki jo je vodil predsednik ukrajinskega društva v Sloveniji **Andrija Hevka**. Pred zgradbo občinske uprave je bila ob dvignjeni ukrajinski zastavi skromna slovesnost v podporo svobodi, ozemeljski celovitosti in miru v Ukrajini. Zatem so stekli pogovori o organizaciji večera ukrajinske kulture v Kulturnem domu v Moravčah, ki se je odvil v petek, 15. marca 2024. Prav tako je v pripravi sporazum o partnerstvu med Občino Moravče in ukrajinsko občino Kozyatin.

Županovo pojasnilo glede predkazenskega postopka zaradi gradnje doma starejših občanov v Moravčah

Glede na navedbe nekaterih medijev, da je proti meni v zvezi z gradnjo Doma starejših občanov uveden predkazenski postopek, želim pojasniti naslednje. Ovadba je politični konstrukt in osebno maščevanje bivšega moravškega župana Martina Rebolja, ki, kot kaže, še vedno ne more preboleti, da je po volji moravških volivcev proti meni dvakrat izgubil volitve za župana. Za Listo Martina Rebolja se v Moravčah skriva stranka Socialnih demokratov (SD), Rebolj je predsednik Občinske organizacije SD. Ta Njegova stranka je bila v občini Moravče z njim vred na oblasti 14 let. V vseh teh dolgih letih niso izpeljali niti enega omembe vrednega večjega projekta. V koaliciji s SD je bila lokalna »rdeča« SDS, ki sta jo vodila brata Roman in Vitomir Cerar, ki ju je njuna stranka zaradi kršenja programskih načel in statutarnih določb SDS v lanskem letu celo izključila iz svojih vrst.

V zadnjih petih letih se je v Moravčah veliko spremenilo: zgradili smo nov del šole in športno dvorano, gradimo dom starejših občanov, optiko, pripravljamo gradnjo obvoznice mimo Moravč itn. Seveda naše uspešne razvojne projekte spremlja potop stare moravške politike, ki je bila nesposobna, znala pa je dobro deliti ljudi. Ta stara politika je za projekt izgradnje doma v svojih 14 letih porabila prek milijona evrov, pa ga ni začela graditi. Po znani logiki, naj tudi sosedu krava crkne, so naredili vse, kar je bilo v njihovi moči, da bi tudi meni in moji ekipi preprečili uspešno gradnjo. Ni jim uspelo. Po četrtoletja čakanja gradimo dolgo pričakovani Dom.

Vsa leta mojega mandata so mi zgoraj omenjeni nametali čuda polen pod noge, vendar so vsi njihovi poskusi, prijave na KPK, ovadbe, pritožbe informacijski pooblaščenki in kar je še takega padli v vodo. Njihove neresnice pograbi le še kak naivni medij. Ne nameravam komentirati vsakodnevnih klevet Martina Rebolja in Romana Cerarja. V Moravčah vsi vedo, koliko je ura. Vesel sem, da bo predkazenski postopek razkril vse podrobnosti. Delam pošteno za ljudi. Štejejo dejanja, ne poceni besede. Zato mirno spim. Po zagotovilih direktorja občinske uprave dr. Ivana Kende, ki je operativno vodil postopke glede gradnje Doma starejših občanov, je vse potekalo v skladu z zakoni in predpisi. Zaradi vsega povedanega si želim samo to, da pristojni organi dobro opravijo svoje delo.

Župan v Moravčah položil venec pred spomenik komandantu 14. divizije

Ob 80-letnici prihoda 14. divizije na Moravško (1944) je župan Občine Moravče dr. Milan Balažič v parku v središču Moravč položil venec pred spomenik komandantu te divizije, narodnemu heroju Jožetu Klanjšku-Vasji, ki je bil doma v Drtiji pri Moravčah. Brigade 14. divizije so pod njegovim vodstvom v treh tednih vojaških operacij povsem osvobodile Moravško dolino. Župana je spremljal njegov svetovalec za vprašanja vrednot narodno-osvobodilnega boja Stanislav Ravnikar.

Kam vlada želi?

Zaskrbljeno spremljamo dogajanje na Vladi in tudi dogodke v svetu. Vlada lahkotno in neargumentirano spreminja zakonodajo, večinoma kar po hitrem postopku. Novi zakoni so neusklajeni s stroko in sprejeti s preglasovanjem. Zakoni so pomanjkljivi in tudi v delih neustavni. Vse preveč je všečnih obljub, ki nimajo podlage niti v zakonih, niti niso podprti finančno in časovno izvedljivi. Posledično se nam dogajajo stavke, kot so sodniki, tožilci, uradniki, nezadovoljni so kmetje, gospodarstveniki in znana stavka zdravnikov, ki traja že predolgo. In nerazumljivo je, da Vlada v vsem tem času ni našla skupne točke, ki bi bila sprejemljiva za obe strani, saj pri tem ni spregledati dejstva, da so zdravniki z Vlado že sklenili zavezujoč sporazum, ki se pa, v že določenem roku, ni začel izvajati. Tudi občine niso v nič boljšem položaju. Nalagajo se jim vedno nove in nove obveznosti brez finančne podpore, še več, zmanjšuje se glavarinski količnik, občine pa morajo posledično krčiti projekte, ki so jih imeli že v planu. Pa kljub vsemu: Občina Moravče pospešeno pripravlja nove projekte, ki naj bi se tekom leta začeli uresničevati. Posebno nas veseli, da se pospešeno gradi dom za starejše s prostori za lekarno.

V mesecu marcu praznujemo občinski praznik, kjer bodo podeljena občinska priznanja in OO SLS Moravče vsem nagrajencem izreka iskrene čestitke. Čestitke vsem materam za njihov praznik. Velika noč, je praznik veselja in upanja. Želimo vam, naj ostane upanje, da se nam uresničijo vse plemenite želje.

OO SLS MORAVČE

Janez VIDIC, podžupan

Župan imenoval Saro Flis za vršilko dolžnosti direktorice občinske uprave

Župan Občine Moravče dr. Milan Balažič je s 1. februarjem 2024, imenoval magistro mednarodnih in diplomatskih študij Saro Flis za vršilko dolžnosti direktorice Občinske uprave Občine Moravče. Sara Flis je na Občini Moravče zaposlena štiri leta, nazadnje pa je vodila pravno službo, kjer se je izkazala s svojim strokovnim in predanim delom. Na novo delovno mesto je imenovana za obdobje 6 mesecev.

Obvestilo občine

Občina Moravče obvešča, da je nova Športna dvorana Primoža Peterke v Moravčah za vse zunanje uporabnike pričela z obratovanjem. Športna dvorana obsega **veliko dvorano** (možnost uporabe cele dvorane oziroma po posameznih tretjinah) ter **malo dvorano** za skupinske vadbe.

Od ponedeljka do petka sta dvorani na voljo med 15.00 in 22.30 uro skladno z veljavnim urnikom, ob vikendih pa po dogovoru z upraviteljem. Podrobnejše informacije s kontakti, vlogo in cenikom glede možnosti uporabe športne dvorane so objavljeni na občinski spletni strani Občine Moravče na povezavi:

<https://www.moravce.si/objava/888146>

Župan ob 8. marcu - dnevu žena priredil sprejem

Ob dnevu žena je župan Občine Moravče dr. Milan Balažič priredil sprejem, ki so se ga udeležile ženske, zaposlene na občinski upravi in nekaterih drugih institucijah v občini Moravče. V kratkem nagovoru se jim je zahvalil za ves trud, ki ga vlagajo v svojih službah, pa tudi doma. Prizadevanja za enakopravnost žensk se morajo nadaljevati: čeprav vse več žensk zaseda pomembne družbene položaje, še vedno ni vzpostavljena plačna enakost med obema spoloma.

Župan je za 8. marec - dan žena čestital tudi vsem občankam, ki živijo v občini Moravče.

Župan ob 80-letnici položil venec pred spomenik moravškim osvoboditeljem

Župan Občine Moravče dr. Milan Balažič je 12. marca 2024, v središču Moravč položil venec pred spomenik osvoboditeljem Moravške doline. V teh dneh se spominjamo 80. obletnice, ko so se začeli zaključni boji za osvoboditev Moravške doline. Šlandrova in Tomšičeva brigada sta do 23. marca 1944 povsem osvobodile celotno moravško področje. Župana je v občinski delegaciji spremljal njegov svetovalec za vrednote narodnoosvobodilnega boja Stanislav Ravnikar.

Pojasnilo župana glede osnovne šole Roje

Spoštovane občanke in občani Občine Moravče.

V zadnjem mesecu sem se z vodstvom Osnove šole Roje, ki sprejema otroke s posebnimi potrebami, pogovarjal o nadaljevanju našega sodelovanja. Občina Moravče je soustanoviteljica te šole in je dolžna s svojimi proračunskimi sredstvi sofinancirati prenovo te šole. Pogovori so tekli o različnih možnostih, kako bo Občina Moravče zagotovila delež pri obnovi šole, ki znaša 260.000,00 evrov.

Vodstvo Občine je po temeljitem razmisleku sprejelo sklep, da Občina Moravče zagotovi potrebna sredstva, da bodo lahko moravški otroci s posebnimi potrebami še naprej obiskovali to šolo.

Vse ostalo, kar je bilo objavljeno v medijih, med drugim tudi to, da bo Občina Moravče izstopila iz ustanoviteljstva, je zavajanje in ne drži.

O	B	R	A	Z	I					
M	O	R	A	V	Š	K	E			
P	R	I	H	O	D	N	O	S	T	I

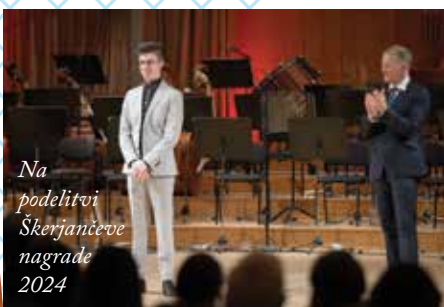
NA VELIKEM ODRU SLOVENSKE FILHARMONIJE SO SE FEBRUARJA ZBRALI LETOŠNJI PREJEMNIKI ŠKERJANČEVE NAGRADE, NAGRADE, KI JO VSAKO LETO PODELI KONSERVATORIJ ZA GLASBO IN BALET V LJUBLJANI DIJAKOM ZA IZJEMNE ŠTUDIJSKE USPEHE. PONOSNI SMO, DA JE MED LETOŠNJI MI PREJEMNIKI NAŠ DOMAČIN, **BLAŽ PIRNAT**, SIMPATIČEN MLADENIČ IZ ZALOGA PRI MORAVČAH. BLAŽA, KI JE ŽE OD MLADIH LET AKTIVNO VPLETEN V GLASBENO DOGAJANJE V NAŠI DOLINI – PREDVSEM MLADI GENERACIJI, GLASBENIM NAVDUŠENCEM IN KULTURNIM USTVARJALCEM – NI POTREBNO POSEBEJ PRESTAVLJATI. NJEGOV GLASBENI OPUS ŽE V NJEGOVH MLADIH LETIH PRESEGA LOKALNI IN DRŽAVNI NIVO. POSEGA MED VZHAJAJOČE GLASBENE ZVEZDE.

Intervju: Albina Močilnikar
 Fotografije: Osebni arhiv
 Blaža Pirnata

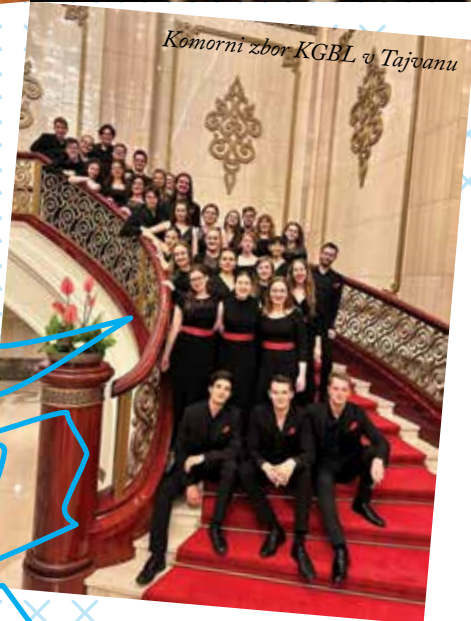

*Za klavirjem
v osnovni šoli*

*Na
podelitvi
Škerjančeve
nagrade
2024*

Komorni zbor KGBL v Tajvanu

Blaž, trenutno si študent prvega letnika na Akademiji za glasbo v Ljubljani. Z glasbo si se začel ukvarjati pri šestih letih z vstopom v prvi razred tako osnovne kot glasbene šole. Ko gledaš nazaj v ta ne tako davna leta, kaj se ti je najbolj vtisnilo v spomin?

Spomini na nižjo glasbeno šolo so enostavno zanimivi in simpatični. Spominim se naše treme, šepetanja med nami, ko smo sedeli na stolih in čakali na svoje nastope. Ko smo se takrat med nastopom motili in delali napake, smo mislili, da se bo podrl svet, vendar smo se po koncu koncerta skupaj potolažili, da se pač zgodi. Navsezadnje so bili tudi aplavzi vedno vzpodbudni, tako smo vedeli, da ni bilo tako zelo slabo. Z leti je raslo veselje do igranja na klavir in malo kasneje tudi sodelovanja z zbori. V petem razredu sem začel sodelovati z zborom in Barbaro Fale, Klaro Uršič in Dominikom Štefanom. Tudi sodelovanje v Slovenskem otroškem zboru je bila super izkušnja, saj sem se prvič spoznal s konkretno zborovsko literaturo. V Glasbeni šoli Domžale sem zaključil osem razredov klavirja in šest let nauka o glasbi v razredu prof. Anamarije Javornik Zupanc in dve leti solfeggia v razredu prof. Ane Kalan in Neže Zupan.

Ko si jeseni v letu 2019 naredil sprejemni izpit za Konservatorij za glasbo in balet v Ljubljani, nisi slutil, da bo tvoja gimnazijska leta zaznamovalo korona obdobje. Kako si se takrat počutil in kakšen je bil študij glasbe brez poslušalcev?

Ja, res je, obdobje korone je bilo za nas glasbenike velik udarec. Ure so potekale preko Zooma, vaje sem snemal, povratna informacija profesorjev je prišla z zamudo. S sošolci smo imeli v tistem času kar težave z razumevanjem smisla igranja brez publike. To je bilo obdobje, v katerem sem se začel pobližje spoznavati s klasično glasbo, saj sem imel veliko časa za odkrivanje različnih obdobj, del in skladateljev. So pa srednješolska leta zelo posebna, kar zadeva povezovanja z ostalimi glasbeniki. S sošolci smo že takrat skupaj sodelovali v različnih glasbenih projektih, ki se nadaljujejo tudi sedaj na fakulteti.

S kompozicijo si se začel ukvarjati šele v tretjem letniku srednje šole, a si bil za svoja dela že večkrat nagrajen. Si svoj talent za komponiranje kmalu prepoznal?

Ne, žal ne, prav zaradi korone. Večji opus bi lahko imel že narejen, če bi vzpodbude za komponiranje začutil že prej, a sem po drugi strani hvaležen, da se je razpletlo tako, kot se je, saj imam odlično teoretično podlago, ki mi sedaj pri komponiranju zelo koristi. Takrat še nisem bil dovolj seznanjen z različnimi obdobji in skladatelji, tako tudi nisem točno vedel, kateremu zvoku in načinu komponiranja bi se rad približal sam.

Maturiral si iz teorije v razredu prof. Vitja Avsca. Kako poteka maturitetni izpit glasbenega teoretika?

Ja, to je pa nekaj posebnega. Glasbena teorija je edini maturitetni predmet, ki se piše 3 ure in pol brez premora. Tako samo v 4 letih nabirali kondicijo in odpisali maturo, ki je obsegala ne samo teoretični del, ampak tudi razumevanje glasbe (inspiracijo), ki je potrebna pri reševanju nalog. Na dosežen rezultat, mojih 95 %, sem zelo ponosen. Ta rezultat je tudi izredna motivacija za delo naprej, saj sem dobil potrditev, da imam dovolj znanja, da nadaljujem svojo pot v tej smeri.

In tvoja glasbena smer se nadaljuje na Akademiji za glasbo v Ljubljani, kjer trenutno študiraš kompozicijo v razredu prof. Dušana Bavdka, kjer se posvečaš predvsem pisanju glasbe.

Ja, sedaj pozornost posvečam predvsem pisanju instrumentalne in komorne glasbe. Zdi se mi, da je v slovenski glasbeni literaturi pomankanje instrumentalne glasbe. Meni pa je glavni cilj pridobiti večino pisanja skladb za orkestre, sodelovanje z dirigenti, ljudmi, solisti. V tem res uživam.

S prijatelji na Tapei

S svojim najljubšim bendom

Kakšni so občutki, ko prvič slišiš izvedbo svoje skladbe?

Uf, mešani, zelo sem pod stresom. Ne zato, ker ne bi zaupam izvajalcem, ampak je prisoten strah, da te poslušalci ne bodo razumeli, da ne bodo sledili ideji skladbe, da instrumentalistu ne bo všeč in je ne bo zaigral z dušo. Za vsako noto veš, kje je napisana in kako mora zveneti.

Je pa smisel in čar pisanja glasbe ravno v tem, da ima vsak izvajalec svojo interpretacijo. Zato moram v tej svoji vlogi ostati blizu in s poslušom za glasbenike, ki bodo skladbe tudi izvajali. Pomembna se mi zdi povezava z izvajalci, njihove povratne informacije in predlogi za izboljšavo. Prav zato sem se začel še

več posvečati igranju klavirja v razredu prof. Marte Kržič in tako me letos čaka tudi nekaj tekmovanj s tega področja. Veliko vrhunskih skladateljev je tudi vrhunskih pianistov, zato bi rad združil obe področji.

Oba tvoja starša in njihovi družini so močno povezani z glasbo. Glasba in petje sta ti bila položena v zibelko in tvoje odraščanje je vsepovsod spremljala glasba. Imaš na ta del odraščanja kakšne posebne spomine?

Spomnim se, da sem 2-krat na teden moral hoditi na vaje, ki jih je vodila mami, saj ni bilo varstva, ker so bili vsi na vaji. In spomnim se, da sem porisal vse note, ki so bile tam, in te note so še vedno v uporabi. Torej, listi, ki jih cerkveni pevci dobijo in so popisani, so moje prvo avtorsko delo. (smeh). Doma pa, tudi če nisem hotel, sem slišal veliko glasbe od očeta, od mame, dokler ni na vrsto prišla moja. In dobra izvajalska praksa, ne smo ožje, ampak tudi širše družine, mi je dala izredno in kvalitetno širino. V vsem, česar se lotim, imam danes doma, ne samo zveste poslušalce, temveč tudi prve glasbene kritike. In njim absolutno zaupam.

Blaž, sodeluješ na več glasbenih področjih, s katerimi poglobljaš, širiš in utrjuješ svoje glasbeno znanje. Zelo si zaposlen, kajne?

Ja, kar precej. Že peto leto pojem v Komornem zboru KGBL pod vodstvom Ambroža Čopija, s katerim smo se lani udeležili prestižnega zborovskega festivala na Tajvanu. Občasno kot korepetitor sodelujem z dekliskim zborom Zavoda sv. Stanislava pod vodstvom zborovodkinje

Državni in mednarodni uspehi:

* od svojega 15 leta Blaž vsako leto tekmuje na mednarodnem tekmovanju IMMCC Maribor, na katerem je do sedaj prejel sedem zlatih nagrad, od tega tri prva mesta in tri druga mesta v kategorijah solfeggio, glasbena teorija in ustvarjanje.

*Na državnem tekmovanju TEMSIG je leta 2021 prejel zlato nagrado in tretje mesto v kategoriji glasbena teorija in solfeggio.

*Leta 2022 je za svojo prvo skladbo Vihar za klavirski trio prejel 97/100 točk na International Youth Music Competition (IYMC 2022) v Atlanti in osvojil prvo nagrado.

*Aprila 2023 je na International Music Competition Vienna (Caneres) prejel četrto nagrado za skladbo Carousel.

*V Beogradu je spomladi 2023 tekmoval v kategorijah solfeggio, glasbena teorija in dvoglasno petje ter dosegel dve drugi nagradi in eno prvo (laureati).

*Avgusta 2023 je na natečaju, ki ga je razpisal godalni orkester Nova kot najmlajši tekmovalec prejel drugo nagrado in prvo mesto.

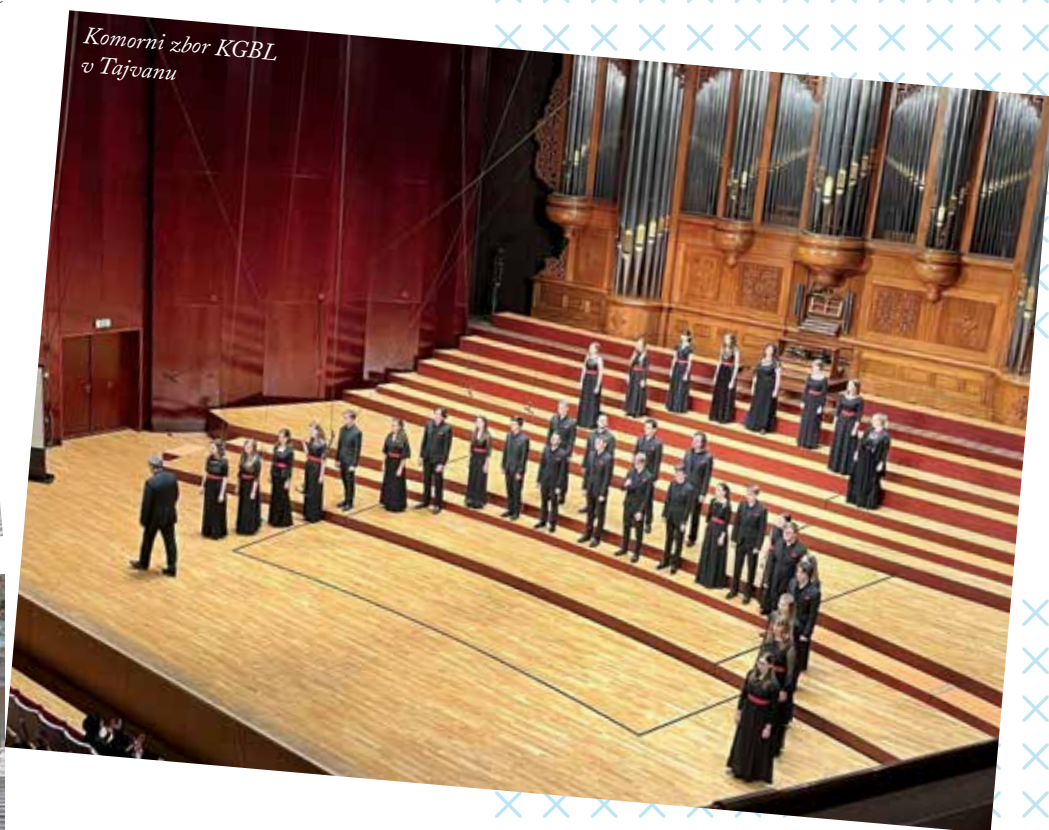
*S skladbo *S prvim pomladnim dnevom* na besedilo prijatelja Žana Berložnika na mednarodnem natečaju za nove zborovske skladbe *Aegis carminis* 2023 je prejel tretjo nagrado.

*Oktobra 2023 je bila v organizaciji društva Glasbene mladine ljubljanske na recitalu Mladi mladim klarinetistke Ane Krapež izvedena tudi skladba za klarinet in klavir *Spomin na pomlad*.

*V okviru dijaške organizacije Slovenije je bila za dijaški album avtorske glasbe izbrana tudi njegova skladba *Ples*, ki jo je januarja 2024 studijsko posnela pianistka Hana Taškov.

Helene Fojkar Zupančič, s katerim smo se pred kratkim vrnili s turneje po Švedskem. Z njimi tudi raziskujem svet. Letos odpotujemo v Singapur, Malezijo, oktobra tudi v New York. Zbor je promotor mladih slovenskih skladateljev in preko njega na turnejah predstavljamo moderno slovensko glasbeno literaturo. Občasno sodelujem s Simfoničnim orkestrom Domžale–Kamnik pod vodstvom dirigenta Zorana Bičanina, kar je zame posebna izkušnja, saj kot izvajalec opazujem in spremljam sestavo partiture in posameznih partov. Se pa redno udeležujem tudi seminarjev pri priznanih skladateljih in dirigentih, kot so Leon Firšt, Matija Krečič, Anže Rozman, Ambrož Čopi, Maris Sirmais in drugi.

VELIK GLASBENI ZANOS IN USTVARJANJE KVALITETNE GLASBE MLADEGA BLAŽA PIRNATA VODI PO ŠIROKI GLASBENI AVTOCESTI K NOVEMU CILJU. MOGOČE BO PO KONČANI DIPLOMI NA AKADEMIJI ZA GLASBO KARIERO NADALJEVAL V PEDAGOŠKIH VODAH. ALI PA GA POT ZANESE K NADALJNJEMU ŠTUDIJU FILMSKE GLASBE V SREDIŠČE FILMSKE INDUSTRije, V AMERIKO. KDO VE! VEMO PA, DA BO ZA SEBOJ PUŠČAL GLOBOKO SLED GLASBENIH DOSEŽKOV. SREČNO IN USPEŠNO, BLAŽ!

Prešerno(vo) pero 2024

BESEDILO: **BERNARDA MAL**

Z dolgo tradicijo skorajšnjih 10 let na OŠ Jurija Vege Moravče pripravljajo tekmovanje v lepem pisanju z roko. Ima posrečen naslov Prešerno(vo) pero, kar v prvi vrsti pomeni veselo pero, ki lično potuje po papirju, da bi pustil večno sled – lepo zapisano besedo.

Letos je tekmovanje potekalo ob besedilih Karla Destovnika Kajuha. Avtor je bil izbran na osnovi Kajuhevega leta. Učenci so prepisovali njegova besedila, ali besedila o njem. Izvedeli so osnovne informacije o pesniku, a pozornost namenili lepemu prepisu besedila. Tekmovanje je potekalo na šolski ravni, saj so tekmovali vsi učenci. Učenci 7., 8. in 9. razreda so se pomerili še v drugem krogu tekmovanja. Komisija je imela

tudi letos nehvaležno delo: med najlepšimi je morala izbrati le 18 dobitnikov peres za leto 2024. Ponosnim nosilcem in nosilkam so bila peresa podeljena na šolski prireditvi ob slovenskem kulturnem prazniku.

Nagrajeni izdelki so bili v februarju razstavljeni v Krajevni knjižnici Daneta Zajca v Moravčah.

Vsem dobitnikom čestitam za osvojeno pero, predvsem pa se veselimo, da se pisanje na roko ohranja. S tem se ohranjajo tudi številne možganske funkcije, ki potekajo, ko se povežejo z roko, da piše. Ne prepustimo se evoluciji, da to pridobljeno človekovo spretnost preoblikuje v sključeno držo s podaljšanimi prsti za tipkanje.

Skavti in "Eskimi" na zimskem taboru Moravče 1

BESEDILO: BENJAMIN ŠTEFAN, FOTOGRAFIJE: ARHIV SKAVTI

Tudi letos smo se skavti iz Moravč odpravili na vsakoletni zimski tabor, a tokrat v malo drugačni zasedbi. Prvič smo namreč organizirali in, že zdaj lahko rečem, odlično izpeljali skupno zimovanje stega. Tako se je 42 udeležencev in 13 voditeljev skupaj odpravilo z avtobusom v Stržišče. Pot do tja je bila malo daljša in vijugasta in že ob izkrcanju iz avtobusa nas je pričakal dež in strm, 5-kilometrski klanec, po katerem smo se morali peš povzpeti do hiše, ki se je za cel

vikend spremenila v domovanje šestih inuitskih plemen. Tekom vikenda smo preko velike igre, ambientacije, zgodbe in drugih dejavnosti spoznavali kulturo in življenje Inuitov, oziroma za njih bolj žaljivo poimenovanje, Eskimov. Zgodba nas je popeljala na pot iskanja novega doma, saj nam je grozila huda povodenj. Z drugimi plemeni smo tekmovali in tudi skupaj premagovali ovire na tej poti ter se potegovali za naziv in položaj vrhovnega poglavarja vseh plemen, ki si ga je na koncu prislužilo pleme Orkine plavuti.

Seveda kot ponavadi ni manjkalo pesmi, dobre hrane, prezabavnih večerov, kateheze in dobre volje "za izvoz", ki so tako za vse nas ustvarile še eno noro doživetje!

Veseli smo, da nam je uspel še en lep projekt in hvaležni tudi staršem, da nam vedno znova zaupajo. Zato ne dvomim, da bomo skupni tabor organizirali še kdaj.

Skavti

Otroci s posebnimi potrebami

Otrokom, ki se v šolskem okolju srečujejo z ovirami, (pre)pogosto ne damo priložnosti, da bi se dokazali s svojimi močnimi področji. Poskušamo jih narediti povprečne in ukalupljene po svojih predstavah. Otrok s posebnimi potrebami ni neumen otrok, kot včasih pomislimo ob strokovnem izrazu. Je le otrok s posebno visoko nadarjenostjo in posebno oviro. Prašno okno dokazuje, da se z napisovalnimi težavami da napisati čudovito, vsebinsko in sporočilno zgodbo. S tem otroci s posebnimi potrebami dokazujejo tudi, da je različnost tista, ki nas bogati.

PRAŠNO OKNO

Nekoč je v stari hiši na podstrešju živila deklica Mojca. V njenem podstrešju je bilo vedno temno, saj je imela le eno okno, ki je bilo zelo prašno, zaradi česar ni poznala svetlobe. Nekega dne je med čiščenjem premaknila leseno skrinjo. V steni je bila majhna luknjica, skozi katero je posvetilo sonce. Zelo se je ustrašila, saj še nikoli ni videla česa podobnega. Zaradi tega pa je še cel dan razmišljala, kaj se je dogajalo zunaj njene hiše. Nekega dne je želela izvedeti, kaj je bilo na drugi strani stene, zato je pričela pospravljati stari časopis, ki je že vrsto let ležal na tleh. Med pospravljanjem je zagledala majhna vratca. Odprla jih je in videla dolge stopnice, ki so vodile v temo. Prišla je čisto do zadnje, odprla vrata in skoraj oslepela zaradi svetlobe. Bila je presrečna, da je končno odšla s podstrešja in živila normalno življenje. Rekla si je: "Svet je zelo lep, če sonce sveti nanj. In je še lepši, če pravilno gledaš nanj."

Zala in učiteljica Tjaša

Kot prepeva znana slovenska popevka, smo se tudi mi odpravili na ogled lepih ulic v Ljubljani. V sklopu projekta, kjer raziskujemo našo državo Slovenijo, smo se odpravili na raziskovanje glavnega mesta, Ljubljane. Skupini »Mravljice« in »Metuljki« smo se zjutraj z avtobusom odpravili iz Moravč proti Ljubljani. A naš avtobus se je ustavil prej, kot smo mislili, ustavili smo se že na Rodici. Zakaj? Zato, ker smo se nato proti prestolnici odpravili z vlakom. Kakšno doživetje! Že ob prihodu vlaka na železniško postajo na Rodici nas je pozdravil prijazen sprevodnik in nas pospremil v enega izmed vagonov. Poiskali smo si vsak svoj prostor, se udobno namestili na sedeže in uživali v vožnji. Kmalu smo prispeli na glavno železniško postajo v Ljubljani. Pa smo šli, pot pod noge in smo pričeli raziskovati Ljubljano. Sprehodili smo se po ljubljanskih ulicah in s pomočjo fotografij iskali pomembne in znamenite stavbe, kipe ter druge posebnosti. Prehodili smo številne ljubljanske ulice, srečali prijazne meščane ter z nekaterimi izmed njih tudi pokramljali. Pot nas je vodila mimo reke Ljubljanice, vse do vzpenjače na Ljubljanski grad. Tako je, kot pravi turisti smo se na grad povzpeli kar z vzpenjačo. Nepozabno! Na Ljubljanskem gradu smo si privoščili malico, se poigrali in ogledali grad. Nato pa se počasi vrnili v dolino, tokrat peš. Tam nas je že čakal avtobus in nas odpeljal nazaj v Moravče. V vrtec smo se vrnili polni novih doživetij in izkušenj. Naše glavno mesto nam je bilo res všeč in veseli smo, da živimo v tako čudoviti državi s številnimi naravnimi lepotami in znamenitostmi.

Učenci OŠ Roje na kuharskem tekmovanju za redne šole dobili zlato priznanje in nagrado za 3. mesto v državi

BESEDILO: KATJA STRAJNAR, mentorica učencem, FOTOGRAFIJE: OŠ ROJE

V prvih treh mesecih šolskega leta je na OŠ Roje večkrat na teden omamno dišalo po ohrovtovi mineštri in pirinih palačinkah. Le zakaj? Učenci so se pripravljali na kuharsko tekmovanje Zlata kuhalnica, učitelji pa so okušali jed in podajali predloge za izboljšave.

Tako pred učenci kot tudi pred mentoricama je bil velik izziv. Ker učenci ne marajo minešter, smo imeli težko nalogo, da pripravimo odlično mineštro, ki jo lahko ponudimo tudi tistim, ki jim ne dišijo jedi na žlico. Dodaten izziv pa je predstavljalo tudi navodilo, da mora imeti jed pridih goriško posoškega območja. Prebrali smo nekaj receptov goriško posoške tradicije in izbrali živila, ki jih v krajih na posoškem in goriškem največ uporabljajo.

Kar nekajkrat smo poskušali in kombinirali različna živila. Nasekljali meso in zelenjavo, vse skupaj vrgli v lonec in začinili. Dobili smo čisto navadno gosto juho, ki se nam ni zdela nič posebnega. Potem smo se končno domislili, da bi lahko mineštro razstavili na posamezne komponente, vsako posebej dodelali, servirali, na koncu pa jo lahko zmešamo ali pa uživamo vsako stvar posebej. Tako smo dobili več zagona, dodali smo še nekaj svežih začimb, sira in slanine. Nastala je prava mojstrovina, ki smo jo poimenovali razstavljena mineštra. Okusi so se dopolnjevali in mineštro naredili za pravi kulinarčni užitek. Pripraviti smo morali tudi pirine palačinke, na šolskem vrtu hitro zagledali figo, ki je ravno zorela in je v omaki iz rdečega vina odlično dopolnila skuto, to je bilo polnilo za palačinke. Postregli smo jih kot mošnjiček. Že tekom priprave receptov in okušanja jedi, so se naloge v skupini med učence razdelile kar same od sebe, nekdo je dobro rezal, drugi poskrbel za ravno pravšnjo količino začimb, nekdo je pekel palačinke in pripravil napitek, na koncu pa so učenci jed tudi predstavili.

Z učenci smo se res skrbno in zavzeto pripravljali na tekmovanje, saj smo na tekmovanju tekmovali z rednimi šolami. Naša šola je bila edina predstavnica šol za otroke s posebnimi potrebami. Na šoli se zavzemamo za inkluzijo in čim bolj enakovredne možnosti naših učencev, zato tudi nam učiteljem takšne možnosti in tekmovanja predstavljajo velik izziv, hkrati na so nam v veselje in zadovoljstvo, saj lahko v praksi dokazujemo, da imajo naši učenci številna močna področja, sposobnosti in talente, samo pravo spodbudo, usmeritev in strokovno vodenje potrebujejo. Z učenci smo se torej, 28. 9. 2023, udeležili Regijskega tekmovanja, ki je potekalo na Srednji šoli za gastronomijo in turizem v Ljubljani. Tekmovali smo proti 11 drugim rednim osnovnim šolam in na naše veliko presenečenje že na regijskem tekmovanju dobili zlato priznanje in vstopnico za državno tekmovanje. Vsi smo bili zelo navdušeni, zlato priznanje in prvo mesto na regijskem tekmovanju v kategoriji rednih šol je bil za nas res velik dosežek. Vzeli smo si nekaj dni premora, potem pa smo lonce spet postavili na štedilnik in zavihteli kuhalnice. Dne 14. 11. 2023, smo se udeležili državnega tekmovanja, ki je potekalo v Novi Gorici, v hotelu Perla. Trema je bila pred strokovno žirijo iz znanih restavracij in v okolju hotela še kako prisotna. Učenci so v 50 minutah, ki so jih imeli na voljo skuhalo odlično mineštro in spekli palačinke. Jed so predstavili ob razstavnici mizi, potem pa je sledilo dolgo čakanje na razglasitev rezultatov. Dobili smo bronasto zlato kuhalnico za 3. mesto na državnem tekmovanju in zlato priznanje.

Učenci in mentorice smo ponosni na ta velik dosežek. Najboljše tri ekipe je znani slovenski chef Uroš Štefelin povabil na kuharsko delavnico v svojo restavracijo Hišo Linhart v Radovljici, kjer bodo dobili še eno novo izkušnjo in izboljšali svoje kuharske sposobnosti. Komaj čakamo, da se kaj novega naučimo od znanega kuharja.

Zima, zima bela, pa si le prispela!

BESEDILO in FOTOGRAFIJI: SUZANA TRIVIČ

Mesec januar je bil v naši skupini živahen in pester zaradi številnih aktivnosti in dejavnosti, ki smo se jih z veseljem udeležili. Niti mrz in prav nič zimsko vreme, nam nista pokvarila prijetnega vzdušja in dobre volje. Komaj smo čakali sneg in ga končno tudi dočakali. Razveselili smo se prvih snežink ter uživali v gibanju in igrah na snegu. Zabavali smo se ob prostem tekanju in delanju gazi v snegu, pa tudi pri postavljanju snežaka in kepanju s snegom. Slišati je bilo veliko smeha, saj je bilo lepo in prav je tako!

Otroci iz skupine »Miške«, Nastja in Suzana vse bralce lepo pozdravljamo ter vam želimo veliko prijetnih trenutkov.

Zimske radosti v vrtcu

BESEDILO: NEŽA URANKAR
FOTOGRAFIJI: NEŽA URANKAR,
KARMEN MIHELČIČ

Letošnja zima je bila prava nagajivka in nam dolgo ni hotela popoestruti zimskih dni s snegom. Vendar; KDOR ČAKA, TUDI DOČAKA! Tako smo se otroci in vzgojitelji zeloooooo razveselili zapadlega snega. Na snegu smo se lovili, kepali, sankali, kotalili in delali SNEŽAKE. Snežake, ki so bili tako raznoliki in barviti, kot so otroci v našem vrtcu. Opazili smo takšne nasmejane in takšne razigrane, tiste zelo velike in tudi tiste, ki so jih opazili le tisti, ki znajo res dobro opazovati.

Skupno vsem nam, pa je bilo VESELJE IN SMEH, ki je odmeval v okolici vrtca!

Juhuhu, pust je tu!

BESEDILO: PATRICIJA OBLAK, FOTO.: ANJA AVBELJ

"Medvedki" smo v začetku meseca februarja okrasili igralnico s klovnovi in baloni, saj se je bližal pust. Na pustni torek v vrtec niso prišli otroci, ampak ... maškare! Vse zbrane maškare: gasilec, buča, jagoda, pujsa Pepa, tigr, pingvin, pirat, Mini miška, čebelica, Maša in medved ter srna smo se najprej posladkali s pustnimi krofi, nato pa se v sprevedu odpravili po Moravčah. Sledilo je pustno rajanje, kjer smo zaplesali z maškarami drugih skupin.

Skupaj nam je uspelo pregnati zimo, sedaj pa se že veselimo toplih pomladnih dni in novih dogodivščin na prostem. Lepo vas pozdravljamo.

"Medvedki" s Patricijo, Anjo in Vesno

Veselo v Kamnik – Visoka špica (660 m) in Stari grad

BESEDILO: VANDA URBANIJA, mentorica planinskega krožka OŠ Jurija Vege, FOTOGRAFIJE: VANDA URBANIJA in STANE SOKLIČ

V soboto, 2. marca 2024, smo se mladi planinci zjutraj zbrali na parkirišču pred zdravstvenim domom v Kamniku. Povzpeli smo se na Visoko špico in Stari grad. Čeprav so na nebu tičali oblaki in nas opozarjali, da lahko prične tudi deževati, smo dobre volje krenili proti našemu cilju. Do vrha smo se vzpenjali po gozdni poti, ob kateri so nas

pozdravljali cvetoči zvončki (kronce) in čemaž, ki je že prekril gozdna tla. Večkrat smo se ustavili, si ogledali in poimenovali rastline, ki so že cvetele. Na Špici smo se vpisali v vpisno knjigo in krenili do razgledišča s klopami. Po zelo kratkem postanku smo krenili proti Staremu gradu, kjer smo si vzeli čas za počitek, malico in igro. Pred odhodom v dolino so nas pozdravili tudi topli sončni žarki, ki so nas spremljali do našega izhodišča. Veseli smo, da smo raziskovalno, aktivno in zabavno preživeli sobotno dopoldne v naravi.

Rdeči baloni so del nas

BESEDILO: MOJCA VOZEL, FOTOGRAFIJA: BOJANA KOVIČ PRAŠNIKAR

Vsak izmed nas si zagotovo želi predvsem zdravja, saj je za marsikoga izmed nas ena izmed najpomembnejših vrednot v življenju. Kadar govorimo o zdravju, hitro beseda

nanese, da ne bo le kaj hujšega. Vsak si želi, da bi se dobro počutil in ostal zdrav. Tudi v vrtcu vsakodnevno skrbimo za dobro počutje in zdravje naših najmlajših.

Veliko se pogovarjamo, kako skrbimo za svoje zdravje, a kljub temu se zgodi, da zbolimo. Takrat si želimo, da se čimprej pozdravimo in vrnemo v vrtec. Žal pa se včasih pojavijo tudi bolezni, ki so zelo redke in za njih ni čudežnega zdravila, ki bi lahko bolezen v celoti pozdravil. Redke bolezni tudi zdravniki težko prepoznajo in jih zdravijo. Evropska organizacija je tako leta 2008 razglasila svetovni dan redkih bolezni. Obležujemo ga vsako leto, zadnji dan v mesecu februarju, vsake štiri leta

pa je to najredkejši dan v letu, 29. februar. Od tu ime svetovni dan redkih bolezni in je namenjen širjenju osveščenosti o teh bolezni in opozarjanju na njihovo problematiko. Tako smo tudi otroci iz skupine Murenčki skupaj z vzgojiteljicama obeležili ta dan in v znak podpore vsem, ki imajo redko bolezen in njihovim družinam, pobarvali rdeče balone. V prihodnje si želimo, da spodbudimo tudi druge k sodelovanju in podpori svetovnemu dnevu redkih bolezni.

Naj se prijateljstvo, podpora in spoštovanje širi med nas. Lepo vas pozdravljamo otroci iz skupine Murenčki z Mojco in Bojano.

Zgodnje senzorne izkušnje v vrtcu

BESEDILO: MOJCA VOZEL
FOTOGRAFIJA: BOJANA KOVIČ PRAŠNIKAR

Otroška igra je najpomembnejša, vsakodnevna dejavnost, ki je del našega bivanja v vrtcu. Skozi igro spoznavamo sebe, svet in se marsikaj novega naučimo. Še posebej radi pa skozi igro ustvarjamo likovne izdelke. Naša domišljija in ustvarjalnost takrat ne poznata meja. Na voljo imamo različne likovne materiale, a najbolj so nam zanimivi odpadni materiali, iz katerih lahko marsikaj ustvarimo. V mesecu februarju smo tako izdelali senzorični plakat o živalih pozimi. Zgodnje senzorne izkušnje vključujejo naša različna čutila. Spodbujajo razvoj govora in jezika, kognitivni razvoj, fino in grobo motoriko ter spodbudno vplivajo na čustveni in socialni razvoj. Igra in igrača, ki nastaneta iz odpadnega materiala, sta za nas velikokrat še bolj zanimiva kot igrača, ki jo lahko najdemo v trgovini. Kadar imamo možnost soustvarjanja, je še toliko bolj zanimivo. Radi smo sodelovali pri izdelavi našega plakata in se ob njem tudi zadržali. Plakat smo razstavili v eko kotičku, kjer so imeli tudi drugi otroci možnost pridobivati senzorne izkušnje z različnimi materiali.

Tudi vam želimo veliko ustvarjalnega navdiha in domišljije ob ponovni uporabi odpadnega materiala.

Finančno opismenjevanje in podjetništvo – dan dejavnosti za 9. razrede

BESEDILO in FOTOGRAFIJA: SIMONA PIRC JENKO

Za devete razrede se je izvedel dan dejavnosti, na katerem so pridobivali znanje o finančni pismenosti in podjetništvu. Pri finančnem podjetništvu so spoznali strokovne izraze, ki se navezuje na finance in se naučili izdelati osebni finančni načrt. Predvsem so spoznali, da so za dober finančni načrt potrebni prilivi, ki nato omogočajo načrtovanje odlivov. Na začetku podjetnik, ko še nabira izkušnje, poprime za vsako delo, ki je pošteno in plačano. Že od samega začetka lahko načrtuješ svojo samostojno pot. Trije podjetniki so predstavili svojo pravno organizacijsko obliko in svoj posel.

Družbo z omejeno in neomejeno odgovornostjo je predstavila podjetnica **Barbara Florjančič** s svojim pomočnikom Anejem. Prikazala je pozitivne in negativne plati podjetništva, ki jih je spoznala, preden je našla svoje delo v prevozništvu. Družinsko podjetje DPF, najem in storitve d. o. o. je podjetje, ki je usmerjeno v širjenje posla in iskanje novih izzivov.

Samostojne podjetnike je predstavila domačinka **Nataša Rupena**, ki se že leta preživlja s tem, da prodaja svoja znanja in talente. S svojo skromnostjo je zagotovo pokazatelj, da so samostojni podjetniki zelo raznoliki in imajo skupno točko, da si želijo biti pri svojem delu avtonomni in svobodni pri izbiri dela ter poslovnega sodelovanja. Za predstavitev se je pripravila, kot da bi z nami sklenila donosen posel in se ni zgodilo, da se nam je pridružila v vlogi prostovoljke.

Zasebne zavode in društva je predstavil **Andrej Pešec**, ki je ustanovitelj mnogih društev in zavodov ter z njimi že leta sodeluje. Gre za specifično področje dela, ko se prepletajo profitni in neprofitni posli. Današnji čas organizacijam ne dovoli, da bi le čakali na razpise, vendar morajo ustvariti nova področja dela. Pri tem je veliko testiranja, da se ugotovijo dejanske potrebe za določene storitve in veseli smo, da smo bili del takšnega raziskovanja. Andrej Pešec je poskrbel, da je pridobil pozornost med mlajšimi učenci, saj je med odmori delil piškote. Devetošolci pa so se posladkali kar med predavanjem in temu primerno so bili tudi zadovoljni z izvedbo.

Devetošolci so pohvalili dan dejavnosti, ker je bil razgiban in so pridobili znanja za življenje.

Vrtčevska folklorna skupina »Lilije«

BESEDILO in FOTOGRAFIJE: KARMEN MIHELČIČ

Vrtčevsko folklorno skupino »Lilije« v letošnjem šolskem letu obisku je 16 otrok, 2 dečka in 14 deklic. Na vajah spoznavamo ljudske igre, pesmi, plese in se pogovarjamo o življenju nekoč, s harmoniko pa nas spremlja naš godec, Gregor. Naučene plese in pesmi pa zelo radi pokažemo tudi drugim. Tako smo se 1. februarja, na povabilo Turističnega društva Moravče, odpravili z avtobusom v Ljubljano na Gospodarsko razstavišče. Nastopili smo na sejmu turizma Alpe-Adria. Ker je bil nastop brez časovne omejitve, smo pokazali vse, kar smo se do takrat naučili. Poleg plesa, so gledalci vedno navdušeni tudi nad folklornimi oblačili naših plesalcev. Zelo kmalu smo se odzvali povabilu knjižničarke Krajevne knjižnice Moravče in 14. februarja nastop izvedli. Tokrat smo plese povezali s tematiko dogodka in igre Kruh pečen smo zaplesali še ljudsko Šepasta krava.

Otroci se vedno radi udeležijo nastopa, pa naj bo to v Moravčah ali Ljubljani. Svoje znanje in energijo predstavijo gledalcem, katerih srca hitro osvojijo.

Teden pravljic v vrtcu

BESEDILO: KARMEN MIHELČIČ, FOTO.: JOŽA ŽUNA, METODA VESEL

V tednu med 5. in 9. februarjem smo v vrtcu izvedli projekt »Teden pravljic«, teden skupnega branja. Tekom tedna se je v skupinah 1. in 2. starostnega obdobja odvijal program s poudarkom na knjigah, pesmih in drugih besedilih. Vzgojiteljice so pripravile posebne dejavnosti: prebirali so pravljice o naših ljudskih junakih (Martin Krpan, Peter Klepec, Kralj Matjaž ...), se seznanjali s stripi, poezijo (France Prešeren, Andrej Rozman Roza ...), si ogledali kamišibaj predstave.

Tudi otroci so sodelovali pri izdelavi kamišibaj predstav in tako je v skupini Gumbki nastal kamišibaj z naslovom Pomlad.

Otroci so med tednom prinašali svoje najljubše pravljice, ki so jim jih prebrale njihove vzgojiteljice, pogovarjali so se o svojih pravljicnih junakih. Svoje najljubše pravljice so otroci tudi ilustrirali, sami pripovedovali njihovo vsebino in jih delili s prijatelji. Nekatere skupine so izdelale tudi svoje pravljice z avtorskimi ilustracijami in besedilom. Tako je v skupini Račke nastala pravljica z naslovom **Ladja pluje po morju**. V skupinah so se oblikovali prav posebni bralni kotički, kjer so se nahajale knjige in pravljice različnih zvrsti in vsebin.

Branje v predšolskem obdobju je dejavnost, ki ugodno vpliva na otrokov vsestranski razvoj. Spodbuja otrokov jezikovni in intelektualni razvoj ter bogati njegov besedni zaklad.

Večer Ukrajinske kulture v Kulturnem domu Moravče

BESEDILO
FOTOGRAFIJE

ALBINA MOČILNIKAR
ARHIV OBČINE MORAVČE

Čudovit dogodek in lep, predvsem pa čustveno doživeti večer, ki se je 15. marca odvijal v Kulturnem domu v Moravčah je bil organiziran v sodelovanju z Občino Moravče in Kulturnim društvom Ljubljana-Kijev, društvom, ki je poznano po dolgoletnem delu na področju ukrajinske kulture v Sloveniji.

Z dogodkom so glasbeniki počastili kulturno bogati svet, svet pesmi in izjemne zgodovine dežele, ki jo je pred dvema letoma zadela kruta vojna. In v tem z vojno in z upanjem za mir obelženem času, se bolečina naroda, ki se z vsakim dnevom vztrajno bori izraža tudi v njihovih pesmih.

Vse nastopajoče in obiskovalce so pozdravili in nagovorili župan občine Moravče dr. Milan Balažič, predsednik KD Ljubljana – Kijev Andriju Hevka ter predstavnik ukrajinske ambasade Bogdan Toroptsev.

Ob začetku dogodka, ki sta ga odlično povezovali voditeljici Nina Krajnik in Valentina Lavrinčuk je mlada ukrajinska vilionistka Marianna Filipenko na violini izvedla znano skladbo Melody, avtorja M. Skoryka, Skorykovo najbolj priljubljeno delo, ki se pogosto izvaja na koncertih, tudi kot odziv na rusko invazijo na Ukrajino.

Komaj 14-letna Viktoriya Fursova ne vidi tipk klavirja, iz katerega ustvarja čudovito glasbo, In zato na njem rada improvizira na ukrajinske teme.

Nadarjeni sestri violinistki Ganna in Sofia Kislyak, nagrajene na številnih mednarodnih tekmovanjih trenutno živita in študirata v Sloveniji. Globok in čustven zvok njunih violin je izražal bolečino, melanhonijo, tudi nostalgijo, željo po miru.

15-letna Daria Fedoriv poleg igranja na violino tudi poje. Predstavila se je z ukrajinsko moderno skladbo Zelenooka - Mamo.

V vokalnem ansamblu Verbena sodelujejo pevke in pevci, ki svojim poslušalcem podarjajo pesmi, ki odlikavajo spoštljiv odnos do zakladov ukrajinske ljudske pesmi. Derevo volji pa je pevski zbor, nastal lani. Vodi ga Olena Sheinina, ki je napisala tudi več knjig o ukrajinski kulturi in priredila več otroških glasbenih nastopov.

Vse nastopajoče je na klavirju spremljala Laureat ukrajinskih tekmovanj Irchiya Bondarenko, ki je na klavirju zaigrala tudi dve lastni skladbi. Na harmoniki nas je razvajal Mihajlo Šejko.

Kultura je čudovit most, ki že stoletja povezuje ljudi in narode, Človečnost, stisk roke, in pomoč so izjemno pomembne vrednote. Človečnost nas povezuje kot ljudi, stisk roke izraža sočutje in podporo, medtem ko pomoč drugim krepi našo skupnost. Bodimo pozorni drug do drugega in si pomagajmo, saj je to tisto, kar nas dela resnično človeške.

Iskrena hvala vsem nastopajočim umetnikom.

Novoletni koncert na Vrhopoljah

BESEDILO: NATALIJA BROADAR
FOTOGRAFIJA: MANJA KEPIC

Kulturno
umetniško
društvo
Vrhopolje

Ko se božično-novoletni prazniki končajo, se nam zdi, da lažje zadihamo. Pa je tu že februar. Kam je šel pa januar? Tako upamo na boljše, lahkotnejše in bolj sproščeno novo leto, a prav tako kot staro – ga že ni.

V decembru je toliko dogajanja, kot da se stvari ne morejo razporediti skozi vse leto. Trije dobri možje se sprehajajo po svetu (kje so bili celo poletje), adventni čas nas opominja, da prihaja božič in sveti čas za družino, tistih nekaj malo dni vmes do silvestrovega pa se srečamo s prijatelji, ki jih ne vidimo celo leto. Skupaj gremo na kuhano vino, ogled lučk v mesto, večerjo, kakšen koncert ...

In tako ni popolnoma nič drugače na Vrhopoljah – 26. decembra vsako leto. Skupaj se zberemo prijatelji dobre glasbe, ljubitelji **Tamburaškega orkestra Vrhopolje**, ki nas na ta dan združuje že več kot 30 let. Ob tamburaški skupini – ki je tokrat obarvala oder s črnsko in božično glasbo – ter gostjama **Joliette Anžlovar** in **Vidi Lopič** se je večer lepo začel in tudi končal z zabavno glasbo **Dueta Zabava**.

Joliette je mlada pevkica, glasbenica, ki jo študij vabi tudi v tujino. Pridih jazz glasbe je vnesla v vsem zelo znano pesem, že ponarodelo – Amazing grace. S svojim vokalom nas je drobno dekletce vsekakor prijetno presenetilo. Čudovit glas za čudovito pesem!

Ob koncu je bila glasba bolj lahkotna. Glasba, ki pritiče decembrskim praznikom. Božične in novoletne pesmi, ki jih zaigrajo naši tamburaši, ob različnih vokalih vedno drugače zazvenijo. In ob Vidi Lopič se je zgodilo prav to.

Dramska skupina KUD Vrhopolje se potruudi, da vse skupaj poveže z veznim tekstom in kakšnim skečem. **Erika, Jana** in **Boris** so zvesti spremljevalci novoletnih koncertov. Povezovalki pa sta bili **Neli Rotar** in **Špela Tandler**.

Komaj smo verjeli, da se je koncert končal, ko sta Duet Zabava prevzela oder in nas povabila na plesišče, ki je bilo hitro pripravljeno za vse, ki smo želeli obrniti pete in zapeti z njima. Ali pa se zgolj srečati s prijatelji, ki jih redko vidimo.

Ob letu osorej torej!

Nočni pohod z lučkami po učno-sprehajalni poti Rača

BESEDILO: DANICA JANČAR, FOTOGRAFIJA: BOJANA DORIČ

Letos smo prizadevne pohodnike in častilce našega največjega literata na nočni pohod ob Rači povabili prav na praznični večer. V Kraščah se je zbrala kar lepa gruča malih in velikih pohodnikov. Po pozdravnem nagovoru se je za vodnico Nuško vila dolga vrsta lučk. Otroci so bili hitri in jih je morala upočasniti, da odrasli, ki so pohod izkoristili za pogovore, niso preveč zaostajali.

Pot ni dolga in čez dobre pol ure so se od Mohorjevega mlina pod Dvorjami že zaslišali zvoki harmonike. Čas je bil za prvo okrepčilo in požirek proti prehladu. Otroci POŠ Vrhpolje so počastili praznik s kratkim kulturnim programom, ki so ga pripravili z učiteljicama Saro in Tanjo. Živa pa je na blok flavti zaigrala francosko ljudsko. Po zasluženem aplavzu je sledilo druženje ob toplih napitkih in prigrizku ter zvokih harmonike Žiga Svetlina.

Družba se je počasi krčila, starši z manjšimi otroki so se prvi odpravili proti Kraščam in domov.

Članice in člani Turističnega društva smo bili veseli, da ste se potrudili in na tako prijeten način počastili praznik kulture. Hvala vsem nastopajočim in njihovim staršem ter učiteljicama Sari in Tanji.

Že zdaj vas vabimo na prihodnji pohod.

Občni zbor društva krajanov Češnjic

BESEDILO: BOLE MEDIC, FOTOGRAFIJA: LIDIJA MEDIC

Društvo Krajanov Češnjic je v nedeljo, 3. 3. 2024, pripravilo Občni zbor za svoje člane. Po izvolitvi delovnega predsedstva so sledila poročila predsednika, tajnika, blagajnika, nadzornega sveta in disciplinske komisije.

Zbrane je nagovoril tudi župan dr. Milan Balažic. V svojem nagovoru je pohvalil delovanje društva in njegov prispevek pri razvoju Češnjic in njegovo družbeno odgovornost. V prvi vrsti nas je presenetil z novico, da se bo kanalizacijsko omrežje v Češnjicah začelo kmalu graditi, kar bo velika pridobitev za vas in njeno ekološko ozaveščenost. V razpravi je bilo največ vprašanj prav na temo kanalizacije in morebitne gradnje pločnika od Moravč do Češnjic. Predsednik društva je predstavil idejo, da bi v vasi ponovno vzpostavili nogometno igrišče, ki ga pogrešamo vsi, predvsem pa mladi. Po končani razpravi je sledilo kosilo in bolj lahkotne teme.

Jurčičev pohod in DU

BESEDILO: VOJKA REBOLJ, FOTOGRAFIJA: ARHIV DU

Pohodniki društva upokojencev so se tudi letos odpravili na pohod po Jurčičevi poti, posvečenem pisatelju Josipu Jurčiču. Z avtomobili so se pripeljali do Višnje Gore, od tam pa peščili čez Polževo vse do Jurčičeve rojstne Muljave. Na približno 12 kilometrov dolgi poti so domača turistična, kulturna in gasilska društva skrbela za dobro počutje in okrepčila. Tudi zato za vrle, pohodov vajene Moravčane, pot ni bila težka. Bili so v dobri domači družbi, se družili in spoznavali tudi druge pohodnike in pohodnice. Tako je bila nova priložnost za zdravje in veselje, dobro izkoriščena.

© domotožju, pameti, srčnosti in pogumom na

BESEDILO: BERNARDA MAL, FOTOGRAFIJE: SIMON BURJA

Premiera gledališke igre v izvedbi mladinske dramske skupine KID Limbar

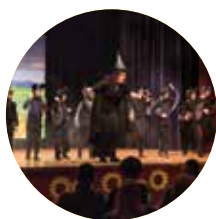
Vdneh pred kulturnim praznikom so člani mladinske dramske skupine KID Limbar na oder postavili novo premiero. Po mesecih kulturne lakote zaradi kovida je bilo sesti pred domač oder in se prepustiti potovanju z malo Dorotejo res blagodejno.

Lyman Frank Baum, ameriški pisatelj, je leta 1900 ustvaril **čarovnika iz Oza**. Knjiga po vsem svetu še vedno velja za klasično mladinsko literaturo. S potovanjem po domišljajskih svetovih privlači bralce, kajti pogum, srčnost in pamet so tudi danes še kako zelene vrednote. To je preprosta zgodba o Doroteji (**Andreja Capuder**) iz Kansasa, ki je doživela tornado. Ostala je brez hiške, brez ljubljene tete! V neznanu deželi! A z rdečimi čeveljčki, katerih čudežnih moči

so jim male vile, severna vešča (**Rahela Kerin**) in Glinda (**Klara Burja**). Doroteja in prijatelji so obili, kar so želeli, tudi Doroteja. Kljub temu da je imela čudovite nove prijatelje, se je od njih poslovila in sledila svoji srčni želji – vrniti se domov. Le kje je lepše kot doma?

Več kot 40-člansko ekipo mladostnikov sta uspešno v svojo zamisel igre vključili režiserki **Marjeta Capuder** in **Martina Razoršek**. Preprosta, dovršena

MORAVŠKEM ODRU

(še) ni poznala! Odpravila se je v Smaragdno mesto, da bi našla velikega čarovnika Oza (**Andrej Klopčič**). Verjela je, da ji bo pomagal najti pot domov. Na poti so se ji pridružili strašilo brez pameti (**Matija Kerin**), kositrni drvar brez srca (**Benjamin Štefan**) in lev brez poguma (**Matjaž Capuder**). Vse prepreke – ki so jih povzročile leteče opice in hudobna vešča (**Alenka Capuder**), Ozov stražar (**Rok Štefan**) in sam premeteni Oz – skupaj so jih premagali. Pomagale

in barvita scena, delo **Nine Dorič Majdič**, je v hitro spreminjajočih prizorih izvrstno dopolnila zgodbo. Ličenje in celotna maska igralcev je delo **Mateje Štepec**. Tudi utečena sodelujoča ekipa (glasba, koreografija, obleka, osvetlitev, ozvočenje, šepetalci, menjava scene) je opravila veliko delo, da predstavo lahko ocenimo kot odlično. V igralski vlogi so blesteli vsi glavni igralci, zagotovo pa je, da so **Alenki Capuder** (hudobna vešča) postali amaterski gledališki odri pretesni in kdo ve, če je ne bomo čez čas poznali s polprofesionalnih ali profesionalnih odrov.

Iztopajoče je bilo tudi oblikovanje spremljajočih tiskovin. Zelena in rumena barva delujeta skrivnostno in prijazno, zato v sami napovedi dogodka poleg besedila oblikovanje doseže, da dogodka ni mogoče spregledati. Čestitke **Gašperju**, sedmošolcu, za idejo in izdelavo ter **Mojci Kunavar** za dokončno vizualno podobo. Predstava je bila v Moravčah večkrat uprizorjena za različne skupine gledalcev in je že gostovala po okoliških kulturnih domovih.

Režiserki, upamo, da bosta čimprej – kar brez oddiha – na oder postavili novo predstavo, igralcem in sodelujoči ekipi v ponos ter gledalcem v veselje.

Andreja Capuder Doroteja

Dodeljena vloga Doroteje mi je predstavljala velik izziv. Ne vem, ali naj zasluge pripisujem le rdečim čevljem, a jaz sem med nastopanjem nadvse uživala! Zahvala gre seveda tudi celotni ekipi in soigralcem, s katerimi smo se zabavali že na pripravah. Polna dvorana, smeh gledalcev ter bučen aplavz vsak trud in vložen čas poplačajo.

Matija Kerin Strašilo

Sprva sem bil vloge vesel, le malce me je plašila količina besedila, ki sem se ga moral naučiti. Moram reči, da nisem bil precej vesten pri učenju le tega, a me je gnala misel na to, da bom nosil barvit kostum in se bom lahko spotikal po odru. Take štoraste in lesene vloge so mi že od nekdaj pri srcu, saj igri dodajo toplino in občutek pristnosti. Ne gre pozabiti, da so mi bili velik zglede odlični igralci iz Buenos Airesa. Njihov zglede in družba bistrih soigralcev mi je pomagal z občinstvom navezati pristen stik, celo ob petju.

Benjamin Štefan Kositrni drvar

V vlogi Kositrnega drvarja sem preprosto užival. Zdi se mi, da mi je bila vloga pisana na kožo, tudi zato, ker je bila to moja prva resnejša dramska vloga. Poleg tega pa sem imel odlično soigralsko ekipo in razumevajoči režiserki. Biti na odru in igrati mi je bilo v veselje in zabavo.

Se že veselim naslednjih projektov!

Rahela Kerin Severna veščica

V igri Čarovnik iz Oza nastopam v vlogi Severne veščice. Ko so me povabili k igranju, sem v hipu sprejela. Vzdušje na vajah je bilo zares super, sproščeno in zabavno. Vedno smo bili za trud poplačani z nečim sladkim (že samo zato se je splačalo priti;)). Bolj kot smo se bližali premierni predstavi, bolj so vaje postale intenzivne in igra je dobila celostno podobo. Prva vaja v kostumih je bila nekaj posebnega, navdihujočega, saj se je začutila čarobnost, ki je oživela kulturni dom. Nastopil je veliki dan oz. premiera. Priznam, bila sem zelo živčna. Upala sem, da ne pozabim besedila. Takoj ko sem stopila na oder, je živčnost izpuhtela, saj se je zaradi scene, maske, kostuma, glasbe, luči ... zdelo, kot da sem zares v Ozovi deželi. Z uspešno zaključeno premiero je bil vsak nastop mirnejši. Vedela sem namreč, kako vse skupaj poteka in da, če se kaj zalomi, so v zaodrju ljudje, ki bodo priskočili na pomoč. Kot eni od "odraslejših" igralcev v predstavi mi je bilo dano spremljati in občudovati delo naših skrbnih režiserk in vseh ostalih, ki so v ozad-

Matjaž Capuder Lev

Večkrat sem že nastopal, a vedno sem imel stranske vloge. To je bila moja prva pomembnejša vloga. Všeč mi je, da publika pozitivno reagira pri predstavi.

tiho in skrbno načrtovali vsak naš korak, vsako našo besedo. Nepregledna množica skrbi, organizacije, vzpodbud, potrpljenja in dobre volje. Moj poklon vsem! Vedno znova me je nagovarjal občutek pravljčnosti, razveseljevala naša povezanost in navdušenje gledalcev, smeh in vznemirljivost otrok, ki so zgodbi sledili iz dvorane.

Alenka Capuder Hudobna veščica

Imela sem priložnost postati hudobna, grda, stara veščica, ki si želi podrediti Ozovo deželo. Vesela sem, da sem lahko bila del takšnega projekta, kjer so se na enem mestu srečale igralske sposobnosti mladih, krasna scena, režisersko znanje, nove prijateljske naveze in zadovoljstvo gledalcev.

Andrej Klopčič Čarovnik OZ

Kot ljubitelja tovrstnih pripovedi me je ikonični lik skrivnostnega vladarja Smaragdnega mesta že od nekdaj fasciniral. Kljub temu da se Ozova podoba mogočnega čarovnika ob koncu izkaže za lažno, me je namreč navdušila njegova izjemna iznajdljivost, s katero se mu uspe izmuzniti iz še tako zapletenega položaja. Vstopiti v čevlje prebrisanega in premetenega, pa vendarle tudi razumevajočega čarovnika iz Oza, je bila zato zame vedno znova zelo prijetna in nadvse zabavna izkušnja.

Kratki vtisi malih vil
in letečih opic:
Maja, Nika,
Tereza, Tobija,
Kristjan, Tomaz

- na premieri smo imeli veliko treme,
- nekaterim letečim opicam so se ves čas trgala krilla, enemu celo med predstavo,
- na generalki je ena leteča opica ob priklonu padla z odra,
- najbolj smo se veselili slaščic,
- v Lukovici so se otroci najbolj smejali, ko je lev zarjovel,
- otroci s posebnimi potrebami so bili zelo veseli predstave in so bili prijazni,
- ker smo tako lepo zapeli pesem Tam za mavrico, so nekateri jokali,
- pred predstavo smo vedno zmolili,
- režiserka Marjeta je bila zelo čustvena.

Čarovnik iz Oza - vtisi igralcev

BESEDILO
in FOTOGRAFIJE:
BOJANA DORIČ

PUS T K R I V I H

Že stoletja se pustni običaj ohranja iz roda v rod in pustni liki s svojo veselostjo in pestrostjo odganjajo mrzlo zimo, vse slabo preteklega leta in zaželijo dobro in rodovitno letino. Turistično društvo je v soboto, 10. 2. 2024, v sodelovanju z Občino Moravče pripravilo pustno povorko z veselim rajanjem.

Ob 11.00 je na pustno soboto krenila izpred avtobusne postaje po moravških ulicah vesela povorka pisanih mask. Na čelu povorke so plesale mažurete Moravške Lilije obeh skupin. Pihalna godba Moravče je bila pisana množica maškar, ki je neutrudno igrala in z zvoki oznanjala daleč naokoli, da je v središču Moravč veselo.

Za godbo smo v sprevedu številni gledalci občudovali maškare vseh starosti. Najbolj prisrčni so bili najmlajši – predšolski otroci, ki so v spremstvu staršev veselo korakali našemljeni v različne živalice (ježek, levček, zmajček, žabica, pikapolonice, čmrlj, ribica Nemo ...), veliko je bilo princesk in vil, čarovnic, indijančkov in kavbojev, videli smo tudi strašilo, traktorista, gasilce, malega mojstra ...

Med šolskimi in odraslimi šemami so izstopale zelo domiselne šeme kot so: čajka, liziki, stiča, jelenčki, družina tigrov, skupina imenovana zobna ambulanta, zaporniki, strašili, iz ZDA sta na obisk prišla celo Melanija in Tramp ter še in še.

Pustna povorka se je ustavila pred kulturnim domom. Tam so maškare čakali člani turističnega društva s toplim napitkom in krofom. Ob zvokih godbe so še enkrat pred Kulturnim domom zaplesale mažurete, nato pa so bile maškare vabljene v dvorano. Animatorji in bučna glasba so vabili maškare k plesu in množičnemu rajanju. Med pisano množico so ves čas hodili člani ocenjevalne skupine, ki so izbirali najlepše in izvirne maškare.

Po težkem delu, kajti najraje bi dali nagrade vsem maškaram, je Inge Ivartnik podelila 13 enakovrednih simboličnih nagrad.

Maškare so svoje delo dobro opravile, kajti po zimi skoraj ne diši več, le še hladna jutra nas opominjajo, da se ta hladni letni čas umika pomladi.

Avtocesta obiskovalcev na Limbarski gori - z občasnimi zastoji

BESEDILO: ALBINA MOČILNIKAR, FOTOGRAFIJA: ERIKA MLAKAR, URŠA VEHOVEC, ALBINA MOČILNIKAR

Letošnji 35. Pohod po nagelj na Limbarsko goro je spremljal čudovit in sončen pomladni dan. Medtem ko se je po Ljubljanski kotlini še vila megla, je sonce prve jutranje pohodnike v prelepi Moravški dolini že toplo grelo. Pot na Goro je ta dan bila še posebej prijetna in zanimiva. Kolone obiskovalcev je spremljala dobra volja in glasba. Skupni cilj je spletal nova prijateljstva.

Na množice obiskovalcev, ki so iz vseh strani prihajali v Moravško dolino in nato na Limbarsko goro, so organizatorji, Društvo krajanov Limbarska Gora, pričakali pripravljeni. Na vsakem koraku in kot vsako leto, odlično!

Vsako predstavnico nežnejšega spola je na vrhu pričakala dobrodošlica, fantje in moške v slovenski narodni noši in seveda z nageljčkom.

Najbolj zgodnji obiskovalci so se ob 9. uri udeležili svete maše v cerkvi sv. Valentina, ki jo je daroval župnik Miro Šlibar. Med kulturnim programom ob 11. uri, ki so ga sooblikovali otroci iz OŠ Jurija Vega Moravče, Pihalna godba Moravče in glasbeni gost Domen Kljun, pa je število obiskovalcev doseglo vrhunec. Župan Moravč dr. Milan Balažič je v svojem pozdravnem govoru obiskovalcem približal nekaj zanimivih legend Limbarske gore, Karmen Vovko, podpredsednica društva, je v imenu organizatorjev pozdravila vse obiskovalce in se iskreno zahvalila vsem sponzorjem. Za dobro glasbeno vzdušje in plesne ritme so poskrbeli mladi glasbeniki iz Moravč in ansambel Raubarji.

V idiličnem dnevu se nikomur ni mudilo nazaj v dolino. Družine so razprle svoje piknik odejice in se pustile razvajati sončnim žarkom, mladi so pletli nova poznanstva, ob ponudbi domačih, moravških rokodelcev, pa je marsikdo prišel do novega kosa unikatnega nakita.

Ali je letošnji obisk presegel rekordna leta ali ne, sploh ni tako pomembno, čeprav so bili obiskovalci letošnjega pohoda v to prepričani. Kar šteje in kar je pomembno, so zadovoljni obrazi preko 10.000 glave množice, ki se je tekom ene najlepših nedelj v letošnjem letu udeležila tradicionalnega pohoda Po nagelj. Pohoda, ki je presegel pojem klasičnega pohoda, je tudi dan prijateljstva, prijaznih ljudi in novih znanstev. Za obiskovalce vse Slovenije.

Boste marca 2025 po nageljček prišli tudi vi?

Počitniška pletarska delavnica

BESEDILO in FOTOGRAFIJE: BOJANA DORIČ

Verjetno so za večino šoloobveznih otrok najlepše počitnice. Letos so nas med zimskimi počitnicami razvajali večinoma sončni in pomladanski dnevi.

Starši si želijo, da se med počitnicami otroci spočijejo od naporenega šolskega dela, a istočasno želijo, da otroci preživijo dneve z dejavnostmi, ki jih veselijo. Poleg dejavnosti, ki jih ponujajo šole in različne organizacije za mlade, je letos Iztokova pletarska šola med zimskimi počitnicami ponudila brezplačni tečaj pletenja peharčkov.

V petek, 23. 2. 2024, so se v popoldanskem času v brunarici na Cegunci zbrali mladi, ki jih pletenje veseli. Po Iztokovem uvodnem pozdravu so se lotili pletenja peharjev. Vsak je dobil leseno dno in material za pletenje – ratan. Ratan je tropska plezalka, iz katere strojno pridobijo dolge ovalne vitre, ki so

primerne za pletenje košar in peharjev. S pomočjo mentorjev so mladi pletarji v luknjice na lesenem dnu namestili stojke in jih s prepletom pritrdili. Obod so začeli plesti s tremi vitrami, imenovanimi kima. Pri tem načinu so najprej s skrajno levo vitro šli pred dve stojki, nato za stojko in ven. Večinoma so hitro osvojili tehniko in po dobri uri in pol so nastali unikatni peharčki z različnimi kombinacijami barv. Pred njimi je bil le še zaključek, pehar so morali zarobiti. Tudi tega so se pogumno lotili in peharčke zarobili s posebnim prepletom treh viter.

Med delom so si mladi lahko postregli s pijačo in sladkimi dobrotami, ki so se jim ponujale na mizah. Za zaključek je sledilo še slikanje mladih pletarjev in njihovih izdelkov.

Prva počitniška delavnica pletenja je končana. Mladi so koristno izkoristili prosti čas za učenje stare obrti, ob kateri so se zabavali, obenem pa delali zelo pridno in zavzeto.

Počitniška delavnica pletenja

BESEDILO: SOFIJA LAVRAČ ČRNIVEC

V času zimskih šolskih počitnic smo se mladi lahko udeležili delavnic, ki jih je organiziralo Društvo krajanov Tuštanj, kjer smo se naučili plesti košarice iz naravnega materiala – ratana.

Pod vodstvom Iztoka Urbanije in njegove pletarske šole je vsak ustvaril svojo košarico poljubnih barv in oblik. V njej so sedaj pospravljena pisala, skrite sladkarije, ali pa bo prišla prav ob veliki noči za pisane pirhe.

Ob dobri družbi in prijetnem vzdušju smo se posladkali s čokoladnimi bonboni in odličnim domačim pecivom, poleg košaric pa se je zagotovo spletlo tudi kakšno novo prijateljstvo.

Vse izdelke pletarske šole si boste lahko ogledali na razstavi, ki bo 14. aprila 2024 na gradu Tuštanj, med njimi bodo razstavljene tudi naše košarice.

Društvo upokojencev je praznovalo dan žena

BESEDILO: VOJKA REBOLJ, FOTOGRAFIJA: ARHIV DU

Zbrali smo se v društvenih prostorih in se najprej pogovorili o samem prazniku. Na kratko: za enakopravnost žensk se je začela bojevati nemška socialistka Clara Zetkin 1889. 8. marec je Generalna skupščina OZN leta 1977 s posebno resolucijo razglasila za mednarodni dan žensk. Pri nas je bila uzakonjena volilna pravica za ženske leta 1945, v ustavo je bilo zapisano svobodno odločanje o rojstvu otrok 1974, tri leta kasneje pa pravica žensk do umetne prekinitve nosečnosti. Zavedamo pa se, da zagotovljene pravice ne pomenijo, da smo lahko polno zadovoljni. Še vedno se lažje prebije moški na vodilna mesta v politiki ali kjerkoli, še vedno za enako delo in enako izobrazbo ženskam manj plačajo. Pa še kaj bi se našlo. Zato je vsak dan potrebno opozarjati na to neenakost, posebno ob samem prazniku.

In v Društvu upokojencev smo to naredili, zato smo tudi zapisali to novico. V znak solidarnosti in enakopravnosti smo si podelili nageljčke in čestitke. Med nami so bili tudi mošje, saj je bila tako družba bolj živahna. In o neenakosti spolov so mošje kar dobro poslušali. Prazniku smo nazdravili. Gotovo pa je bilo najlepše darilo za praznik nastop vrtčevske skupine Gumbki z vzgojitelji. Malčki so nam zapeli. Pokazali so tudi, kako šola skrbi, da se ne bi pozabila izvorna moravška govornica, saj so nam po moravško povedali zabavno zgodbo. Smo pa tudi govorili o moravških časih, ko so nam ob 8. marcu privoščili prireditev v Kulturnem domu, nageljček in vsakokrat tudi zanimivo govornico.

“Moravčani” s pesmijo prinesli sonce

BESEDILO: IVICA ZUPANČIČ, FOTOGRAFIJA: MIMI KOKALJ

Moravški upokojenski slavčki tudi v prebujajoči pomladi ne mirujemo. S pesmijo prinašamo sonce tistim, ki jesen svojega življenja preživljajo po domovih starejših, kjer je zanje lepo poskrbljeno.

Zaposleni v domovih želijo svojim oskrbovancem krajšati dneve tudi s tem, da medse povabijo različne skupine, da jim s svojimi nastopi popestrijo vsaj kakšno urico njihovega vsakdana. Tako smo tudi člani Moravškega upokojenskega zbora prejeli prijazno vabilo vodstva Doma upokojencev Ljubljana-Moste-Polje ter Doma upokojencev Tisje, Enota Litija. Prav nič nismo pomislili, da se njihovem vabilu ne bi odzvali. Ni nam namreč škoda časa, saj se zavedamo, koliko veselja oskrbovancem s svojo pesmijo lahko prinesemo. V zadnjih dneh februarja smo se tako odpravili v Ljubljano, na gregorjevo, na dan, ko se ptički ženijo, pa v Litijo. V obeh domovih so nas ob prihodu pozdravili veseli obrazi oskrbovancev, ki so nestrpnost čakali na naš nastop. V našem enournem programu smo skupaj z oskrbovanci zapeli pesmi, ki so jim, kljub letom, še vedno dobro znane. In marsikdo od njih je z nami tudi zapel. Ob pogledu na žareče obraze oskrbovancev, na katerih se vidijo tudi sledi solz, nam vzdrti srce in nam otrpne tudi glas. Skozi pesmi: Pozimi pa rožice ne cveto, Prišla bo pomlad, Resje že cvete ...vse do Moravške doline smo naš nastop “pripeljali” skoraj do konca. Izbranemu šopku pesmi smo ob zaključku našega obiska dodali še pesem “Kam le čas beži” in se od oskrbovancev in vodstva poslovili z obljubo, da se v jeseni zopet srečamo. Največje plačilo za nastopajoče je vsekakor aplavz in tega smo bili v obeh domovih res tudi obilno deležni. Odšli smo proti Moravčam z mislijo na vse oskrbovance in z zavedanjem, da smo jim v njihov vsakdan tudi moravški pevci prinesli delček sonca in pomladi.

In toplota je napolnila tudi naša srca.

Večne Prešernove poezije - Moravče, 7. 2. 2024

BESEDILO: ALBINA MOČILNIKAR, BERNARDA MAL, FOTOGRAFIJE: ALBINA MOČILNIKAR

Skozi stoletja se je naša kultura kalila tiho. Preko zavednih, močnih in predanih posameznikov, pesnikov in pisateljev. Postavila je trden temelj našega jezika, kulture in države. Velik in edinstven je naš praznik, praznik kulture, ki je zasidral in ustoličil Slovence na zemljevid sveta.

KŠD Peče, ki mu je Občina Moravče v letošnjem letu zaupala osrednjo občinsko akademijo ob slovenskem kulturnem prazniku, je na odru našega Kulturnega doma pričaralo pravo umetniško poslastico. Pod režisersko taktirko

Nuške Mlekuž in Bernarde Mal so nas popeljali preko zgodovine slovenske kulture, jezika in izbranih slovenskih pesmi, ki so jih ubrano izvedli člani Peškega okteta.

Nagovor **Roka Stenka**, predsednika društva, je zbudil vzvišenost trenutka s povabilom, naj okusimo lepoto slovenske kulture. Za njim smo lahko začutili mejnike slovenstva in prisluhnili posnetku dela

besedila iz 2. Brižinskega spomenika, nastalega okoli leta 1000, ki mu upravičeno pravimo rojstni list slovenske kulture. Slavnostni nagovor je tokrat izvedel **Janez Vidic**, podžupan Občine Moravče.

Nastopajoči so srčno in doživeto prepletali slovenske pesmi z recitali in deli iz življenja Franceta Prešerna, ki so bila navdih njegovih najbolj znanih pesmi: Nezakonska mati, Sonetni venec, Magistrale in seveda Zdravljica. Za klavirsko spremljavo je poskrbela **Katja Kos**. **Andreju Gabršek** pa se za sočutno zapeto Prešernovo pesnitev Ukazi lahko samo priklonimo.

Prešernov Povodni mož je s člani KŠD Peče zaživel v odrski upodobitvi skupaj zmodernejšo različico v besedilu Urška, avtorja A. Rozmana Roze. Odrski preplet dveh Uršk (**Aleksandra in Zoja Urankar**), prve Prešernove z meščani in povodnim možem (**Miha Gabršek, Elija Uštar**) ter druge moderne z gasarji in tipčkom na motorju so igralci ponazarjali z odrsko igro. Gibanje, mimika in rekviziti so bila igralčeva sredstva, obogatena s trenutki »zamrznitve«, ko se je odvijala druga zgodba. Osvetlitev in glasba sta poudarjali čas dogajanja. Zgodbi, ki sta jih tekstualno prepletali **Bernarda Mal** v klasični, Prešernovi izvedbi, in **Emma Barlič** v reperski sodobni, Rozmanovi pesnitvi, sta dobesedno eskalirali v kulturne višave.

Baladi, ki se odvijata dramatično in končata tragično, tudi v moderni različici, kažeta na večnost poezije Zgodba in sporočilo – prevzetnost se kaznuje – ostane, se pa v posameznem času predrugači.

Odlomki iz besedil

Od nékdej lepé so Ljubljanke slovele,
al lepši od Urške bilo ni nobene,
nobene očem bilo bolj zaželene
ob času nje cvetja dekleta ne žene. -
Ko nárbolj iz zvezd je danica svetla,
narlepši iz deklic je Urška bila.

....

Al, ker se ozira, plesavca si zbira,
zagleda pri mizi rumeni junaka;
enacga pod soncam mu ni korenjaka,
želi si plesáti z njim deklica vsaka -
omrežit ga Uršika lepa želi,
zaljubljeno v njega obrača oči.

....

Podal ji mladenič prelepi je rôko,
in urno ta dvá sta po pôdu zletela,
ko de bi lahké peretnice imela,
bila bi brez trupla okrog se vrtela,
ne vidi se, kdaj de pod noga udar',
plesala sta, ko bi ju nosil vihar.

....

To reče, hitreje sta se zasukála,
in dalje in dalje od pôda spustila,
na bregu Ljubljance se trikrat zavila,
plesáje v valove šumeče planila.
Vrtinec so vidli čolnarji dereč;
al Uršike videl nobeden ni več.

Ko je v mestu veselica, nasmejana so
vsa lica. Godba menja se nenehno:
polka, rokenrol in tehno. Vse se plete,
vse se zvija, vse bolj raste evforija,
moški, ženske, stari, mladi, vsi se imajo
strašno radi.

....

“Končno mene vreden tip,” dahne
Urška in čez hip vsa v ljubezni zagori,
da ji plamen iz oči švigne s tako
energijo, da prisotni onemijo, češ, kako
je to mogoče, da ni tipu v ksiht nič
vroče.

....

Urška se v ekstazi meče, da si skoraj
zlomi pleče, tip pa tudi ni od muh,
krepek je, čeprav je suh, in obvlada
rokenrol, Urško gor, dol, naokoli suče,
Bog ga nima rad, kot najboljši akrobat.

....

Tipček najprej hladno pljune velik kos
žvečilne gume ter zakurbila, stisne
plin, Urška, ki sedi za njim, pa ljubeče
se oklene hladne, črne in koščene
soplesalčeve postave in že planeta
v daljave. Že popoldne se razve, da,
kjer most čez Savo gre, neurejene
so bankine in asfaltne izbokline ter
pretirana hitrost bili vzrok, da je
zgrešil most. Zvlekli so motor iz
reke, a od njiju niti obleke.

Preden smo našemu prazniku nazdravili – dobesedno s kupico vina in izvedbo Zdravljice – smo bili obiskovalci navdušeni nad projekcijo ChatGPT-ja (umetna inteligenca), njegovega videjnja Prešerna in zmožnosti vključevanja novih besed v originalne Prešernove pesnitve. In beseda Moravčanke se v Prešernovo Zdravljico prav lepo poda. Avla Kulturnega doma je bila prazniku primerno okrašena s slikami Franceta Prešerna v znanih upodobitvah in tistih, ki jih je narisal ChatGPT.

Velika predanost ekipe KŠD Peče, vložena v pripravo in izvedbo, je ljubiteljem kulture omogočil nepozaben in srčen uvod v praznični dan, za katerega si želimo, da bi ga vsi Slovenci visoko častili, zavedajoč se, da je kultura, jezik in zgodovinski spomin bravnilec in ohranitelj naroda.

Začetki Pihalne godbe Moravče

BESEDILO:
LUCIJA CAPUĐER
FOTOGRAFIJA:
ARHIV
PIHALNE GODBE
MORAVČE

Povzeto po:
Stane Stražar, *Moravška dolina, Moravče 1979*, str. 346–348
Ravnikar, T., *Pihalna godba Moravče ob 60 letnici*, Moravce 1985, Pripravljalni odbor ob 60 letnici; Zbornik

Začetki Pihalne godbe Moravče segajo v leto 1924, ko se je po zgledu Tamburaškega zbora (ust. 1921) na pobudo Janka Tomana ustanovila godba. Ta je bila ustanovljena v okviru Gasilskega društva Moravče, znotraj katerega je delovala vse do leta 1930, ko se je osamosvojila. Za ustanovitev moravške godbe imajo največ zaslug nadučitelj Janko Toman, Janez Kumer – Oklejev Janče in Franc Orehek – Kavkov Francelj iz Moravč.

Ignac Tomc je priskrbel inštrumente za godbo, še preden se je ta ustanovila. Prvih 26 inštrumentov, toliko kolikor je bilo prvih godbenikov, je bilo kupljenih s prostovoljnimi darovi, s prispevki organizacij in ustanovnih članov. Ti so plačali po 50 dinarjev pristopnine, godba pa se je zavezala, da bo v zahvalo vsakemu ustanovnemu članu igrala na pogrebu.

Prvi godbeniki so bili amaterji, polni entuziazma, zagnanosti in veselja do glasbe, notnih zapisov, razen kapelnika, namreč ni znal brati nihče. Mladi godbeniki so dvakrat tedensko hodili na vaje, kar se je dobro kazalo tudi na številnih nastopih. Godba je pogosto igrala na domačih prireditvah, predvsem na sokolskih telovadnih akademijah v Kamniku, Radomljah, Dobu, Trzinu, Mengšu, Domžalah, Ježici, Krašnji in drugod. Igrali so tudi na številnih gasilskih prireditvah, največkrat pa na prireditvah društev kmečkih fantov in deklet. Moravška godba je igrala tudi na Štajerskem, na hmeljarskih prireditvah. Vsa

leta je godba štela povprečno od 18 do 22 članov, skupaj pa se jih je do leta 1941 razvrstilo kar okrog 50. Od leta 1924 do leta 1930 je bil kapelnik Franc Orehek – Kavkov Francelj, 1930–1942 pa Tone Cerar – Pekovčev.

Sprva je imela godba svoje prostore v Zadružnem domu, med okupacijo pa so imeli godbeniki vaje v stari moravški ljudski šoli. Ko so Nemci ugotovili, da igrajo slovenske narodne, so jim leta 1942 to prepovedali. V času okupacije javnih nastopov niso imeli. Ob partizanskem napadu na nemški postojanki v kaplaniji in Ljudskem domu v Moravčah 19. marca 1944 je pogorela tudi šola, z njo vred pa večina instrumentov in note. Tiste instrumente, ki so jih godbeniki hranili doma, so kasneje odnesli partizani za njihovo godbo.

Po požigu Moravčani 30 let niso slišali zvena domače godbe.

100 1924-2024
Skupaj v ritmu glasbe
PIHALNA GODBA MORAVČE

GODBA NA VASI

V sklopu našega praznovanja ob 100-letnici delovanja Vas prijazno vabimo na naše koncerte na prostem, ki bodo potekali pri gasilskih domovih.

Petek, 26. aprila, ob 19. uri
PGD MORAVČE.

Sobota, 27. aprila, ob 19. uri
PGD VELIKA VAS.

Petek, 10. maja, ob 19. uri
PGD KRAŠČE.

Sobota, 11. maja, ob 19. uri
PGD VRHPOLJE.

Petek, 1. junija, ob 18. uri
PGD PEČE.

V primeru slabega vremena koncert odpade.

Praznujmo skupaj!

f i Pihalna Godba Moravče

PLETARSKA RAZSTAVA 2024
Iztok Urbanija, pletarstvo in pletarski tečajji vabi na

ZAKLJUČEK TEČAJA PLETENJA KOŠAR IN NA RAZSTAVO KONČNIH IZDELKOV,
ki bo v NEDELJO,
14. 4. 2024 ob 16. uri.

Lepo vabijeni!

Dodatne informacije:
031 388 826

Iztok Urbanija
Pletarstvo in pletarski tečajji

Praznik žena, deklet in mater

BESEDILO in FOTOGRAFIJI: BOJANA DORIČ

Telovadke društva Šole zdravja z redno vadbo »1000 gibov« krepimo telo. Vsak delovni dan se ne glede na vreme ob 8. uri zjutraj zbiramo na avtobusnem postajališču in telovadimo. Poleg redne vadbe krepimo svoje prijateljstvo in izkoristimo za druženje tudi praznovanje osebnih praznikov udeležencev in praznike, ki nam jih prinašajo meseci.

Tako smo praznovale tudi 8. marca dan žena. Dan žena je mednarodni praznik žensk in je spomin na davno leto 1857, ko so ženske delavke v Ameriki uprle nečloveškim delovnim pogojem in premajhnim plačam. Ob spominu na prve žene, ki so se pogumno borile za svoje pravice, smo si po koncu redne jutranje vadbe, poklonile nageljne in šopek spomladanskih cvetic.

Občni zbor Čebelarskega društva Moravče

BESEDILO: BARBARA AVSEC, FOTOGRAFIJE: BARBARA AVSEC, ARHIV ČZS

Vsoboto, 3. 2. 2024, smo se člani ČD Moravče zbrali na rednem Občnem zboru, ki smo ga tudi letos pripravili v Kulturnem domu v Moravčah. Poleg naših članov in članic so se zbora udeležili tudi podžupan Občine Moravče Janez Vidic in predstavniki čebelarskih društev Lukovice, Domžal, Dolskega, Krtine-Doba, Mengša, Kamnika, Zagorja in Litije.

Po uvodnem pozdravu predsednice društva Irene Urbanija smo Občni zbor nadaljevali s potrditvijo članov v organe Občnega zbora, ugotavljanjem sklepčnosti in pregledom opravljenih aktivnosti v letu 2023. Teh aktivnosti pa je bilo res veliko: Upravni in Nadzorni odbor našega društva sta se sestala petkrat, dvakrat tudi na žalnih sejah

za dvema pokojnima članoma. Na povabilo sedmih sosednjih čebelarskih društev smo se udeležili tudi njihovih Občnih zborov, v maju pa še blagoslova čebelnjaka in učilnice na prostem v Dobu pri Domžalah.

Izvedli smo spomladansko delovno akcijo za ureditev okolice in notranjosti čebelarskega doma v Zalogu. Za izboljšanje čebelje paše smo našim članom razdelili medovite rastline, ki smo jih pridobili na razpisu Čebelarske zveze Slovenije. Organizirali smo tudi skupni nakup 6,5 ton sladkorja za krmljenje čebel v poletnem času, ko v naravi čebele ne najdejo hrane.

Leto 2023 polno zanimivih aktivnosti

Vsodelovanju s Čebelarsko zvezo Slovenije je šest naših članov aprila izpeljalo že tradicionalno predstavitev naše dejavnosti občanom – **Dan odprtih**

vrat čebelarstva. V ta namen smo za varnejši dostop vseh obiskovalcev, še posebej pa vrtčevskih ter šolskih otrok do muzeja, ki se nahaja v zgornjem nadstropju našega čebelarstva doma, ob finančni pomoči Občine Moravče zamenjali stopniščno zaščitno ograjo. Vse obiskovalce smo po ogledu pogostili s kruhom, medom in sokom.

V **Radovljici** smo se udeležili slavnostne prireditve in podelitve faksimila listine o vpisu čebelarstva na seznam kulturne dediščine. Udeležili smo se tradicionalne priprošnje procesije in svete maše za planince in čebelarje v cerkvi na Drtiji ter sodelovali na občinski proslavi ob dnevu državnosti. Junija smo izpeljali strokovno ekskurzijo v **Hišo kranjske čebele** in ogled čebelarstva Braneta Borštnika. Julija smo s promocijsko stojnico sodelovali na Evropskem prvenstvu v košnji trave v Moravčah. Za promocijo čebelarstva smo si pri ČZS izposodili čebelo velikanko in njihov promocijski kontejner. Septembra smo se člani društva družili na tradicionalnem

srečanju z ocenjevanjem medu in izmenjali svoje izkušnje. Predstavnika našega društva sta se 30. 9. 2023 ob **150-letnici organiziranega čebelarstva** udeležila slavnostne akademije Čebelarstva Slovenije v Cankarjevem domu v Ljubljani.

V novembru sta dva člana društva na dan izvedbe **tradicionalnega slovenskega zajtrka** obiskala šolo in vrtec in jim v imenu društva podarila med. Pridelke naših pridnih čebelic smo občanom ponudili tudi na novoletni tržnici v Moravčah.

Naši člani skozi vse leto svoje znanje izpopolnjujejo tudi na predavanjih, ki jih organizirajo sosednja čebelarstva ali pa jih izvajajo predavatelji Čebelarstva Slovenije in veterinarji Veterinarskega inštituta v naši bližnji okolici.

Moravški čebelarji smo na koncu Občnega zbora pritrdili željam predstavnikov sosednjih društev, ki so nam zaželeli uspešno delo še naprej, predvsem pa, naj bo leto 2024 za čebele in čebelarje bolj medeno kot lansko.

Zato zaključujem poročilo s čebelarskim pozdravom: NAJ MEDI!

Obisk Prešernovega smenja

BESEDILO: VOJKA REBOLJ, FOTOGRAFIJI: ARHIV DU

Članice in člani Društva upokojencev Moravče smo prvič v manjši skupini na dan kulture obiskali kranjski smenj. Tudi mi smo na ulicah Kranja na ta dan želeli občutiti duh Franceta Prešerna. A menili smo tudi, da bo za kulturne dogodke še dovolj časa čez dan. V Kranj smo se pripeljali zgodaj, saj smo pričakovali množico ljudi. Zato smo bili še posebej veseli, ker smo našli brezplačno parkirišče in to ob vznožju Šmarjetne gore, visoke 700 m nadmorske višine. Ravno prav, da se noge raztegnejo. Malo po gozdni poti, malo po makadamu in malo po asfaltu, kakšno dobro uro smo hodili in smo bili na vrhu pri hotelu. Nagrajeni smo bili z lepim razgledom na Kranj, ki smo si ga tako ogledali tudi od zgoraj. Pravi kranjski smenj nas je šele čakal: nepregledne množice obiskovalcev, ki so si privoščili razne dobrote, pijačo in jedi iz Prešernove kuhne in tako na polno užili razne zanimivosti. Nekje so plesale folklorne skupine, drugje so prepevali zbori, vrteli so lajne, odprta je bila mestna knjižnica, muzej, srečevali smo mnoga lepa dekleta in moške v oblekah iz Prešernovega časa, tudi Prešerna in Julijo. Če si se ob robu množice ustavil in si s pogledom zajel to burno dogajanje, si si zagotovo rekel, da ta smenj moraš vsaj enkrat doživeti. Naša skupina se je namenila slikati pri kipu Franceta Prešerna. Nismo se mogli držati skupaj, saj je bilo toliko zanimivega, za vsakega nekaj drugega, da smo se morali pošteno potruditi, da smo se na koncu le našli pri Prešernovem kipu. Tam smo zaključili eno smer »potovanja«. Nazaj grede smo se že lahko sem ter tja pozdravili s kakšnimi znanci, ker se je množica obiskovalcev počasi redčila in smo se tudi mi pomaknili do naših avtomobilov. Čisto malo sladko utrujeni smo bili, saj smo ta dan najprej videli Kranj od zgoraj, nato pa tudi spodaj od blizu, polnega kulturnih doživetij. In tudi duh Franceta Prešerna smo ta dan polno občutili.

Smučarski skoki v Pečah

BESEDILO: ROK STENKO, FOTOGRAFIJE: ANDREJ GABRŠEK, EVA JANCIGAJ

Člani KŠD Peče si vsako leto zadamo cilj, da izpeljemo tekmovanje v smučarskih skokih z alpskimi smučmi. Vendar pa je, predvsem zaradi pomanjkanja snega, od zadnje tekme minilo že dolgih 8 let. Tudi to zimo je le malokdo verjel, da bo padlo dovolj snega za pripravo naše peške skakalnice. Verjetno le naša športna sekcija, ki je ponovno lepo očistila teren na novo zrasle trave in grmičevja.

V tretjem tednu v januarju pa smo dočakali bolj obilne snežne padavine. V petek, 19. 1. 2024, smo tako v Pečah namerili približno 40 cm snežne odeje. Vremenska napoved je obetala le nekaj sončnih in mrzlih dni, zato smo člani KŠD Peče takoj stopili v akcijo in sklenili, da pripravimo tekmo, in sicer že v nedeljo, 21. 1. 2024. Tako smo imeli za organizacijo in pripravo naše skakalnice na voljo le en dan. A v Pečah je že navada, da ljudje stopijo skupaj, ko je to potrebno. Tudi tokrat ni bilo nič drugače. V sobotnem jutru se je zbralo lepo število pridnih rok in skakalnica je iz ure v uro pridobivala lepšo podobo. No, zadnje malenkosti in testne skoke smo opravili še v nedeljo dopoldan in vse je bilo pripravljeno za pestro nedeljsko dogajanje.

Tekmovanja v smučarskih skokih z alpskimi smučmi se je udeležilo 20 tekmovalcev, ki so nastopali v treh različnih kategorijah. V kategoriji do 16 let je zmagal Matic Avbelj,

v kategoriji do 30 let Rok Klopčič, ki je poskrbel tudi za najdaljšo daljavo dneva 23,5 m in v kategoriji nad 30 let Matej Martinčič. Omeniti velja tudi dva tekmovalca, ki sta se na tekmo pripeljala iz okolice Ptuja.

Še enkrat hvala vsem, ki ste pripomogli, da smo uspešno izpeljali tekmovanje. Od pridnih delavcev, ki so skakalnico pripravilo v enem dnevu, do tistih, ki ste pomagali na sami prireditvi. Hvala tudi vsem skakalcem in obiskovalcem za udeležbo.

Šolska malica

BESEDILO: BERNARDA MAL, MAJA DOBRAVEC

Z besedo šolska pišem serijo člankov, s katerimi spodbujam javni razmislek o stanju, ki ga šolniki doživljamo vsak dan. Soočenje, razmislek in ukrepanje so pot v spremembo na bolje.

V prejšnji številki sem pisala o šolski torbi, tokrat nekaj besed o šolski malici.

Malica je eden od 5 obrokov dneva. Lažji obrok je sestavljen iz sadja, zelenjave, mleka, polnozrnatih izdelkov, naravnega soka ipd. Šola kot vzgojna in izobraževalna ustanova je po Zakonu o šolski prehrani dolžna otrokom zagotavljati obrok s ciljem, da (s)poznajo zdravo prehrano in jo v čim večji meri tudi vnašajo v svojo vsakodnevno prehrano.

Vodja šolske prehrane upošteva predpise in skrbno pripravlja obroke. Ti pogosto niso po okusu otrok, kar kaže na to, da se področju prehrane še vedno posveča (pre)malo pozornosti. Učenci lahko sodelujejo v skupini za prehrano, ki je »posvetovalna« skupina. Vodja prehrane na skupnih sestankih o jedilnikih usklajuje njihove želje z zakonsko predpisanimi smernicami.

Ugotavljamo, da veliko otrok pred prihodom v šolo ne zajtrkuje. Zajtrk je po količini drugi najboljše obrok v dnevu, takoj za kosilom. Od zajtrka je odvisno, ali bo otrok v šoli imel dovolj prave energije. Na poti v šolo kupujejo belo pekovsko pecivo, sladke ali celo energijske pijače in sladkarije, ki niso ustrezen zajtrk. Sladkor in ogljikovi hidrati iz bele moke hitro preidejo v hiperaktivnost, kmalu pa tudi v utrujenost, sčasoma v zasvojenost in bolezni. Navade družin so različne, a je vseeno vredno premisleka, kaj otrokom ponudimo za zajtrk.

Šolska malica je od letos našla mesto v jedilnici, veliki, svetli, urejeni. Upanje, da bo to pripomoglo h kulturnemu uživanju malice, se ni uresničilo. Moti glasnost, prihajanje otrok, ki nimajo malice v tem odmoru, pritoževanje glede hrane, komentiranje, celo zasmehovanje, če kdo npr. poje banano – ojej, saj ta spominja na spolni ud! Otroci zavračajo tudi drugo sadje. Pomaranče končajo v WC školjki, olupki, kruh, kosmiči, rozine, oreščki po hodnikih, hruške praviloma niso zanimive niti toliko, da bi jih poskusili ... Pravi stampedo pa se zgodi, kadar je na jedilniku pica ali hrenovka.

Neverjetno hudo je pospraviti za seboj, ločiti čisto hrano od uporabljene, odpadke ločeno odložiti. O umivanju rok pred in po malici ... o tej temi pa v času šolanja še niso nič slišali in sklepam, da tudi doma ne. Večkrat se vprašam, kaj botruje temu. Ali učitelji ne opravijo svojega? Ali bi morali starši privzgojiti odnos do hrane? Kje na poti teh otrok smo zgrešili smer? Zakaj tako zaboli, ko otrok reče, da je malico plačal in lahko počne z njo, kar hoče? Od kod misel, da je nekdo plačan, da čisti za njimi? Za to, da se kulturno prehranjuješ in uživaš čim bolj uravnoteženo hrano, je potrebno biti samo Človek s spoštovanjem do celotne verige ljudi, ki so karkoli prispevali, da je malica na mizi. In Človek s spoštovanjem do okolja.

Tako zelooooooooooooo preprosto je!

In ni potrebno, da se Slovenci »hvalimo« s 70 kg zavržene hrane na prebivalca na leto.

Mnenje vodje šolske prehrane:

Kot vodja šolske prehrane na OŠ Jurija Vege Moravče opažam, da učenci zavračajo »bolj zdrave obroke«. Z letošnjim šolskim letom smo dobili velik + z odprtjem nove šolske kuhinje in jedilnice. Trudimo se, da so obroki čim bolj raznoliki in uravnoteženi, z veliko sezonskega sadja in zelenjave.

Ustrezna prehrana učencev je osnova za zagotavljanje njihovega zdravja, dobrega počutje in navsezadnje učne uspešnosti. Pri načrtovanju šolske prehrane se zgledujem po smernicah za prehranjevanje v vzgojno-izobraževalnih zavodih. Velikokrat učenci prihajajo do mene in mi rečejo, da je bila danes malica zelo dobra, seveda pa dobim tudi graje, še zlasti ko je za malico kaj bolj zdravega. Učenci imajo možnost oddati svoje mnenje o šolski prehrani z anketo, ki jo izvedemo 1-krat letno. Trudim se v naše jedilnike vključiti tudi čim več lokalno pridelane hrane, z učenci se veliko pogovarjamo, sploh pri pouku gospodinjstva o tem, kako je določeno živilo sestavljeno in kaj to pomeni za naše telo. Veliko se pogovarjamo tudi o bontonu prehranjevanja, ki se mi zdi, da je včasih kar malo pozabljen, sploh v času šolske malice in kosila v jedilnici.

Vrtec v gledališču

BESEDILO in FOTOGRAFIJA: PETRA ŠTEFAN

Prva marčevska sredo je bila kot nalašč za ogled lutkovne gledališke predstave. Otroci so se skupaj z vzgojiteljicami odpravili v moravški kulturni dom in ga napolnili do zadnjega kotička. Tam so nas že čakali lutkarji lutkovnega gledališča FRUFRU s predstavo »Mamin zmaj«. Otroci so z zanimanjem spremljali deklico in njene prigode.

To je bila tretja predstava v letošnjem gledališkem abonmaju za vrtčevske otroke. Veseli smo, da smo si zadnjo predstavo ogledali na odru kulturnega doma, za kar se lepo zahvaljujemo Občini Moravče. Strokovni delavci vrtca skušamo na različne načine našim najmlajšim približati raznolike kulturne dejavnosti, med njimi tudi gledališče.

PEPLAST

Neskončna podpora družine in zdrava kmečka pamet sta ključ do zdrave rasti in uspeha

BESEDILO: DAVID KOPRIVŠEK, FOTO: ARHIV BRANKO PETERKA

Medtem ko so sošolci in sošolke v osnovni šoli pri pouku slovenščine pisali o tem, kako bodo nekoč opravljali poklic policajca, vojaka, šoferja tovornjaka, medicinske sestre ali kuharja, je Branko še skoraj mlečnih zob zapisal, da bo, ko odraste, direktor. Seveda ni vedel, kaj "biti direktor" v resnici pomeni, koliko garanja ter odrekanja to dejansko predstavlja, a že takrat je imel jasno vizijo, da bo v prihodnosti s svojo energijo in s svojim časom razpolagal po lastnih merilih. O materialnem bogastvu ni razmišljal, ga je pa vedno fascinirala sposobnost, da nekaj ustvariš iz čiste ničle. Fasciniralo ga je to, da si v procesu razvoja neke ideje prisoten od začetka do konca in da si rezultat celotnega napora naposled zmožen tudi predstaviti ter prodati.

Možgančke je vedno znal »kravžljati« v vseh smereh, o čemer priča tudi njegova strast do igranja šaha, v okviru katerega je bil precej uspešen na osnovnošolskih občinskih in regijskih tekmovanjih. Zanimale so ga tudi tehnične stvari, zato se je vpisal na Srednjo tehnično šolo v Domžalah in postal strojni tehnik. Kot pripravnik je začel delati v Avto-servisu Domžale, kjer je sodeloval pri načrtovanju nadgradenj tovornih vozil. Bil je njihov štipendist, a je zaradi finančne krize, ki je na pragu devetdesetih let prizadela velik del slovenskega gospodarstva, v omenjenem podjetju ostal brez redne zaposlitve. Po krajšem obdobju opravljanja različnih del pri obrtnikih je leta 1991 vendarle dobil redno delo pri Rolete Kosec d. o. o. v Mengšu.

Dobava prvih strojev

Delavnica na Šlandrovi ulici

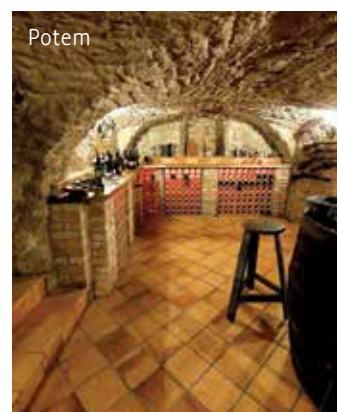
Prej

Čas prenove

Prej

Prenova kleti

Potem

Prve podjetniške lekcije

Vzdušje v kolektivu in dohodek sta bila tu sicer dobra, ampak tista osnovnošolska izpoved pri slovenščini Branku vseeno ni šla nikoli iz glave. V svoji rojstni hiši si je zagotovil skromnih dvajset kvadratnih metrov veliko garažo in, brez cincanja, nabavil prvi stroj za brizganje plastike, s katerim pa je imel zaradi predhodne obrabljenosti več dela kot koristi. Za povrh tudi srečnih rok pri izbiri svojih prvih kupcev plastičnih izdelkov ni imel in Branko je tako postal priča bridkim, a hkrati zelo poučnim začetnim lekcijam v svetu podjetništva.

Vendar ga to nikakor ni ustavilo. Ker je že po naravi zelo optimističen in dobrovoljno naravn, kar vemo vsi, ki ga vsaj malo poznamo, je z razvojem obrti neutrudno nadaljeval. V svoji hiši na Šlandrovi ulici si je sicer že takoj v začetku umislil delavnico, a je tudi ta kmalu postala premajhna, zato se je lotil prizidka hiše, ki je bil dokončan leta 2015. Z njim si je v dveh etažah priskrbel dodatnih 200 kvadratnih metrov delovnega prostora.

Poštenost do strank in veselje do dela

Učil se je, vztrajal, ustvarjal naprej in zdaj po dvajsetih letih uspešnega samostojnega pod-

Potem

Novi poslovni prostori v stavbi, ki ga spremlja že vse njegovo življenje

Ko sem Branka zadnjič v pisarni čisto novega Peplast posloplja na Marokovi v Moravčah vprašal, kakšne skrbi ga pri vodenju posla pestijo danes, mi je odgovoril, da posebnih skrbi nima, saj ga od nekdaj vodi načelo, da se dobro z dobrim vrača, in da je njegova primarna skrb ta, da pač vsak dan postori čim več dobrega. Priznal pa je, da se v njem znajde kakšen trenutek negotovosti, kadar pomisli na neplačila strank, ki jih je bilo še posebej v gospodarski krizi med 2008 in 2010 veliko in zaradi katerih je moral takrat na svoji podjetniški poti preudarno narediti korak nazaj.

Pred obnovo
Glavni vhod (spodaj)

Vzhodna fasada po obnovi

Sprejemna pisarna

Razstavni prostor

jetništva dobro ve, kako pomembno je temeljito preleteti vsako poslovno odločitev, se ne odločiti (pre)hitro in dobro prespati vsako poslovno situacijo. Še pred tem, kot poudarja, pa je treba imeti veselje do dela oz. svoje obrti, poštenje do strank (in do sebe) glede časovne razpoložljivosti ter obilo vztrajnosti. Po Brankovih bogatih izkušnjah ti šele vse naštetu lahko zagotovi delček svobode in potrebnega dnevnega oddiha.

Ob zagonu čisto samostojne podjetniške poti leta 2004 ni več kupoval starih strojev in bil veliko bolj preudaren pri tem, s kom poslovno sodelovati. Ker, kot pravi, "vrat priložnosti" za seboj nikoli ne zapira, poslovne stike s podjetji "iz preteklosti" še vedno zvesto ohranja in jim še danes zagotavlja dobavo polizdelkov za stavbno pohištvo, ki od leta 2015 nastajajo v prizidku delavnice na Šlandrovi.

Pri obujanju teh spominov je še posebej poudaril, kako zelo vesel bi bil, če bi država in bančni sistem (še posebej danes!) imela večji interes za zagotavljanje dobre podjetniške klime, ki bi zagotavljala

Otvoritev, 12. 1. 2024

kvalitetna in dobro plačana delovna mesta, s tem pa zagotovitev učinkovite socialne države.

Medtem ko sva nazdravila z medico, ki jo kot predan in dolgoleten čebelar prideluje, mi je rekel: "Kot zanimivost ti lahko povem, da sem bil tik pred nakupom poslopja, v katerem ta moment sediva, že leta 2010, a mi je nekaj govorilo, naj z njim vseeno počakam. Zadnji hip sem odstopil od kupoprodajne pogodbe. Nam je pa, kot vse kaže, bila ta stavba usojena, saj nas je "čakala" skoraj poldrugo desetletje."

Salon, ki kupcem razkriva tudi detajle izdelkov

"O d kje sploh ideja za lasten salon in selitev celotne obrti v tako velik prostor kot je ta?" sem ga vprašal, medtem ko sva delala ogledno turo velikih, svetlih ter lepo opremljenih prostorov v stavbi.

Dejal je: "Nobena skrivnost ni, da so stranke danes vedno bolj informirane in temu primerno tudi bolj zahtevne. Zanimajo jih detajli. Da pa jim ugodiš in jim predstaviš prodajni program v živo, rabiš razstaveni prostor in veliko priročneje je, da imaš tudi ostale elemente poslovanja čim bolj združene ter na enem mestu. V delavnici na Šlandrovi zaradi velikega obsega dela to ni bilo več mogoče in izvedljivo, zato tam ostaja samo del proizvodnje brizganja plastičnih mas, vse ostalo (izdelava notranjih in zunanjih senčil ter komarnikov) pa se seli sem, na Marokovo."

Peplast d. o. o. danes redno zaposluje 4 ljudi, v zvezi s senčili ter okni sodeluje z več občasnimi kooperanti, deluje na več kot 900 kvadratnih metrov poslovnih prostorov, kar četrtno svojih storitev in izdelkov pa izvozi v sosednjo Avstrijo - predvsem v Celovec in Graz. Je specializirano podjetje za področje brizganja plastičnih mas (izdelava sestavnih delov in izdelkov za avtomobilsko industrijo, stavbno pohištvo, notranja in zunanja senčila ter poslovna darila), izdeluje/montira PVC ograje, PVC in ALU okna ter rulete, žaluzije, komarnike, roloje, tende, garažna vrata.

Odprtje šampanjca ob otvoritvi poslovnih prostorov in sproščen pogovor s prvimi obiskovalci

Prvi obiskovalci

Pogostitev

Gre torej za pester asortiman ponudbe, v okviru katere se stvari hitro pomikajo naprej in razvijajo, zato Branko redno pili svoje znanje z obiski sejmov in specializiranih obrtnih dogodkov s svojega področja. Za svojo vesplošno podjetno naravnost pa se v največji meri zahvaljuje svojim staršema, ki sta brez izobrazbe in posebnega finančnega zaledja veliko ustvarila ter svojim otrokom na poti osamosvajanja (tudi z zgledom) ogromno pomagala.

"Ni ga čez zdravo kmečko pamet," je rekel Branko, "in drug drugemu, če le tako želimo, smo lahko najboljši vzorniki. Imel sem to srečo, da sta dva taka bila moj oče in moja mama. Seveda pa dajejo pomemben kamenček – če ne kar kamen! – v mozaiku Peplast-ove zgodbe tudi do sedaj vsi zaposleni delavci in neskončna podpora družine, za kar sem jim nadvse hvaležen!"

Ko sva ob drugem kozarčku medenega zaključevala najin pogovor in se je jezik že pošteno razvozlat, sem ga moral vprašati še nekaj – nekaj zelo očitnega. Zanimalo me je seveda, od kje črpa vso energijo za delo in kako to, da se zlepa ne utruji. Široko se je nasmejalo in brez pomisleka odgovorilo: "Hobiji. Hobiji so nujni. Redno moraš skrbeti za to, da "presekaš" delovno rutino in da "izprežeš" iz vsakodnevnih delovnih navad. Samo tako se osvežiš. Seveda pa te mora pri tem podpirati najožje socialno okolje – družina. V mladih letih sem bil z veseljem član pri več pevskih zborih, že vrsto let sem aktiven član Strelskega društva Kremen Moravče in Stotka Kranj, s katerimi se udeležujemo državnih tekem. Rekreativno uživam v veliko športih in pa v vožnji z motorjem. Sem tudi dolgoletni član upravnega odbora Čebelarkega društva Moravče, pri katerem sem bil dvanajst let predsednik. Ni skrivnost, da je bilo čebelarstvo družinska tradicija več kot 50 let, zaupala pa sta mi jo moja starša."

To zadnje mi je bilo takoj jasno, saj so (preverjeno) njegovi izdelki iz medu res odlični. Prav takšni, kakršni so tudi dosedanji poslovni uspehi njegove delovne ekipe in kakršna je nova poslovna stavba Peplast, ki je doživela uradno odprtje 12. januarja letos. Na njej se je zbrala prava množica ljudi, samo vzdušje dogajanja pa je pričalo o tem, da je to, kar počne Branko, nekaj svojevrstnega in čisti dokaz, da se, dobro res vrača z dobrim in da poštenost ter vztrajno delo v podjetništvu (ter nasploh v življenju) še vedno štejeta največ.

Ali je Misel tudi v za naši veliko družini noč velika 2024 noč?

■ Dandanes nam ritem življenja večinoma narekuje služba in šola, ki nam odmerjata tudi tedenski in letni počitek. Nedelja je izgubila svojo svetost in posebnost, saj je v očeh večine postala del vikenda. Pogosteje si voščimo »lep vikend« kakor pa »lepo nedeljo«. Po krščanskem pojmovanju pa nedelja ni del vikenda, ampak je prvi dan novega tedna in ne konec prejšnjega. Kristjani začnemo teden s praznovanjem, ki nam osvetljuje delovne dni in daje veselje in moč, da zdržimo njihovo težo. Počasi pozabljamo, da je nedelja Gospodov dan, Božji dan in hkrati tudi človekov dan, »dan, ki je zaradi človeka,« kot piše v evangeliju. Nedelja naj bi ga spomnila, da njegovo življenje ni življenje krta, ki rije po tej zemlji, zasut s stvarmi in skrbmi, ampak je ustvarjen za večnost.

■ Bojim se, da se nekaj podobnega kot z nedeljo dogaja s prazniki, ki zaradi porabništva izgublajo dušo. Najbolj je ogrožen božič, a tudi velika noč se kljub bogastvu svojih obredov in lepih običajev lahko izprazni v nekaj zgolj posvetnega.

■ Rad jemljem v roke knjigo Nika Kureta, Praznično leto Slovencev, in s kančkom nostalgije razmišljam o časih, ko so ritem življenju na podeželju narekovali prazniki in godovi svetnikov. Berem, da so nekoč postni čas jemali precej bolj resno kot dandanes. Ves post je kljub napornemu telesnemu delu prevladovala brezmesna hrana. Ob petkih ali nedeljah so ljudje radi obiskovali kraje, kjer so ob poti na hrib stale kapelice križevega pota. Na dan prvega oranja je gospodar pokropil plug in v prvo brazdo položili šibo iz cvetne butare ali jo po setvi zataknil v zemljo. »Sveti križ Božji,« je zmolil sejavec in odkril klobuk, preden je vrgel zrnje na zorano njivo.

■ Butare, ki so jih prinesli v cerkev na cvetno nedeljo, so veljale za »žegnani les«, ki odvrta vsakovrstno zlo: strelo, bolezni, nesreče. Iz vejic so radi napravili majhne križčke, ki so jih pritrdili na vrata, okna, v kozolec, na rob njiv in še kam. Blagoslovljene vrbove mačice so dajali živini, da bi ostala zdrava. Na veliki četrtek, petek in soboto je delo na polju že počivalo, saj je bilo treba pospraviti, okrasiti in pobeliti hišo, poribati pod in pripraviti velikonočna jedila za blagoslov. Te dni se je namesto zvonov oglašala lesena raglja in vabila k božjemu grobu, kjer so poklekli, poljubili križ in petero Kristusovih ran.

■ Veliki petek je veljal za dan strogega posta. Pisec Niko Kuret v zvezi s tem navaja hudomušno pripoved s Koroškega, ki pripoveduje, kako je na veliki petek celo pes sklenil, da pojde od hiše, ker mu je bilo posta že preveč. Ko pa je videl, kaj gospodinja pripravlja za praznike, si je premislil in ostal ...

■ A žalovanje ob tem, da je »Bog umrl«, se je že na veliko soboto prevešalo v veselje, ko so v farno cerkev romali verniki s košarami in cekarji, polnimi dišečih jedil za blagoslov in pokritimi s pisanimi vezanimi prtički. Poleg te zunanje priprave pa se je tudi duša pomladila in umila v postni spovedi.

■ Velike noči ni bilo brez slavnostnega pritrkavanja, vstajenske procesije in vihranja bander. Tudi velikonočni zajtrk je nekoč po dolgih tednih posta vse drugače teknil. Na oknih ob poti, po kateri je šla procesija, so v pozdrav vstalemu Jezusu na bel prtiček postavili svečo, ki je sporočala: Tudi v naši družini je velika noč!

■ Naj velikonočni zvonovi tudi letos prinesejo veliko noč v vse družine, naj oznanijo veselje in upanje vsem dobrim ljudem. To vam želi pisec teh vrstic, duhovni pomočnik dr. Bogdan Dolenc, ter oba župnika, ki delujeta v naši lepi Moravški občini Kancijan Čižman v Moravčah in Ivan Povšnar na Vrhpolju.

Izpadanje las

BESEDILO: DARJA VRTAČNIK, mag. farm., FOTOGRAFIJA: TOWFIQU BARBHUIYA ©UNSPASH.COM

Lasje so pomemben del naše podobe, krasijo naš obraz, poudarjajo naš značaj in pomembno vplivajo na samozavest in posledično tudi na kvaliteto življenja.

Skozi vse življenje lasje stalno rastejo in izpadajo. Povsem normalno je, da dnevno izpade 70–120 las, nekoliko več spomladi in jeseni.

Začasno izpadanje las je lahko posledica nekaterih bolezenskih stanj, pomanjkanja določenih snovi v telesu, hormonskih sprememb ali pa večjih stresnih dogodkov. Običajno postane opazno po približno treh mesecih. V teh primerih bo z odpravo vzroka prešlo tudi izpadanje las.

Kadar vzroka ne najdemo ali so ob tem prisotni še drugi sistemski znaki (prizadetost kože, vročina, slabo počutje) nikar ne odlašajmo z obiskom zdravnika.

Kako lahko preprečimo ali upočasnimo prekomerno izpadanje las?

Pazimo na uravnoteženo prehrano z zadostno količino aminokislin (zlasti cisteina) in vitaminov, predvsem vitaminov skupine B. Od mikroelementov je najpomembnejši cink, pa tudi železo, baker, silicij in selen. V kolikor jih s hrano ne zagotovimo v zadostni meri, lahko posežemo po pripravkih s prilagojeno sestavo. Za opazen učinek jih je potrebno uživati nekaj mesecev. Lase lahko okrepimo tudi dermatološko, z uporabo kozmetičnih pripravkov, ki

pomagajo pri preprečevanju izpadanja las in spodbujajo njihovo rast. Največkrat ti izdelki vsebujejo hranilne snovi, ki krepijo lasne korenine, velikokrat pa tudi posebej razvite učinkovine in komplekse, ki imajo pozitiven učinek na lase in lasišče.

Zavedati se moramo, da bo že samo sprememba v načinu življenja najverjetneje koristila ne zgolj lasem, temveč celemu telesu in posledično našemu splošnemu počutju.

V kolikor potrebujete dodatne informacije, vas vabimo, da obiščete Lekarno Moravče ali ostale lekarne v sklopu Mestnih lekarn, kjer vas pričakuje prijazno, strokovno osebje.

**LEKARNIŠKA
PODRUŽNICA MORAVČE**
TRG SVOBODE 2, 1251 MORAVČE
WWW.MESTNELEKARNE.SI

DELOVNI ČAS

PONEDELJEK 12.00-19.00

TOREK 7.30-14.00

SREDA 13.00-19.00

ČETREK 7.30-14.00

PETEK 7.30-14.00

PRVA SOBOTA V MESECU 8.00-12.00

(01) 777 02 45

LEKARNA.MORAVCE@MESTNELEKARNE.SI

100 videov z naslovom »Itak, da se da«

BESEDILO in FOTOGRAFIJA: LUKA MOČILNIKAR

V duhu pred kratkim sprejetega pogajalskega stališča novih pravil EU, ki bi potrošnike spodbudila k popravilu naprav, namesto k zamenjavi z novimi, je družba ZEOS, d. o. o. decembra 2023 predstavila sto »naredi sam« videoposnetkov z naslovom »Itak, da se da«.

Pri ZEOS-u verjamejo v moč samostojnega vzdrževanja aparatov, zato so pripravili serijo videoposnetkov, ki bodo pomagali oživiti gospodinjske

pripomočke in druge aparate. Le ti predstavljajo pove-zavo med »naredi sam« pristopom ter strokovnim servisiranjem, saj lahko le tako skupaj prispevamo k bolj trajnostni in funkcionalni rabi gospodinjskih aparatov.

Posnetke najdete na spletni strani družbe ZEOS www.zeos.si/itak-da-se-da/ oz. na YouTube kanalu družbe ZEOS na www.youtube.com/@sesemuporaben.

V Centru ponovne uporabe v Ljubljani, kjer je potekala uradna predstavitev videov, so bili prisotni tudi ustvarjalci videoposnetkov. **Siniša Martin**, hišni serviser projekta, v vseh posnetkih nesebično deli svojo zakladnico znanja in podrobno prikaže postopke vzdrževanja in nekaterih popravil aparatov, ki se najpogosteje uporabljajo v gospodinjstvu. Ob premieri je povedal: »Videi so namenjeni prav vsem in med njimi najdemo vse težavnostne stopnje – navodila za pravilno uporabo aparata kot tudi kreativna in kompleksna navodila za popravilo aparata, ko ima "recept" kar nekaj strani in zahteva širšo paleto orodja. Vsakemu posamezniku svetujem, da si naj iz vsebine videov vzame toliko, kot se mu zdi, da potrebuje in kolikor se počuti sposobnega.

Zakaj so nova video navodila koristna?

Znanje na doseg roke: Enostavno sledite strokovnim nasvetom našega mojstra in postanite sam svoj serviser.

Prihranek denarja: Zamenjava aparata ni vedno edina možnost! S temi videoposnetki boste prihranili čas in denar, hkrati pa podaljšali življenjsko dobo vaših naprav.

Trajnostno ravnanje z elektriko: Sodelujte v boju proti e-odpadkom. Popravite, ne zamenjajte!

Ustvarjalci video vsebin so dogodek strnili z mislijo, da verjamejo, da bo marsikdo v teh posnetkih našel dodatno inspiracijo in praktične nasvete za vzdrževanje in morda tudi samostojno popravilo aparatov. Postavili so temelje za nadaljnje sodelovanje in razvoj med »naredi sam« pristopom ter strokovnim servisiranjem.

Občina Moravče, Vegova ulica 9, 1251 Moravče objavlja na podlagi Pravilnika o sofinanciranju društvenih projektov v občini Moravče (Uradni vestnik Občine Moravče, št. 2/17)

Javni razpis za sofinanciranje društvenih projektov v občini Moravče za leto 2024

1. NAROČNIK JAVNEGA RAZPISA

Naročnik javnega razpisa je Občina Moravče, Vegova ulica 9, 1251 Moravče.

2. PREDMET JAVNEGA RAZPISA IN VIŠINA RAZPISANIH SREDSTEV

Predmet javnega razpisa so dejavnosti registriranih društev, ki jih ostali pravilniki o sofinanciranju programov in projektov iz proračuna Občine Moravče ne opredeljujejo.

Izvajalci dejavnosti in projektov, ki se sofinancirajo na podlagi tega javnega razpisa so društva, ki s svojim delovanjem dokažejo vsebinsko učinkovitost in koristnost občini Moravče in pomenijo dvig kakovosti življenja svojih članov.

Sredstva za sofinanciranje društvenih projektov, v višini 10.000,00 EUR se zagotavljajo s proračunom Občine Moravče za leto 2024 na proračunskih postavkah:

089131 Dotacije vojnim društvom, v višini 1.000,00 EUR

089130 Sofinanciranje programov splošnih društev, v višini 9.000,00 EUR

3. RAZPISNI POGOJI

Na javni razpis se lahko prijavijo društva, ki izpolnjujejo naslednje pogoje:

- da imajo sedež v Občini Moravče,
- da niso registrirana za kulturno, humanitarno, kmetijsko ali športno dejavnost,
- da imajo materialne, kadrovske in organizacijske pogoje za izvajanje dejavnosti,
- da nimajo neporavnanih obveznosti do Občine Moravče,
- imajo urejeno evidenco o članstvu in uporabnikih njihove dejavnosti,
- da delujejo že najmanj eno leto,
- da so registrirana v skladu z Zakonom o društvih,
- da imajo urejeno evidenco o članstvu, plačani članarini in ostalo dokumentacijo, kot to določa Zakon o društvih,
- da občinski upravi vsako leto redno predložijo poročilo o realizaciji programov.

4. OBDOBJE ZA IZVEDBO IN PORABO DODELJENIH SREDSTEV

Prijavljeni programi oz. projekti morajo biti realizirani do 29. 11. 2024, dodeljena sredstva morajo biti porabljena najkasneje do 29. 11. 2024. Decembrski projekti bodo upoštevani v razpisu leta 2025.

Občina bo dodeljena sredstva nakazovala na sledeči način:
- sredstva dodeljena za delovanje društva po merilu »število članov« iz priloge Pravilnika o sofinanciranju društvenih projektov v občini Moravče, bo občina nakazala društvu 30. dan po podpisu pogodbe o sofinanciranju,

- sredstva dodeljena po ostalih merilih bo občina nakazala društvu na podlagi izstavljenih zahtevkov **po že realiziranih programih oziroma projektih**, pri čemer lahko društva zahteve vložijo do 29. 11. 2024.

5. RAZPISNI ROK

Rok za prijavo na javni razpis je **ponedeljek, 8. 4. 2024.**

6. NAČIN DOSTAVE VLOGE ZA SOFINANCIRANJE PROGRAMOV

Vlogo za sofinanciranje posameznih projektov mora predlagatelj izpolniti na prijavnih obrazcih (razpisna dokumentacija) in zraven predložiti vsa pripadajoča in zahtevana dokazila.

Vlogo je potrebno poslati na naslov: Občina Moravče, Vegova ulica 9, 1251 Moravče, v zaprti ovojnici s svojim naslovom in s pripisom **JR DRUŠTVENI PROJEKTI 2024 - NE ODPIRAJ.**

Šteje se, da je vloga prispela pravočasno, če je bila oddana zadnji dan roka za oddajo vlog na pošti s priporočeno pošiljko, ali če je bila oddana v Glavni pisarni Občine Moravče, Vegova ulica 9, Moravče, do zaključka poslovnega časa občine na zadnji dan roka za oddajo vlog.

7. ODPIRANJE IN OBRAVNAVA PRISPelih VLOG TER OBVEŠČANJE O IZIDU JAVNEGA RAZPISA

Postopek javnega razpisa vodi občinska uprava. Odpiranje, pregled in ocenitev prispelih vlog ter določitev predloga višine sofinanciranja opravi strokovna tričlanska komisija, ki jo s sklepom imenuje župan. Odpiranje vlog prispelih na javni razpis bo na sedežu Občine Moravče 10. 4. 2024 ob 10:00.

Komisija posamezno društvo, ki je oddalo nepopolno vlogo, pisno pozove k dopolnitvi vloge. Društvo mora svojo vlogo dopolniti najkasneje v 8 dneh od prejema poziva. Nepopolna vloga, ki jo izvajalec v tako določenem roku ne dopolni, se s sklepom zavrže.

Komisija opravi strokovni pregled popolnih vlog ter jih oceni na podlagi pogojev in meril, ki so bila navedena v tem javnem razpisu oziroma razpisni dokumentaciji.

Na podlagi ocene vlog komisija pripravi predlog prejemnikov sredstev, ki ga podpišejo predsednik in člani komisije.

Na podlagi tega predloga občinska uprava izda za vsako društvo odločbo, s katero v 30 najkasneje v 30 dneh po končanem razpisu obvesti društva o izidu razpisa.

Zoper to odločbo je možen ugovor županu v roku 8 dni od prejema odločbe. Odločitev župana je dokončna.

Po pravnomočnosti odločbe o sofinanciranju izbrani upravičenci sklenejo pogodbo o sofinanciranju, ki jo podpiše župan.

8. NAVEDBA OSEB, POOBlašČENIH ZA DAJANJE INFORMACIJ

Informacije in navodila za sodelovanje pri javnem razpisu dobijo zainteresirani kandidati na sedežu: Občina Moravče, Vegova ulica 9, 1251 Moravče. Kontaktna oseba: Tina Hribar (tina.hribar@moravce.si), telefonska številka: 01/724-71-48.

9. INFORMACIJE O RAZPISNI DOKUMENTACIJI

Predlagatelji lahko razpisno dokumentacijo prevzamejo v poslovnem času na sedežu Občine Moravče, Vegova ulica 9, 1251 Moravče. Razpisna dokumentacija je na voljo tudi na spletni strani Občine Moravče na povezavi www.moravce.si.

Številka: 430-0042/2024-2

Datum: 6. 3. 2024

OBČINA MORAVČE
Dr. Milan Balazic, l. r.
Župan Občine Moravče

Občina Moravče, Vegova ulica 9, 1251 Moravče objavlja na podlagi 2. člena Pravilnika o sofinanciranju humanitarnih programov v občini Moravče (Uradni vestnik Občine Moravče, št. 2/17)

Javni razpis za sofinanciranje humanitarnih programov za leto 2024

1. NAROČNIK JAVNEGA RAZPISA

Naročnik javnega razpisa je Občina Moravče, Vegova ulica 9, 1251 Moravče.

2. PREDMET JAVNEGA RAZPISA IN VIŠINA RAZPISANIH SREDSTEV

Predmet javnega razpisa je sofinanciranje dejavnosti društev, združenj in organizacij, ki delujejo kot:

- splošne dobrodelne organizacije,
- organizacije za kronične bolnike,
- organizacije za samopomoč in
- invalidske organizacije.

Proračunska sredstva v višini 9.000,00 EUR so zagotovljena na proračunski postavki 10109 Socialna društva, skladno s sprejetim Odlokom o proračunu Občine Moravče za leto 2024.

3. RAZPISNI POGOJI

Na javni razpis se lahko prijavijo društva, združenja in organizacije, ki so registrirane za izvajanje humanitarnih dejavnosti in izpolnjujejo naslednje pogoje:

- imajo sedež v Občini Moravče ali imajo sedež izven Občine Moravče, vendar so njihovi člani tudi občani Občine Moravče,
- prijavijo program, ki je predmet razpisa,
- program izvajajo na območju občine Moravče ali izven nje in v njem aktivno sodelujejo člani društva, ki izhajajo iz Občine Moravče,
- so ustanovljene v skladu z veljavnim zakonom in imajo registrirano vsaj eno od dejavnosti iz 3. člena tega pravilnika,
- imajo materialne, kadrovske in organizacijske pogoje za izvajanje dejavnosti,
- imajo urejeno evidenco o članstvu in uporabnikih njihove dejavnosti,
- delujejo že najmanj eno leto.

4. OBDOBJE ZA IZVEDBO IN PORABO DODELJENIH SREDSTEV

Prijavljeni programi oz. projekti morajo biti realizirani v letu 2024, dodeljena sredstva morajo biti porabljena najkasneje do 29. 11. 2024.

Občina bo dodeljena sredstva nakazovala na sledeči način:

- sredstva dodeljena za delovanje društva po kriteriju št. 1 iz 11. člena Pravilnika o sofinanciranju humanitarnih programov v občini Moravče (sedež društva, delovanje društva v javnem interesu ter dobo delovanja društva), bo občina nakazala društvu 30. dan po podpisu pogodbe o sofinanciranju,
- sredstva dodeljena po ostalih kriterijih bo občina nakazala društvu na podlagi izstavljenih zahtevkov **po že realiziranih programih oziroma projektih**, pri čemer lahko društva zahtevke vložijo do: prvi (vmesni) zahtevek do 30. 7. 2024 in zadnji (končni) zahtevek do 29. 11. 2024.

5. RAZPISNI ROK

Rok za prijavo na javni razpis je **ponedeljek, 8. 4. 2024**.

6. NAČIN DOSTAVE VLOGE ZA SOFINANCIRANJE PROGRAMOV

Vlogo za sofinanciranje posameznih programov mora predlagatelj izpolniti na prijavnih obrazcih (razpisna dokumentacija) in zraven predložiti vsa pripadajoča in zahtevana dokazila.

Vlogo je potrebno poslati na naslov: Občina Moravče, Vegova ulica 9, 1251 Moravče, v zaprti ovojnici s svojim naslovom in s pripisom **JR HUMANITARNI PROGRAMI 2024 - NE ODPIRAJ**.

Šteje se, da je vloga prispela pravočasno, če je bila oddana zadnji dan roka za oddajo vlog na pošti s priporočeno pošiljko, ali če je bila oddana v Glavni pisarni Občine Moravče, Vegova ulica 9, Moravče, do zaključka poslovnega časa občine na zadnji dan roka za oddajo vlog.

7. ODPIRANJE IN OBRAVNAVA PRISPELIH VLOG TER OBVEŠČANJE O IZIDU JAVNEGA RAZPISA

Postopek javnega razpisa vodi občinska uprava. Odpiranje, pregled in ocenitev prispelih vlog s predlogom izbora programov in projektov ter določitev predloga višine sofinanciranja, pa v skladu s tem pravilnikom opravi strokovna tričlanska komisija, ki jo s sklepom imenuje župan. Komisija bo odpirala vloge 10. 4. 2024 ob 11:30.

Komisija posamezno društvo, ki je oddalo nepopolno vlogo pisno pozove k dopolnitvi vloge. Društvo mora svojo vlogo dopolniti najkasneje v 8 dneh od prejema poziva. Nepopolna vloga, ki jo društvo v tako določenem roku ne dopolni, se s sklepom zavrne.

Komisija opravi strokovni pregled popolnih vlog ter jih oceni na podlagi pogojev in meril, ki so navedena v javnem razpisu oziroma razpisni dokumentaciji. Komisija mora o opravljanju strokovnega pregleda popolnih vlog in o njihovem ocenjevanju voditi zapisnik.

Na podlagi ocene vlog komisija pripravi predlog prejemnikov sredstev, ki ga podpišejo predsednik in člani komisije.

Na podlagi tega predloga občinska uprava izda za vsakega prejemnika sredstev odločbo, s katero najkasneje v 30 dneh po končanem razpisu obvesti vse prijavljene o izidu razpisa.

Zoper to odločbo je možen ugovor županu v roku 8 dni od prejema odločbe. Odločitev župana je dokončna.

Po pravnomočnosti odločbe o sofinanciranju izbrani upravičenci sklenejo pogodbo o sofinanciranju, ki jo podpiše župan.

8. NAVEDBA OSEB, POOBlašČENIH ZA DAJANJE INFORMACIJ

Informacije in navodila za sodelovanje pri javnem razpisu dobijo zainteresirani kandidati na sedežu: Občine Moravče, Vegova ulica 9, 1251 Moravče. Kontaktna oseba: Tina Hribar (tina.hribar@moravce.si), telefonska številka: 01/724-71-48.

9. INFORMACIJE O RAZPISNI DOKUMENTACIJI

Predlagatelji lahko razpisno dokumentacijo prevzamejo v poslovnem času na sedežu Občine Moravče, Vegova ulica 9, 1251 Moravče. Razpisna dokumentacija je na voljo tudi na spletni strani Občine Moravče, na povezavi www.moravce.si.

Na podlagi 5. člena Pravilnika o dodeljevanju proračunskih sredstev lastnikom in solastnikom spomeniško zaščiteneh objektov za obnovo fasad, strešne kritine in stavbnega pohištva v občini Moravče (Uradni vestnik Občine Moravče, št. 8/21) in Odloka o proračunu Občine Moravče za leto 2024 (Uradni vestnik Občine Moravče, št. 10/23) Občina Moravče objavlja

Javni razpis za sofinanciranje obnov fasad, strešne kritine in stavbnega pohištva objektov kulturne dediščine na območju občine Moravče v letu 2024

I. NAROČNIK JAVNEGA RAZPISA

Naročnik javnega razpisa je Občina Moravče, Vegova ulica 9, 1251 Moravče.

II. PREDMET JAVNEGA RAZPISA

Predmet javnega razpisa je sofinanciranje obnov oziroma zamenjav (v nadaljevanju: obnov) fasad, strešne kritine in stavbnega pohištva v objektih, ki se nahajajo v območju kulturne dediščine Moravče – Trško naselje (EŠD 977). Območje je prikazano v prilogi tega razpisa. Sakralni objekti niso predmet tega razpisa.

III. UPRAVIČENCI

Upravičenci do prejema finančnih sredstev iz proračuna Občine Moravče po tem pravilniku so fizične osebe, ki so lastniki oziroma solastniki objektov v območju kulturne dediščine Moravče – Trško naselje (EŠD 977).

Upravičenci do prejema finančnih sredstev po tem Pravilniku so lahko tudi pravne osebe, ki so lastniki ali solastniki objektov v območju kulturne dediščine Moravče – Trško naselje (EŠD 977) v kolikor razpoložljiva finančna sredstva ne bodo v celoti razdeljena v skladu s prvim odstavkom tega člena.

IV. VIŠINA RAZPOLOŽLJIVIH SREDSTEV IN VIŠINA SOFINANCIRANJA

Sredstva so zagotovljena na proračunski postavki 082201 Ohranjanje objektov kulturne dediščine in spomenikov, konto 431400 Investicijski transferi posameznikom in zasebnikom v višini 15.000,00 EUR. Višina dodeljenih sredstev se določi na način naveden v VI. točki tega razpisa. Najvišji odobreni znesek po posameznemu upravičencu je lahko do največ 50 % lastnih sredstev posamezne investicije, vendar ne več kot 5.000,00 EUR. DDV ni upravičen strošek.

V. RAZPISNI POGOJI

Na javni razpis se lahko prijavijo osebe, ki izpolnjujejo naslednje pogoje:

- vlagatelj mora biti lastnik objekta, ki se nahaja v območju naselbinske kulturne dediščine Moravče – Trško naselje (EŠD 977);

- investicije morajo biti izvedene in plačane v obdobju od 1. 1. 2024 do 15. 11. 2024.

Posamezna obnova mora obsegati celoten objekt in ne le njegov del, to pomeni, da je potrebno stavbno pohištvo obnoviti/zamenjati po celotnem objektu, če gre za obnovo fasad – te obnoviti na vseh straneh objekta in če gre za zamenjavo strešne kritine – to zamenjati na vseh strešinah objekta.

VI. MERILA ZA DODELITEV FINANČNIH SREDSTEV

Merila za vrednotenje prispelih vlog so določena na podlagi pomena objekta z vidika kulturne dediščine in arhitekturne vrednosti, glede na kategorijo varstvenega režima, ki je določena

v prilogi Odloka o občinskem prostorskem načrtu Občine Moravče (Uradni vestnik Občine Moravče, št. 7/15) – Prikaz stanja prostora Občine Moravče: 3.2. Bilanca varstvenih območij kulturne dediščine:

Stavba s statusom stavbne dediščine	5 točk
Stavba v območju trškega jedra (Moravče - Trg)	4 točke
Stavba v območju naselbinske dediščine (Moravče - Trško naselje)	3 točke
Stavba s statusom stavbne dediščine - priporočilno	2 točki

Sredstva se dodelijo vlagateljem z največ doseženimi točkami, do največ 50 % vloženih lastnih sredstev investicije po razpisu (fasada, streha, stavbno pohištvo) vendar ne več kot 5.000,00 EUR na posamezno investicijo oziroma posameznemu upravičencu. V primeru enakega števila doseženih točk vlagateljev se sredstva prednostno dodelijo vlagatelju z višjim lastnim deležem oziroma višjo investicijo.

VII. VSEBINA VLOGE ZA PRIJAVO

Vloga mora vsebovati:

- izpolnjena vloga za dodelitev finančnih sredstev (OBRAZEC-1);
- kulturnovarstvene pogoje in soglasje Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije, OE Kranj;
- ustrezno dovoljenje ali drug pravni akt, če ga za izvedbo del predvideva veljavna zakonodaja;
- predračun za dela na objektu;
- fotografije stavbe pred obnovo;
- v primeru solastništva stavbe je potrebno priložiti IZ-JAVO št. 1.

VIII. ROK IN NAČIN PREDLOŽITVE VLOG

Zainteresirani prosilci po tem razpisu lahko oddajo vlogo za dodelitev finančnih sredstev do **porabe sredstev oziroma do vsakega zadnjega dne v mesecu februarju, marcu, aprilu in maju 2024**. Prijave oziroma vloge je potrebno oddati osebno na vložišču Občine Moravče ali poslati s priporočeno pošto na naslov: Občina Moravče, Vegova ulica 9, 1251 Moravče. Vlogo je potrebno oddati oziroma poslati v zapečateni ovojnici s pripisom »NE ODPIRAJ –RAZPIS KD«. Na hrbtni strani ovitka mora biti označen polni naslov vlagatelja.

IX. POSTOPEK OBRAVNAVE VLOG in OBVEŠČANJE O IZIDU RAZPISA

Vse prejete vloge bo obravnavala tričlanska komisija, ki jo imenuje župan. Vloge se bodo odpirale v prvi polovici vsakega meseca po vrstnem redu prispetja. Popolna vloga je vloga za pridobitev sredstev, ki vsebuje vse zahtevane elemente in priloge ter je vložena na predpisanem obrazcu. Vlagatelji, ki

bodo oddali nepopolne vloge, bodo pozvani k dopolnitvi. Nepopolna vloga, ki jo vlagatelj v določenem roku ne bo dopolnil, se zavrže. Prepozne in nepravilno označene vloge bodo neodprte vrnjene predlagatelju, neutemeljene vloge pa se bodo zavrnil. Pravočasne in popolne vloge bo komisija ovrednotila na podlagi seštevka točk iz VI. točke tega razpisa. Na podlagi potrjenega predloga komisije o razdelitvi sredstev, bo občinska uprava v 15 dneh izdala odločbo o dodelitvi. Zoper odločbo ima vlagatelj pravico do pritožbe v zakonsko določenem roku. O pritožbi odloča župan Občine Moravče. Z izbranimi upravičenci bodo sklenjene pogodbe, v katerih bodo opredeljeni pogoji in način koriščenja proračunskih sredstev.

X. RAZPISNA DOKUMENTACIJA IN DODATNE INFORMACIJE

Razpisna dokumentacija je zainteresiranim vlagateljem na

voljo od dneva objave javnega razpisa do izteka razpisnega roka na spletni strani Občine Moravče www.moravce.si ter v glavni pisarni Občine Moravče, Vegova ulica 9, 1251 Moravče (pisarna št.1/pritličje).

Dodatne informacije v zvezi s tem razpisom lahko zainteresirani pridobijo v času uradnih ur Občine Moravče na tel. št. 01/724 71 49.

Datum: 15. 3. 2024
Št.: 430-0043/2024-3

OBČINA MORAVČE
Dr. Milan Balažič, I. r.
Župan Občine Moravče

Občina Moravče, Vegova ulica 9, 1251 Moravče objavlja na podlagi 6. člena Pravilnika o sofinanciranju ljubiteljskih kulturnih dejavnosti v Občini Moravče (Uradni vestnik Občine Moravče, št. 2/17) in Odloka o proračunu Občine Moravče za leto 2024 (Uradni vestnik Občine Moravče, 10/23) naslednji

Javni razpis za sofinanciranje ljubiteljskih kulturnih dejavnosti v občini Moravče v letu 2024

1. NAROČNIK JAVNEGA RAZPISA

Naročnik javnega razpisa je Občina Moravče, Vegova ulica 9, 1251 Moravče.

2. PREDMET JAVNEGA RAZPISA IN VIŠINA RAZPISANIH SREDSTEV

Med kulturne programe in projekte, ki so v javnem interesu občine in se financirajo po tem javnem razpisu, sodijo vse oblike ustvarjanja, poustvarjanja, posredovanja in varovanja kulturnih dobrin na področju književne, glasbene, plesne, gledališke, lutkovne, likovne in fotografske, filmske, video ter spletne umetnosti in na področju varstva in negovanja nematerialne in materialne kulturne dediščine in drugi programi, ki nastajajo ali se odvijajo v Občini Moravče v skladu z Zakonom o uresničevanju javnega interesa za kulturo (ZUJIK).

Proračunska sredstva v višini 30.000,00 EUR so zagotovljena na proračunski postavki 082105 Kulturna društva-programi, skladno s sprejetim Odlokom o proračunu Občine Moravče za leto 2024 (Uradni vestnik Občine Moravče, št. 10/23).

3. RAZPISNI POGOJI

Na javni razpis se lahko prijavijo kulturna društva, ki morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

- da imajo sedež v Občini Moravče,
- da imajo materialne, kadrovske in organizacijske pogoje za izvajanje dejavnosti,
- da nimajo neoprnih obveznosti do Občine Moravče,
- da delujejo že najmanj eno leto,
- da so registrirana v skladu z Zakonom o društvih,
- da imajo urejeno evidenco o članstvu, plačani članarini in ostalo dokumentacijo, kot to določa Zakon o društvih.

4. OBDOBJE ZA IZVEDBO IN PORABO DODELJENIH SREDSTEV

Prijavljeni programi oz. projekti morajo biti realizirani v letu 2024.

Občina bo dodeljena sredstva nakazovala na sledeči način:

- sredstva dodeljena za delovanje društva po merilih: število članov, honoriranje umetniških vodij in sredstva dodeljena za dodatne točke društvom s posebnim statusom, bo občina nakazala društvu 30. dan po podpisu pogodbe o sofinanciranju,
- sredstva dodeljena po ostalih merilih: koncerti, predstave in prireditve; število vaj ter strokovno izpopolnjevanje mentorjev bo občina nakazala društvu na podlagi izstavljenih zahtevkov **po že realiziranih programih**, pri čemer lahko društvo vloži zahtevek: **prvi (vmesni) zahtevek do 28. 6. 2024 in zadnji (končni) zahtevek do 22. 11. 2024.**

5. RAZPISNI ROK

Rok za prijavo na javni razpis je od 28. 3. 2024 do vključno 30. 4. 2024.

6. NAČIN DOSTAVE VLOGE ZA SOFINANCIRANJE PROGRAMOV

Vlogo za sofinanciranje posameznih programov mora predlagatelj izpolniti na prijavnih obrazcih (razpisna dokumentacija) za leto 2024 in zraven predložiti vsa pripadajoča in zahtevana dokazila.

Vlogo je potrebno poslati na naslov: Občina Moravče, Vegova ulica 9, 1251 Moravče, v zaprti ovojnici s svojim naslovom in s pripisom »**JR KULTURNE DEJAVNOSTI 2024 - NE ODPIRAJ**«.

Šteje se, da je vloga prispela pravočasno, če je bila oddana zadnji dan roka za oddajo vlog na pošti s priporočeno pošiljko, ali če je bila oddana v Glavni pisarni Občine Moravče, Vegova ulica 9, Moravče, do zaključka poslovnega časa občine na zadnji dan roka za oddajo vlog.

7. ODPIRANJE IN OBRAVNAVA PRISPELIH VLOG TER OBVEŠČANJE O IZIDU JAVNEGA RAZPISA

Stranka lahko vlogo dopolnjuje oziroma spreminja do preteka razpisnega roka. Vloga, ki jo je stranka poslala po preteku razpisnega roka, je prepozna.

Do poteka razpisnega roka lahko stranka sodeluje v postopku le s tem, da na način, določen v razpisu in razpisni dokumentaciji, da vlogo za financiranje programa oziroma projekta, kakršen je razpisan.

Postopek javnega razpisa vodi občinska uprava.

Župan s sklepom imenuje tričlansko strokovno komisijo, ki odpre vse vloge, pripravi poročilo, opravi strokovni pregled popolnih vlog, pripravi predlog prejemnikov sredstev. Komisijo sestavljajo član ali članica odbora za kulturo in dva člana občinske uprave.

Po poteku razpisnega roka komisija hkrati odpre vse vloge, ki so do tedaj prispele. Odpiranju vlog sme prisostvovati vsaka oseba, ki kandidira na razpisu. Odpiranje vlog bo javno na sedežu Občine Moravče, dne 8.5.2024, ob 8.00 uri.

Za vsako vlogo komisija ugotovi, ali je pravočasna, ali jo je podala oseba, ki izpolnjuje v javnem razpisu določene pogoje (upravičena oseba) in ali je popolna glede na besedilo javnega razpisa. Vlogo, ki ni pravočasna ali je ni vložila upravičena oseba, občinska uprava zavrže s sklepom.

Če je vloga formalno nepopolna, se stranko pozove, da jo dopolni. Stranka mora vlogo dopolniti v petih dneh. Če stranka vloge ne dopolni v zahtevanem roku, občinska uprava vlogo zavrže s sklepom.

Nadalje komisija opravi strokovni pregled popolnih vlog ter jih oceni na podlagi pogojev in meril, ki so bila navedena v javnem razpisu oziroma razpisni dokumentaciji.

Na podlagi ocene vlog komisija pripravi predlog prejemnikov sredstev, ki ga podpišejo predsednik in člani komisije.

Na podlagi tega predloga občinska uprava izda odločbo, s katero v 30 dneh po končanem razpisu obvesti vse prijavljene o izidu razpisa. Zoper to odločbo je možen ugovor županu v roku 8 dni od prejema odločbe. Odločitev župana je dokončna.

Po pravnomočnosti odločbe o sofinanciranju izbrani upravičenci sklenejo pogodbo o sofinanciranju, ki jo podpiše župan.

8. MERILA ZA OCENJEVANJE PRIJAV

Kulturnim društvom se lahko financira:

- program redne dejavnosti,
- udeležbo na tekmovanjih in prireditvah,
- organizacijo kulturnih prireditev,
- honoriranje umetniških vodij.

Za sofinanciranje programa redne dejavnosti, udeležbo na tekmovanjih in prireditvah, kulturnih prireditev se nameni 75 % v proračunu zagotovljenih sredstev, ostalo se nameni za honoriranje umetniških vodij.

Prijave se ocenjujejo tako, da se točkujejo po merilih, ki jih določa priloga Pravilnika o sofinanciranju ljubiteljskih kulturnih dejavnosti v Občini Moravče (Uradni vestnik Občine Moravče, št. 2/17).

9. NAVEDBA OSEB, POOBLAŠČENIH ZA DAJANJE INFORMACIJ

Informacije in navodila za sodelovanje pri javnem razpisu dobijo zainteresirani kandidati na sedežu: Občina Moravče, Vegova ulica 9, 1251 Moravče.

Kontaktna oseba: Tina Hribar, telefonska številka: 01/724-714-8.

10. INFORMACIJE O RAZPISNI DOKUMENTACIJI

Predlagatelji lahko razpisno dokumentacijo prevzamejo v poslovnem času na sedežu Občine Moravče, v Glavni pisarni, Vegova ulica 9, 1251 Moravče. Razpisna dokumentacija je na voljo tudi na spletni strani Občine Moravče, na povezavi www.moravce.si.

Številka: 430-0093/2024-2

Datum: 22. 3. 2024

OBČINA MORAVČE

Dr. Milan Balazic, l. r.

Župan Občine Moravče

Digi info točka Moravče

O bveščamo vas, da je s 13. novembrom 2023 vrata odprla **DIGI INFO TOČKA MORAVČE**, ki se nahaja v prostorih Krajevne knjižnice Daneta Zajca, Vegova cesta 7, 1251 Moravče.

Na **DIGI TOČKI MORAVČE** svetovalci občanom nudijo svetovanje in pomoč pri uporabi naslednjih digitalnih storitev:

- uporaba elektronske osebne izkaznice in s tem povezane mobilne aplikacije,
- prijava v elektronske storitve in elektronsko podpisovanje,
- dostop do informacij o delu državne uprave na portalu gov.si,
- dostop do elektronskih storitev na portalu eUprava,
- registracija in prijava v portal SPOT,
- uporaba storitev eZdravja na portalu zVEM,
- dostop do e-storitev ZPIZ,
- uporaba državnega davčnega portala eDavki,
- dostop do elektronske zemljiške knjige,
- uporaba elektronskih vinjet na portalu DARS,
- storitve v zvezi s študijem in štipendijami,
- storitve MKGP in UVHVVR, portal Volos.

URNIK DIGI TOČKE MORAVČE:

Pon, sre, pet: 8:00-12:00

Tor, čet: 13:00-16:00

Projekt se bo izvajal do **30. 11. 2024**.

RAZPORED ZBIRANJA NEVARNIH ODPADKOV V OBČINI MORAVČE (POMLAD 2024)

DATUM	URA	NASELJE	LOKACIJA
9. 4. 2024	14.00–15.00	Peče	Pri gasilskem domu
	15.30–18.30	Moravče	Pri gasilskem domu
	19.00–20.00	Krašče	Pri gasilskem domu

KAKO RAVNATI Z NEVARNIMI ODPADKI?

- ★ Nevarne odpadke hranite v originalni embalaži, ki naj bo dobro zaprta, da med prevozom na zbirno mesto ne pride do razlitja vsebine.
- ★ Tekoči odpadki naj bodo v zaprti posodi.
- ★ Ostri odpadki morajo biti v zaprti posodi iz stekla ali trde plastike.
- ★ Pomembno je, da se odpadki med seboj ne mešajo, saj to lahko povzroči nepredvideno reakcijo med različnimi snovmi.
- ★ Odpadke naj prinesejo polnoletne osebe, ki bodo pri rokovanju z njimi upoštevale varstveno tehnična navodila, ki ste jih dobili z nakupom izdelka, iz katerega je odpadek nastal.
- ★ Dokler nevarnih odpadkov ne oddate v akciji zbiranja, jih hranite na suhem, varnem in otrokom nedosegljivem mestu.

Pomembno! Nevarni odpadki lahko zaradi svoje sestave ob nepravilnem odlaganju onesnažijo okolje, podtalnico ali druge dragocene vodne vire. Zato nevarnih odpadkov NE SMEMO odlagati v navadne zabojnike za odpadke ali v naravo, prav tako pa jih ne smemo zlivati v kanalizacijo.

Ste vedeli? Nevarne in kosovne odpadke lahko kadar koli v letu brez doplačila oddate v Centru za ravnanje z odpadki Dob.

KAJ SPADA MED NEVARNE ODPADKE?

Akumulatorji, baterije, zdravila, pesticidi, barve, laki, topila, razredčila, lepila, kozmetika, čistila, neonske cevi, odpadno jedilno in motorno olje, pločevinke s potisnim plinom, embalaža, onesnažena z nevarnimi snovmi ...

Javno komunalno podjetje Prodnik d.o.o.
Savska 34, 1230 Domžale | 01/729-54-30
info@jkgp-prodnik.si | www.prodnik.si

PRODNIK
Javno komunalno podjetje

POMEMBNO! Izdelki, ki vsebujejo nevarne snovi, so označeni s posebnimi simboli, kot so:

Eksplozivno

Jedko

Okolju nevarno

Vnetljivo

Zdravju škodljivo

Strupeno

Datumi odvoza kosovnih odpadkov v letu 2024 že objavljeni na vaših računih za komunalne storitve

Javno komunalno podjetje Prodnik kosovne odpadke z vsakega odjemnega mesta odvaža dvakrat na leto po v naprej določenem razporedu. **Datuma odvoza za leto 2024 sta že navedena na računih za komunalne storitve (v preglednici z zabojniki pred specifikacijo obračuna).**

Datuma lahko kadarkoli preverite tudi v portalu eProdnik (e.prodnik.si), kjer se lahko prijavite tudi na prejemanje opomnika o odvozu kosovnih odpadkov na vaš elektronski naslov.

Uporabniki iz večstanovanjskih objektov informacije v zvezi z odvozom odpadkov dobijo pri upravnih, ki razpolagajo z vsemi potrebnimi informacijami.

ODVOZ KOSOVNIH ODPADKOV

MED KOSOVNE ODPADKE SPADA:

- ✓ leseno pohištvo (stoli, mize, naslonjači ...),
- ✓ oblaženo pohištvo (sedežne garniture ...),
- ✓ športni rekviziti (smuči, jadrane deske, kolesa ...),
- ✓ oprema (samokolnice, otroški vozički ...),
- ✓ vrtna oprema iz plastike in lesa (mize, stoli, senčniki ...),
- ✓ vzmetnice in preproge,
- ✓ svetila in senčila,
- ✓ veliki gospodinjstvi aparati (gospodinjstva bela tehnika – hladilniki, pralni in pomivalni stroji, štedilniki ...),
- ✓ kopalniška oprema (obežala, omarice, zavese za tuš kabino ...),
- ✓ večje igrače.

MED KOSOVNE ODPADKE IZ GOSPODINJSTEV NE SPADAJO:

- ✗ nevarni odpadki kot so embalaže škropiv, olja, barv in lakov,
- ✗ avtomobilski deli,
- ✗ akumulatorji,
- ✗ gume,
- ✗ sodi,
- ✗ gradbeni material,
- ✗ stavbo pohištvo (okna, podboji ...),
- ✗ veje drevoja in žive meje,
- ✗ azbestne in druge strešne kritine,
- ✗ mešani komunalni odpadki,
- ✗ biološki odpadki,
- ✗ steklo,
- ✗ odpadna embalaža.

Kosovne odpadke na napovedani dan odvoza do 5. ure zjutraj ali večer prej postavite na prevzemno mesto, kamor običajno za praznjenje postavite vaše zabojnike za odpadke. Odpadki morajo biti pripravljeni tako, da je možno strojno pobiranje in nalaganje z nakladalno roko (odpadki ne smejo biti naslonjeni na steno ali ograjo).

Kosovne odpadke odvažamo DVAKRAT LETNO. Datum odvoza kosovnih odpadkov na vašem odjemnem mestu je naveden na računu za komunalne storitve in portalu eProdnik.

PRODNIK

Koordinatna slika: VZORIC

Primer navodil na računu.

Kosovne odpadke lahko brezplačno predate tudi v Centru za ravnanje s komunalnimi odpadki Dob, kadarkoli v okviru delovnega časa.

VEČ INFORMACIJ NA www.prodnik.si,
info@jkgp-prodnik.si in portalu eProdnik.

PRODNIK
Javno komunalno podjetje

Zbirna vloga 2024

PRIPRAVILA: BARBARA KRŽIŠNIK, terenska kmetijska svetovalka, KGZS - Zavod Ljubljana

Vnos vseh zahtevkov za posamezne intervencije letošnje zbirne vloge (t. i. subvencije) bo predvidoma potekal **od petka, 29. 3. 2024 do vključno ponedeljka, 8. 7. 2024**. Ne glede na to, da je letos obdobje vlaganja spet daljše, bo zahtevke za **Dobrobit živali – drobnica treba oddati do 3. maja 2024**, prijava površin **posebnih kultur** pa bo možna **do 30. junija 2024**.

Poleg kmetij, ki želijo uveljavljati plačila, **morajo zbirno vlogo oddati tudi vsi, ki:**

- dajejo v promet živinska gnojila kmetijskim gospodarstvom v skladu z uredbo, ki ureja varstvo voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov,
- so zavezanci za prijavo površin posebnih kultur v skladu s pravilnikom, ki določa evidenco posebnih kultur,
- so zavezanci za prijavo površin zelenjadnic in zelišč v skladu s pravilnikom, ki določa evidenco pridelovalcev zelenjave in zelišč,
- so člani organizacije proizvajalcev v skladu s pravilniki, ki urejajo priznanje organizacij proizvajalcev v posameznem sektorju,
- so člani skupine proizvajalcev za skupno trženje v skladu s pravilnikom, ki ureja priznanje skupine proizvajalcev za skupno trženje,
- so zavezanci za oddajo zbirne vloge v skladu z uredbo, ki ureja dopolnilne dejavnosti na kmetiji,
- so člani partnerstva v okviru ukrepa Sodelovanje iz PRP 2014–2020,
- so zavezanci za oddajo zbirne vloge v skladu z uredbo, ki ureja podukrep pomoč za zagon dejavnosti za mlade kmete iz PRP 2014–2020,
- nameravajo kandidirati za podporo v okviru intervencije podpora za vzpostavitev gospodarstev mladih kmetov iz Strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023–2027.

Tisti, ki boste uveljavljali ukrep **Dobrobit živali** (govedo, drobnica, konji), ne pozabite, da morate **pred vnosom vloge oddati blato živali na analizo**. Vnos zahtevka bo možen šele po vpisu koprološke analize v Volos (to uredi veterinar). Zdravljenje mora biti izvedeno pred pašo. Začetek paše lahko navedemo od datuma oddaje zbirne vloge dalje (za nazaj ni možno).

Če na oddajo zbirne vloge ne pride vlagatelj oz.

ODDELEK ZA KMETIJSKO SVETOVANJE Izpostava Domžale

Vir, Šaranovičeva cesta 21a, 1230 Domžale
www.lj.kgzs.si

URADNE URE

Ponedeljek in sreda: 8h–11h

ostalo po dogovoru

Telefon: 01/724-18-45, 01/724-48-55

E-naslovi: barbara.krzisnik@lj.kgzs.si,
pavla.pirnat@lj.kgzs.si

nosilec sam, mora za to pooblastiti drugo osebo. Le-ta mora imeti s sabo **pisno pooblastilo za oddajo zbirne vloge** (obrazec dobite pri nas v pisarni ali pa vam ga pošljemo na e-naslov).

Na vnos zbirne vloge prinesite še:

- zapisano število posameznih kategorij živali na dan 1. 2. 2024,
- seznam posejanih kultur (glavni, neprezimni in prezimni posevek) in izmere posameznih poljin,
- številko TRR nosilca (če je prišlo do spremembe od lani),
- seznam živali, za katere boste uveljavljali plačila za intervencijo Dobrobit živali,
- identifikacijske številke avtohtonih pasem (če jih boste uveljavljali v okviru intervencije LOPS),
- analize zemlje in gnojilne načrte (samo za uveljavljanje nekaterih plačil KOPOP),
- točne podatke o količini neposredne prodaje kravjega mleka, vključno s predelanim mlekom ali prodanim preko mlekomata in
- **odločbe o plačilih za leto 2023** (v primeru znižanja plačil ali zgolj zaradi pojasnil).

Podatki v registru kmetijskih gospodarstev (RKG) so bili letos posodobljeni v času do 25. 3. 2024, kar pomeni, da lahko od tega datuma naprej v javnem GERK pregledovalniku preverite, če ima vaša kmetija **napake tipa ERR**.

Pogoj za oddajo zahtevkov zbirne vloge so tudi **urejeni GERK-i, kar pomeni, da imate prijavljene**

vse površine, ki jih obdelujete in da prijavljena površina odraža dejansko stanje v naravi. GERK-e in vse podatke vezane na Register kmetijskih gospodarstev (RKG) lahko **uredite najkasneje do en dan pred oddajo zbirne vloge na Upravni enoti Domžale** (stavba Občine, II. nadstropje), za kar je obvezna **predhodna prijava**. Za dogovor o terminu pokličite na eno izmed naslednjih telefonskih števil, glede na začetno črko priimka nosilca kmetije:

- **A-B** in **R-Ž**, tel. 01/721-08-43, od ponedeljka do četrтка med 7. in 12. uro,

- **C-P**, tel. 01/721-08-44, vse dni, razen četrтка, med 7. in 14.30 uro.

Tudi letos je obvezna **elektronska oddaja** zahtevkov, kar lahko uredite na naših enotah kmetijske svetovalne službe. Tako kot pretekla leta, se je za vnos **OBVEZNO** predhodno naročiti (osebno, po telefonu ali e-pošti). **Za termin nam lahko pišete ali nas pokličite v aprilu, v času uradnih ur (ponedeljek in sreda, od 8h do 11h) na zgoraj navedene kontakte.**

S prijavo ne odlašajte, ker je v interesu vseh, da se vnos zbirnih vlog enakomerno porazdeli skozi celotno obdobje. POMEMBNO: Če boste po oddaji zbirne vloge 2024 na Upravni enoti spreminjali GERK-e, morate obvezno v času od oddaje zbirne vloge do skrajnega roka za oddajo (8. 7. 2024) priti k nam na dopolnitev vloge, saj je treba površine prijavljene v Registru kmetijskih gospodarstev uskladiti s stanjem v zbirni vlogi. V nasprotnem primeru se bo to obravnavalo kot kršitev, ki ima lahko za posledico znižanje plačil.

Po roku za oddajo zbirne vloge je možno narediti naslednje spremembe:

- umik posameznega zahtevka,
- sporočanje višje sile ali izjemnih okoliščin (v 15 delovnih dneh, ko se to lahko stori),
- spremembo števila istih živali pri vezani dohodkovni podpori za rejo drobnice v primeru zmanjšanja števila reje istih živali v obdobju od 15. 3. do 31. 7. 2024,
- izločitev in nadomestitev v primeru reje avtohtonih in tradicionalnih pasem (LOPS),
- sprememba vrste kmetijske rastline ali obsega površine in lokacije, kjer ta dejansko raste,
- oddaja obrazca za oddajo in prejem živinskih gnojil, ki ga mora vložiti kmetija, ki tovrstna gnojila oddaja – zadnji dan za oddajo je 15. 12. 2024.

Seveda vse navedene spremembe lahko naredite le, če se še ni najavila kakršnakoli kontrola s strani ARSKTRP. To ne velja za zadnjo alinejo.

V primeru, da je po oddaji zbirne vloge zaradi smrti prišlo do **spremembe nosilca**, je treba zadeve urediti na Upravni enoti v Registru kmetijskih gospodarstev, preko nas pa sporočite na ARSKTRP transakcijski račun novega nosilca. V primeru prenosa kmetijskega gospodarstva v obdobju od izteka roka za oddajo zbirne vloge (**8. 7. 2024**) do **15. 11. 2024**, sredstva prejme novi nosilec, če bo **na ARSKTRP do 15. 11. 2024 posredoval predpisan obrazec**, na katerem sporoča prenos in zahtevo za plačilo iz naslova zbirne vloge, ki jo je oddal prejšnji nosilec (obrazec dobite pri nas na KSS). **Če tega ne bo storil, bodo sredstva ostala neizplačana.** Če pa bo prenos opravljen po 15. 11. 2024, sredstva iz naslova zbirne vloge prejme prejšnji nosilec.

APLIKACIJA SOPOTNIK

Tako imenovano satelitsko spremljanje površin še vedno poteka in ima pomembno vlogo pri kontroli prijavljenih površin in komunikaciji med nosilcem kmetije in ARSKTRP po oddaji zbirne vloge. Zato bodite pozorni na rdeče barvne oznake v aplikaciji ali prejeta obvestila na telefonu oz. mailu, saj je dopolnitev zbirne vloge 2023 za neprezimne in prezimne posevke še vedno možna do 29. 3. 2024. Za zbirne vloge oddane v letu 2024, bodo obdelave v Sopotniku vidne od avgusta 2024 naprej.

V Galeriji Novak odkupujemo umetniška dela akademskega slikarja in kiparja Janeza Boljke.

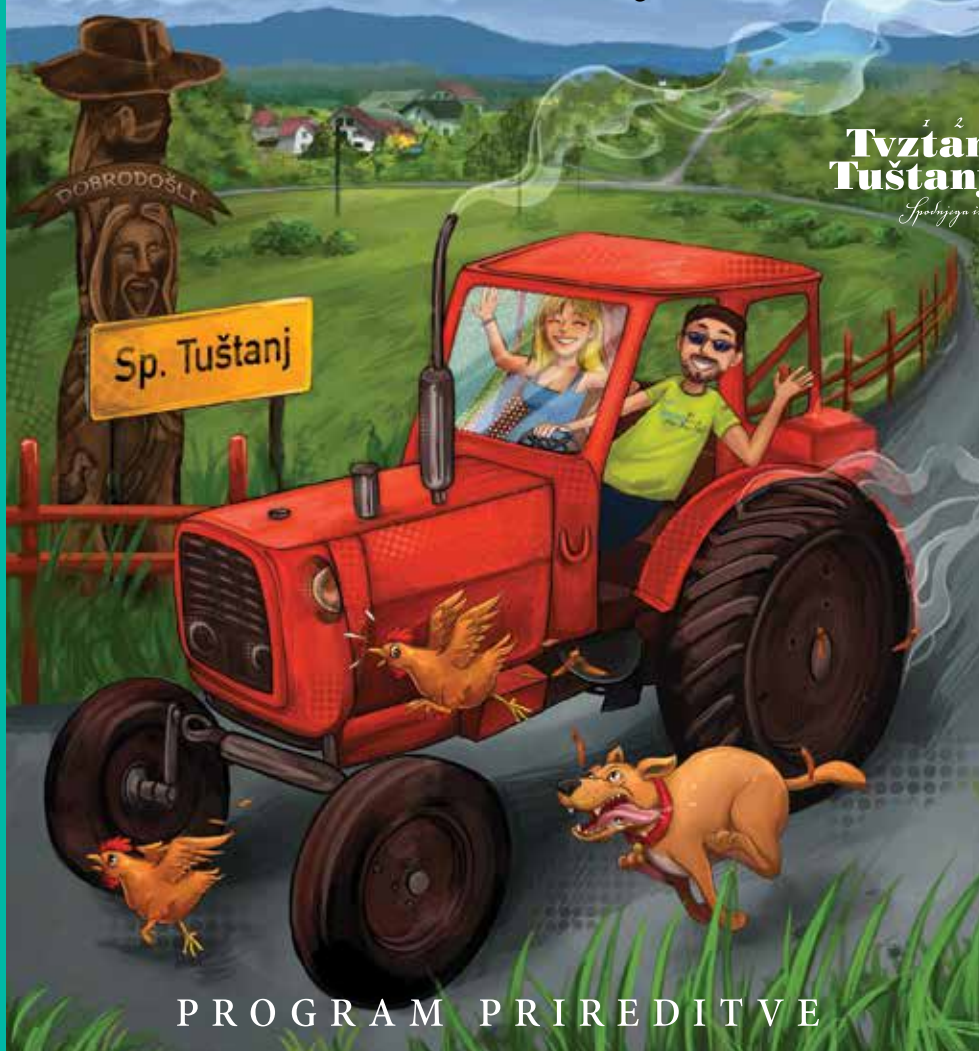
Več informacij:
Galerija Novak,
Levstikov trg 2,
Ljubljana,
041 76 76 76 ali
galerija@antikvitete-novak.com.

DRUŠTVO KRAJANOV NASELIJ SPODNJEGA IN ZGORNJEGA TUŠTANJA
VAS VABI NA **29. TRADICIONALNO SREČANJE** V

Tuštanj

(CEGUNCA) PRI MORAVČAH 1. MAJ 2024

Pridite v
objem
prijaznih
ljudi!

¹ ² ³ ⁸
Tvzstanj Društvo
Tuštanj krajanov naselij
Spodnjega in Zgornjega Tuštanja

PROGRAM PRIREDITVE

10.30 • PIHALNA GODBA MORAVČE in MAŽORETE MORAVŠKE LILJE

11.00 • ŽIV ŽAV Z ALENKO KOLMAN;
plesno glasbena zabava z maskoto **Dinozaver Dino**.

Sledila bo celodnevna animacija za otroke s popoldanskim obiskom maskote Jan, Super krila.

12.00 • ANSAMBEL ZUPAN

13.00 • START POVORKE OLDTIMERJEV
(gostišče Soklič - Zalog pod Sv. Trojico), prijavite se lahko od 11. ure dalje

17.00 • ANSAMBEL ROKA ŽLINDRE

ŽIV ŽAV z Alenko Kolman

Dinozaver Dino / Jan, Super krila

Glasba v živo

Ansambel Zupan

Ansambel Roka Žlindre

Zabava čez cel dan

*Kotiček s poslikavo obraza
Bogat program za otroke
Ustvarjanje v ustvarjalnem
kotičku
Srečolov - ribolov*

*Spomin je kot pesem, ki v srcih odzvanja,
spomin je kot cvet, ki nenehno poganja,
spomin je svetloba, ki dušo obliva,
spomin je ljubezen, ki v srcih prebiva.*

V spomin

24. februarja je minilo leto, odkar smo se poslovili od drage mame, stare mame in sestre

Rafaele Pirc.

3. marca pa je minilo 29 let od slovesa dragega očeta in starega očeta

Štefana Pirca.

Hvala vsem, ki ju ohranjate v lepem spominu in postojite ob njunem grobu.

Vsi njuni

*Rahlo naj te zemlja krije,
dobra mama, sladko spi!
Luč nebeška naj ti sije,
mir in pokoj naj ti bo.*

Zahvala

Svojo zemeljsko pot je v 93. letu starosti sklenila in se preselila v večnost k Bogu, naša draga mama, stara mama, prababica, teta in tašča.

Ančka Pirnat

GRAŠČINSKA MAMA IZ TUŠTANJA

Ob slovesu naše drage mame se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem, da ste se prišli tako množično posloviti od nje v grajsko kapelo in jo pospremili na njeni zadnji poti na moravško pokopališče.

Hvala vsem za darovane sveče, sv. maše in dar za župnijsko cerkev na Vrhpoljah. Hvala za izrečeno sožalje, vse molitve in besede sočutja.

Hvala Tjaši Kovič za poslovlilni govor v imenu sovaščanov ter pevcem Peškega in Grajskega okteta in Zboru Slovenske filharmonije za občuteno petje. S Fourejevimi rekuimom ste ustvarili lepoto nebeškega Jeruzalema.

Iskrena hvala župniku Ivanu Povšnarju za vsa obhajanja na domu, vodenje somaševanja in za pogrebni nagovor. Hvala vsem ostalim duhovnikom za somaševanje. Zahvaljujemo se tudi zdravstvenemu osebju za vso oskrbo.

Draga mama, za vedno nam boš ostala svetel zgled.

Vsi njeni

*Pomlad bo na naš vrt prišla in čakala, da prideš ti.
In sedla bo na rožna tla in jokala, ker te ni.
(Simon Gregorčič)*

V spomin

Janez Vettoraz

ŠTANCARJEV JANEZ IZ PEČ.

27. novembra je minilo 10 let odkar te ni več med nami, ata Janez. Pogrešamo te.

Hvala vsem, ki se ga spominjate, postojite ob njegovem grobu in ga ohranjate v lepem spominu.

Vsi njegovi

*Kako je hiša strašno prazna,
odkar tebe v njej več ni,
prej bila tako prijazna,
zdaj otožna se mi zdi.*

Zahvala

V 90. letu se je od nas poslovil naš dragi ata

Jože Kunavar,

PO DOMAČE KOMARJEV JOŽE
IZ SPODNJEGA TUŠTANJA.

Ob izgubi se srčno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, besede tolažbe, za podarjene sveče, cvetje in darovane svete maše.

Hvala župniku Ivanu Povšnarju in župniku Kancijanu Čižmanu za čutno opravljen obred slovesa ter Pogrebni službi Vrbančič iz Domžal.

Velika zahvala tudi članom Grajskega okteta in gospodu Petru Pirnatu za poslovlilni govor. Verjamemo, da bodo spomini na njegov nasmeh, na njegovo življenje in delo, ostali živi in večni.

Vsi njegovi

*Zapel je zvon,
tebi v slovo ...
Poln bolečin,
ostaja spomin,
ostaja praznina,
molk in tišina ...*

Zahvala

Svojo življenjsko pot je v 88. letu starosti sklenil naš dragi mož, brat, stric, svak in rejniški oče

Martin Grilj

PO DOMAČE VRBANOV MARTIN IZ PRIKRNIC.

Iskrena hvala sorodnikom, sosedom in prijateljem, znancem in krajanom za izrečeno sožalje in podarjeno cvetje, sveče in svete maše.

Zahvaljujemo se župniku Kancijanu Čižmanu, pevcem in pogrebni službi Vrbančič za lepo opravljen pogrebni obred.

Hvala tudi ZD Domžale, patronažni službi, bolnišničnemu duhovniku Anžetu Cunku, UKC Ljubljana in bolnišnici Topolščica.

Vsi njegovi

*Čeprav tvoj glas se več ne sliši,
beseda tvoja v nas živi,
povsod te slišimo mi vsi,
med nami si.*

V spomin

9. marca je minilo žalostno leto, odkar nas je zapustila naša draga mama, stara mama, tašča, sestra, teta in svakinja

Ana Urbanija

IZ ZGORNJEGA TUŠTANJA.

Hvala vsem, ki se dobre mame Ane spominjate in postojite pri njenem grobu.

Vsi njeni

Solza, žalost, bolečina
te zbudila ni,
a ostala je tišina,
ki močno boli.
(T. Pavček)

Zahvala

Svojo življenjsko pot je mnogo prekmalu sklenil
dragi mož, oči, brat, svak, tast in dedek

Darko Zajc,

IZ MORAVČ.

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, sosedom, znancem
in prijateljem za izrečena sožalja, podarjeno cvetje,
sveče in svete maše.

Zahvaljujemo se izvajalcem pogrebnega zavoda Vrbančič,
gospodu župniku Kacijanu Čižmanu za lepo opravljeno sveto mašo
in Aljažu Hribarju za ganljiv govor.

Hvala vsem, ki ste ga pospremili na zadnji poti.

Vsi njegovi

ZDRUŽENJE BORCEV ZA VREDNOTE NOB MORAVČE

vabi na

PRIREDITEV V POČASTITEV SPOMINA NA PADLE PARTIZANE LETA 1945 V GOZDU NAD ČEŠNJCAMI IN OB 27. APRILU DNEVU UPORA PROTI OKUPATORJU,

**v petek, 26. 4. 2024 ob 16.00
k spomeniku nad Češnjicami pri Moravčah.**

Izveden bo kulturni program.

Vljudno vabljeni!

Napoved gledališke predstave

Lani, v Kajuhovem letu, je glasbenik Darko Nikolovski ustvaril gledališko predstavo, monodramo **«Kajuh sem jaz»** in se z njo poklonil velikemu pesniku in narodnemu heroju, ki je v Sloveniji pustil neizbrisen kulturni pečat.

Gre za sodobno reinterpetacijo idej in stališč, ki jih skozi Kajuhovo zgodbo komunicira avtor. To so družbene smernice za graditev boljšega, pravičnejšega sveta, življenjska vedrina, neomajna vera v človeka, borbenost in iskrenost.

V glavni vlogi nastopa Inti Šraj, gledališka in filmska igralka, tudi v našem Špas teatru nastopa. V unikatni predstavi nas popelje v Kajuhov svet, kjer v zadnjih trenutkih pesnikovega življenja podoživimo njegove najpomembnejše trenutke in skozi njegove pesnitve, ki opisujejo njegovo razmišljanje in doživljanje sveta spoznamo pravega Kajuha.

Ker je bila edina Kajuhova pesniška zbirka natisnjena v 38 izvodih, bo tudi teh predstav le 38. Predstava bo **v sredo, 17. aprila ob 18. uri** v kulturnem domu v Mengšu, tudi za občane drugih občin. Zaradi sodelovanja Občine Mengeš bo tudi **brezplačna**. Zabeležite ta datum, predstava je vredna ogleda.

mag. Mirjan Trampuž, predsednik ZB Mengeš

- ✦ GRADBENI MATERIALI
- ✦ SALON KERAMIKE
- ✦ ŽELEZOKRIVNICA IN BETONARNA
- ✦ PREVOZI IN RAZKLADI

GRAMAX, gradbena trgovina, d.o.o. Ljubljanska cesta 15, 1270 Litija
T: 01 89 87 472 M: 051 628 246

VSE ZA VAŠE PROJEKTE, **GRAMAX**
vedno pri roki

Za digitalno voziško dovoljenje v EU in za zaščito kmetijskih proizvodov

V Evropskem parlamentu smo na zadnjem rednem zasedanju v Strasbourgu potrdili spremembe pravil EU o voziških dovoljenjih. Nova pravila prispevajo k večji varnosti v cestnem prometu ter k zelenemu in digitalnemu prehodu EU, saj med drugim predvidevajo, da bo nova voziška dovoljenja možno naložiti tudi na pametne telefone.

V Evropskem parlamentu smo prepričani, da morajo biti vozniki bolje pripravljene na dejanske vozne razmere in se zavedati tveganj, zlasti za ranljive udeležence v prometu, kot so pešci, otroci, kolesarji in uporabniki e-skirojev. Zato bi med obvezne naloge za pridobitev dovoljenja morala biti uvrščena tudi vožnja v snegu in spolzkih razmerah, varna uporaba telefona med vožnjo, zaznavanje mrtvih kotov, sistemi za pomoč voznikom in zagotavljanje varnega odpiranja vrat vozila.

Hkrati v Evropskem parlamentu menimo, da bi morali neizkušeni vozniki opraviti najmanj dve leti poskusne vožnje, v kateri bi zanje veljale nekatere omejitve, kot so strožje omejitve alkohola med vožnjo in strožje kazni za nevarno vožnjo. Da bi zmanjšali pomanjkanje poklicnih voznikov, pa smo se v Evropskem parlamentu strinjali, da se 18-letnikom omogoči pridobitev dovoljenja za vožnjo tovornjaka ali avtobusa z do 16 potniki, vendar pod pogojem, da imajo potrdilo o poklicni usposobljenosti.

Proti nezakoniti uporabi geografskih označb na kmetijskih proizvodih

Poleg tega pa smo v Evropskem parlamentu v Strasbourgu prižgali še zeleno luč reformi pravil EU za krepitev zaščite geografskih označb za vino, žgane pijače in kmetijske proizvode. Uredba daje več pooblastil proizvajalcem in poenostavlja postopek registracije geografskih označb za kmetijske proizvode. Nacionalne oblasti bodo tako primorane sprejeti upravne in sodne ukrepe za preprečitev nezakonite uporabe geografskih označb kmetijskih proizvodov tudi na spletu. Zato bo Urad EU za intelektualno lastnino (EUIPO) vzpostavil sistem za opozarjanje na imena domen.

Nova pravila še opredeljujejo, da se geografska označba, ki označuje kmetijski izdelek in se uporablja kot sestavina, lahko uporablja v imenu, označevanju ali oglaševanju proizvoda le pod pogojem, da je sestavina geografske označbe uporabljena v zadostnih količinah, da pridelanemu proizvodu podeli bistveno sestavino. Ta odstotek sestavine pa bo moral biti naveden na etiketi. Uredba tako krepi vlogo proizvajalcev, hkrati pa povečuje tudi preglednost do potrošnikov.

Besedilo: **Ljudmila Novak**,
poslanka Evropskega parlamenta

N.Si

Poklon našemu jeziku - slovenščini in naši kulturi

BESEDILO: JANEZ GREGORIČ, FOTOGRAFIJA: S. GREGORIČ

Slovenščina je jezik, ki je v evropskem prostoru popolnoma enakovreden vsem drugim jezikom narodov, ki sobivamo.

A le mi, Slovenci, v popolnosti čutimo svoj jezik, v njem sanjamo (včasih preveč), v njem razmišljamo (žal včasih premalo) in le mi smo dolžni, da ga cenimo, spoštujemo in vedno in povsod skrbimo zanj.

Poklon velikemu pesniku

Kot okolje, vodo in zrak prav tako svoj jezik in kulturo prenašamo iz roda v rod, zato smo prav mi dolžni mladim ustvarjati in nuditi pogoje, ki navzlic grožnji globalizacije omogočajo polnovredno življenje na tem našem čudovitem koščku življenjskega prostora.

Prav pesnik France Prešeren je s svojim čutom za svoj narod, ki mu je pripadal, s svojimi deli postavil slovenščino ob bok drugim jezikom, ki so takrat prevladovali v naših krajih. V spomin nanj in njegova nesmrtna dela praznujemo edinstveni praznik – kulturni dan – in s tem še prav posebno naš odnos do kulture.

Že po tradiciji se domžalski in moravški veterani, na ta poseben dan, odpravimo na pot iz Radovljice do Bleda, da še z ostalimi somišljeniki iz širšega prostora skupaj praznujemo. Po proslavi ob prvem pesnikovem spomeniku na Bledu, opravimo še drugi del poti do njegove rojstne vasi. V Vrbi je bila tudi osrednja proslava, na kateri je glavni govornik, predsednik DS RS Marko Lotrič, spregovoril o pomenu kulture za naš slovenski narod in pomenu Prešernovih vizionarskih del, ki nam budi duha in nas navdaja s ponosom, ko je kjerkoli po svetu ali doma slišati našo Zdravljico.

Pogovorni večer

Osamosvojitve Slovenije in čas po njej

BESEDILO: ALBINA MOČILNIKAR, FOTOGRAFIJE: OBČINA MORAVČE

Zgodovinski trenutek, ki je združil slovenski narod in okreplil narodno zavest – osamosvojitve Slovenije 1991.

Pogovorni večer, ki je obujal spomine in krepil zavedanje pomembnosti tega zgodovinskega leta, je v začetku letošnjega februarja pripravila OO SDS Moravče, ki mu po novem predseduje **Sara Flis**. Polna dvorana obiskovalcev Kulturnega doma Moravče je navdušeno pozdravila predsednika SDS **Janeza Janša**, osrednjega gosta pogovornega večera, ki je bil v času osamosvajanja Slovenije minister za obrambo republike Slovenije. **Kristina Hacin** je v dobri uri pogovorov spretno prepletala pomembne zgodovinske trenutke pred in med slovensko pomladjo, med in po osamosvojitvi Slovenije in v Sloveniji danes.

»Leta 1991 smo se osamosvojili, ne pa tudi osvobodili.«

Pogosto izrečeni stavek z globoko vsebino. »Tema osamosvojitve danes ni le zgodovinska tema. Stanje Slovenije danes ima korenine v preteklosti, zato je za razumevanje sedanjosti pogled nazaj pomemben,« je v uvodni besedi poudaril Janez Janša. »Slovenci imamo v svoji zgodovini mnogo sijajnih in tudi tragičnih vsebin, zato smo se ohranili kot narod, ohranili svojo identiteto in se oblikovali kot narod in kot narod tudi obstali. S plebiscitom decembra 1990 smo si na demokratičen način sodbo dobesedno spisali sami,« je bil eden od poudarkov osamosvojitvenih aktivnosti, s katerimi smo obudili spomin na pomembnost takratnih dogodkov.

Ko so pred 33 leti v Sloveniji potekale prve demokratične volitve, je bila volilna udeležba 83,5 %, z leti se je ta odstotek skoraj prepolovil. Nas res ne zanima več, kdo bo vodil državo in odločal o našem življenju?

»Volitve gledamo zelo nostalgичno,« omeni Janša in nadaljuje, »to so bile res prve volitve, ki pa so bile demokratične le do 2/3, saj sta se volila le dva zbor, tretji zbor (zbor združenega dela) pa se je volil po podjetjih, kjer je prevladujočo vlogo še vedno imela partija, ki je v tem zboru dobila 80 %. Kar je bilo dovolj, da takratni Demos ni imel 2/3 večine in ni mogel spremeniti ustave. Tudi potem ko se je z veliko truda tik pred osamosvojitvijo sprejela temeljna ustavna listina, je bil to velik kompromis. Grb in zastava, ki se je dvignila na Trgu republike, sta bila izglasovana šele 25. 6., tik pred zdajci. Iz tega naslova je kompromis tudi aktualna Slovenska ustava, ki se je sprejemala decembra 1991, saj v določenih dostavkih še vedno vsebuje vsebino, ki v ustavo države članice EU in NATO ne sodijo.

S tem, ko smo postali gospodar na svoji zemlji, le-ta še ni avtomatsko postala država.

»Osamosvojitve od miselnih vzorcev, omrežij in spon, ki se

preko volitev še po dobrih tridesetih letih še vedno trdovratno vračajo in osvoboditev Slovenije v mnogih elementih še vedno čaka. Sistem volitev, volišč, računanja mandatov, volilnih okrajev in sistema predčasnih volitev odpirajo vprašanja o demokratičnosti našega volilnega sistema, ki se je izkazal tudi pri razvpitem primeru »kozmičnega dežja« v Državnem zboru. Stranka SDS bo, kot je poudaril Janez Janša, vztrajala na prenovi volilnega sistema v teh treh glavnih točkah.

Dr. Janez Pučnik je takrat dejal: »Jugoslavije ni več. Zdaj gre za Slovenijo.« Je »jugo« nostalgija še prisotna?

»Jugo nostalgija je danes še vedno prisotna, ne samo po naravni poti. Ko je Jugoslavija razpadala, je prišlo do hudih tragedij, predvsem v sosednjih bivših republikah, kar je pri marsikomu sprožilo refleks prikrojene resnice, da »dokler je bil pa Tito živ, se to ni dogajalo«. Gojenje nostalgije po preteklosti je v Sloveniji sicer drastično padlo, je pa še vedno opazno načrtno gojenje le-tega, kar je opazno tudi preko aktualnosti balkanske glasbe, ki privablja mlade, ki niso doživeli časa Jugoslavije, krize, pomanjkanja in inflacije. Zato je vcepiti »jugo« nostalgijo enostavno delo. A hipotetično gledano bi podpora morebitni novi Jugoslaviji danes bila minimalna.«

Domoljubje živi izven urbanih središč.

»Bo kar držalo,« meni prvak SDS-a. »Na to vpliva etična sestava podeželja, ki je drugačna kot v kakšnem naselju znotraj Ljubljane. Tudi v Moravški dolini so simboli državnosti, kot so izobešene zastave tekom celega leta, zelo opazno in vedno pogosteje prisotno.

Vsebinsko raznolika vprašanja občinstva, s katerimi so obiskovalci večera Janeza Janša zasuli v nadaljevanju, so se dotikala tako preteklega, kot sedanjega aktualnega političnega dogajanja. Večer se je nadaljeval ob prijetnem druženju in ob pogostitvi v avli KD.

Oživljanje v Dešnu

BESEDILO: MIHAEL TRDIN, FOTOGRAFIJI: KLEMEN ROTAR

Dešnani smo zelo oddaljeni od prve urgentne zdravstvene pomoči, saj naša vas leži na robu moravške občine in tik ob meji z litijsko. Ko se v vasi zgodi nesreča ali nenadno akutno življenjsko ogrožajoče stanje so aktivirani domžalski reševalci. Pot, ki jo morajo opraviti, je dolga 20 km, kar po Googlovih podatkih znaša 24 minut. Seveda z urgentnim vozilom opravijo pot hitreje, a v takšnih situacijah vsaka minuta šteje. V primeru srčnega infarkta, smrtnost narašča z vsako minuto za 10 %, v kolikor ni bila nudena pomoč.

Zato smo se Dešnani v mesecu februarju v našem družabnem kontekstju udeležili dveh predavanj z vsebinami: oživljanje, uporaba avtomatskega defibrilatorja, dejavniki tveganja in zdrav življenjski slog. Predavanja sta pripravili kar naši domačinki; Petra Trdin Ribič in Anita Jančar, ki sta po izobrazbi diplomirani medicinski sestri. Vsebine, ki smo jim prisluhnili, so zelo koristne ter uporabne in bi jih morali obnavljati vsako leto.

Naša želja je, da bi v vaseh, ki so na strani hriba, kjer pogled že sega na reko Savo, imeli avtomatski defibrilator. Tudi ta naprava je od nas zelo oddaljena, saj se prvi avtomatski defibrilator nahaja v Moravčah.

Jutranja telovadba na Vrhpoljah

BESEDILO in FOTOGRAFIJE: KARMEN CERAR

Kar nekaj deklet in žena z Vrhpolj in okoliških vasi si želimo jutranje rekreacije in s tem tudi druženja. Dobivamo se vsak torek in četrtek ob 9. uri pri gasilskem domu na Vrhpoljah. Jutranje razgibavanje je namenjeno raztezanju telesa in izboljšanju gibljivosti sklepov. Telovadba poteka ne glede na vremenske razmere in običajno traja dobre pol ure. Občasno nas lepo vreme potegne tudi na kak pohod do okoliških krajev ali pa kar celodnevni izlet z avtobusom.

V začetku tega leta smo se odpravile na Bled. Prekrasen sončen dan in pogled na otoček nas je spremljal na peš poti okrog jezera, za zaključek smo si privoščile pico in se pozno popoldne vrnile domov. V februarju pa smo se odpravile peš do cerkve sv. Mohorja. Pot nas je vodila delno po poti ob Rači, skozi Krašce, mimo Prikrnice na sam vrh hriba, kjer stoji obnovljena cerkvica sv. Mohorja. Tam smo se posladkale in osvežile z dobrotami iz nahrbtnikov. Med kramljanjem na poti domov so se porajale krasne ideje, kam vse bi lahko šle naslednjič. Želimo, da se nam pridruži še več ljudi dobre volje.

Glasi in smejoč večer v cerkvi sv. Jerneja v Pečah

Peče, 18. januar 2024

Predstavitev knjige Martina Goloba *S spletne prižnice*

BESEDILO: BERNARDA MAL

V iztekajočem božičnem času je Martin Golob, grosupeljski župnik in avtor knjige, maševal v peški cerkvi, nato pa v pogovoru odstrl preproste in pomembne življenjske vrline, ki jih je predstavil v svoji knjigi. Knjiga je doživela že 8 izdaj, prodanih je bilo več kot 28.000 izvodov, prvič je izšla v obdobju po koroni kot posledica iskanja poti do vernikov preko spleta in televizije. Vsi se spomnimo njegovega pomežika na koncu prenosa, kakšne smešnice, življenjske in preproste razlage Božje besede in širokega nasmeha. Lojze Grčman, ki je prišel z njim na predstavitev, je bil pri nastajanju knjige pokorna podaljšana Golobova roka. To pomeni, da sta trdo delala, po vnaprej pripravljenem načrtu. V pogovorih sta pripravila posnetke, ki jih je Lojze Grčman zapisal za objavo v knjigi. Knjiga obsega 183 strani in je razdeljena na poglavja: Sveto na spletu, Gostovanja v medijih, Odnosi – niti iz katerih smo stekani, Molitev – rešilna vrv iz stisk, Zakramenti, zapovedi in blagri – kristjanova obvezna oprema, Samopodoba ali kako lahko napravim sebe boljšega. Knjiga je odlično branje, zapisana po moško – jasna beseda, kratko, brez ovinkarjenja in olepševanja, stvarno, zato je več kot 28.000 prodanih izvodov razumljivo.

V pogovoru je poudaril, da je s kmetov in tja se rad vrača na obisk in kmečko delo, ker ga dela živega, povezanega z naravo, stvarstvom in družino, staršema in 5 brati. V njihovi družini se vsak dan moli, spoštuje se stare starše, delo se opravi skupaj in tudi podoživi zadovoljstvo ob opravljenem delu. Pogosto je omenil atija – svoj steber in svojo modrostno osebo. Vsem otrokom je zaželel, da bi imeli dobre družine, kjer je prostor za varnost, sprejetje, spoštovanje in tudi prvo učenje. Besede mladim so bile, naj se veselijo življenja, naj gredo kdaj v mladostnem življenju tudi preizkušat svet in spomnil, da je najbolj pomembno, da se znaš pravi čas ustaviti, spremeniti kaj in postati drugačen, zadovoljen s seboj in koristen v družbi. O dnevih, ko ni v najboljši koži, te poznamo namreč vsi, potrebuje mir in spanje, da se spočije. Nemogoče je popisati vzdušje večera, polnega duhovnosti, sproščenosti in smeha. To je preprosto potrebno doživeti in odnesti s seboj na pot. Kot zapiše v zadnjem odstavku knjige: »Na poti smo skupaj. Ne maham vam s cilja, ampak hodim z vami, gremo naprej. Marsikoga bom potolažil, marsikoga – upam, da bo teh čim manj – tudi razočaral. Človek sem, delam napake. Nisem svetnik. Imejmo usmiljenje drug do drugega. To ni knjiga o tem, kako živeti, ampak knjiga o tem,

kako živim. Vsi skupaj se trudimo biti čim boljši.« Druženje v toplejšem župnišču se je nadaljevalo v pogovorih, podpisovanju knjig in izmenjavi vtisov, ki jih je z udeleženci delil tudi župan dr. Milan Balažič, podžupan Janez Vidic, župnik Kancijan Čižman in obiskovalci v nabito polni cerkvi tudi z obiskovalci iz drugih župnij.

Hvala Župniji Peče, KŠD Peče za organizacijo izvrstnega dogodka ter Založbi Družina za prijazno obljubo, da se ob knjigi vidimo. In smo se! Nepozabno!

Župnikoma v zahvalo

BESEDILO in FOTOGRAFIJI: BOJANA DORIČ

Krajanje Tuštanja so 31. 1. 2024 pripravili zahvalno srečanje z župnikoma Kancijanom Čižmanom in Ivanom Povšnarjem ter z vsemi, ki pomagajo izpeljati sveto mašo na tradicionalnih pohodih na Sv. Miklavž. Srečanje je potekalo v župnijskih prostorih v Moravčah.

Predsednik DK Tuštanj Franci Cerar se je povabljenim zahvalil za prijazno sodelovanje na tradicionalnih pohodih na Sv. Miklavž, ki potekajo drugo soboto v oktobru. Še posebna zahvala je veljala župnikoma, ki si vedno vzameta čas in vodita svete maše, ki so namenjene vsem umrlim krajanom Tuštanja. Letos bo pohod potekal že 19. in še posebno starejši komaj čakajo na ta dogodek. Na ta dan organizirajo prevoz za starejše občane in vse tiste, ki zaradi zdravstvenih ali drugih težav ne morejo peš do vrha Sv. Miklavža.

Župnik Kancijan Čižman je obljubil, da bosta še naprej sodelovala z vaščani, saj je na srečanjih zelo prijetno in sproščeno vzdušje. Povedal je še, da že okoli 600 let hodijo naši predniki na goro s prošnjami za sv. Nikolaja. Vsak dobi pomoč in spodbudo za tegobe in tudi radosti življenja. Društvu je tudi čestital za organizacijo prvomajskih srečanj na Cegunci.

Srečanje so nadaljevali ob sproščnem pogovoru in dobri hrani, ki jo je Drago skrbno in dobro pripravil.

Po Kettejevih poteh Izlet Univerze za tretje življenjsko obdobje Lipa Domžale

BESEDILO: MAJDA ŠRAJ, FOTOGRAFIJI: ARHIV DRUŠTVA LIPA

Udeleženci izleta smo se 16. 2. zbrali ob 7.00 uri na avtobusni postaji v Domžalah. Dan se je začel prijetno klepetavo kot vedno. Pričakovanje napovednika izleta od organizatorja, vodje literarnega krožka v Lipi Domžale ga. Jane Ozimek. Seveda, pozdrav predsednika Lipe Domžale Marjana Ravnikarja, ki nam je zaželel prijeten dan.

Vožnja je minevala ob poslušanju gradiva pesnika Dragotina Ketteja, ko smo prišli do naše prve točke: **Ekomuzej Pivških presihajočih jezer**, ki predstavlja zgodbo o vodi na kraškem. Ob visokih vodah je v dolini sedemnajst presihajočih jezer. Vpliv teh jezer vpliva na življenje domačinov v pokrajini: mokrih in suhih travnikov, gozdov in jam. Spoznali smo življenje ob presihajočih jezerih, raznolikost rastlinskega in živalskega sveta ter film s čudovitimi posnetki jezer.

Naša literatka Jana nas je seznanila, da se je v vasi Zagorje šolal naš pesnik D. Kette. V tem kraju je poučeval njegov oče Filip Kette. Lokalni vodič je predstavil še mnogo zanimivih vsebin: kamnite pivške križe, na videz skromne, a dragoceni spomeniki sakralne dediščine ljudi na tem območju.

Slap Sušec

V smeri iz središča Ilirske Bistrice proti staremu delu mesta, po skriti stezi slediš potoku, ki te pripelje do slapu. Vode je bilo dovolj, da smo slap videli v vsej njegovi veličini, ki se peni po zeleni

podlagi mahu. Skozi mesto teče rečica Bistrica, ki daje poseben čar mestu.

Obisk knjižnice Makse Samsa

Maksa Samsa je zaključila učiteljsko in v Tolminu diplomirala. Kot učiteljica je službovala v več mestih. Zaradi bolehnosti je pustila službo in se vrnila v svoj rojstni kraj, v hišo ob Veliki vodi. Vsakodnevno je zahajala v Ilirsko Bistrico. Skrajšala si je pot in vsakodnevno bredla čez Vel'ke vode. Ko je bila obletnica rojstnega dne Srečka Kosovela, je zabredla v strugo reke, da bi jo prečkala. Verjetno zamišljena, ker je bila to ljubezen njenega življe-

Dragotin Kette
(19. 1. 1876 – 26. 4. 1899)

nja, mala nepazljivost in se je utopila. Njene pesmi so objavljale mnoge revije in časopisi. Izšle so njene samostojne zbirke: Nekaj pesmi, Bleščeče prevare ... V prijetnih prostorih knjižnice sta nas sprejeli knjižničarki, ki sta predstavili njeno življenjsko pot.

Prem, rojstni kraj Dragotina Ketteja

Ogled cerkve sv. Helene, ki je naslednica stare cerkve. Zidana v psevdoromanskem slogu z izrazitimi baročnimi značilnostmi. Poslikal jo je Tone Kralj. Stoji v bližini gradu Prem, ki je povezoval dolini Pivke in Reke z notranjostjo Istre. Stoji na rimski utrdbi. V pisnih dokumentih je omenjen že v 12. stoletju in je v svojem obdobju menjal več lastnikov. Precej zanemarjenega je leta 1927 kupil tržaški zdravnik, ljubitelj starin Bruno Zuccolini. Grad je obnovil in ga uporabljal za svojo počitniško rezidenco. Sedaj upravlja grad TIC Ilirska Bistrica.

Dragotin Kette (19. 1. 1876 – 26. 4. 1899)

Nadaljnja pot nas je vodila k ogledu šole, kjer je živel D. Kette v prvih letih življenja. V zgodnji mladosti je izgubil mamo. Na očeta ga vežejo prijetni spomini, predvsem se spominja igranja klavirja. Pri petnajstih letih izgubi še očeta, skrbništvo prevzame stric Janez Valenčič. Preživi nekaj burnih let. Vrne se v gimnazijo v tretji razred. Postane član in tajnik literarnega dijaškega društva Zadruga. V tem društvu so bili tudi: Josip Muren, Oton Župančič in Ivan Cankar. Bil je nadarjen in razgledan, predaval je v drugih jezikih, poučeval je ruščino. Iz šole so ga izključili, ker ni plačeval šolnine. Preživljal se je z inštrukcijami in novinarstvom.

Omenimo nekaj njegovih srečnih dni, ko je živel v Novem mestu, kot najlepši čas. Imel je ugled pravega pesnika. Zahajal je v čitalnico, gostilno in na plesne vaje, radoživi veseljak je bil povsod priljubljen. Zaljubljen se je v 16-letno hčerko sodnega svetnika Ano Smolo. Z njo ni bil nikoli v zvezi.

Maturiral je leta 1898 in odšel v Trst, kjer so ga potrdili za služenje vojaškega roka. Kmalu je zbolel za tuberkulozo in bil odpuščen iz vojske. Vrnil se je v Ljubljano, kjer je umrl pri prijatelju Josipu Murnu v Cukrarni. Pisal je kratko impresionistično prozo ter dela za otroke: basni, pravljice, otroške pesmi in povesti. Njegova najbolj znana pravljica je *Šivilja in škarjice*.

Omeniti je potrebno, da so nekatere pesmi tudi uglasbene. Kako kratko življenje in ogromna zapuščina, neprecenljivo bogastvo. Za časa življenja ni bil cenjen in večji del brez sredstev. Tako je življenje. Kaj vse bi še lahko napisal, a moraš končati.

Smo v pričakovanju v novem šolskem letu, da bo na programu še podoben izlet.

Poziv lastnikom priobalnih zemljišč ob vodotokih 2. reda

BESEDILO: mag. NEŽA KODRE, Ministrstvo za naravne vire in prostor

Obveščamo vse lastnike priobalnih zemljišč ob vodotokih 2. reda*, da so po določenih 100. členu Zakona o vodah (Uradni list RS, št. 67/02 in spremembe) **dolžni sami zagotavljati odstranjevanje odvečne zarasti na bregovih, odstranjevanje plavja (odpadlega listja in drugih plavajočih predmetov), odpadkov in drugih opuščanih in odvrženih predmetov ter snovi z vodnih in priobalnih zemljišč.**

Pogoji, pod katerimi lahko čiščenje priobalnega (in vodnega) zemljišča izvede priobalni lastnik oz. drug uporabnik zemljišča, so naslednji:

- zagotavljati je potrebno selektivno odstranjevanje odmrle, poškodovane in odvečne zarasti iz brežin in priobalnega zemljišča, zlasti zarasti, ki sega v strugo potoka;
 - golosekov ni dovoljeno izvajati: morebitnih večjih zdravih dreves, če se nahajajo ob potoku se torej ne sme posekati. V priobalnem pasu vodotoka, ki predstavlja 5m pas od zgornjega roba brežine potoka, je treba ohranjati nepretrgano drevesno in grmovno zarast;
 - propadlo in odstranjeno zarast ter odpadke je potrebno v celoti odstraniti z območja na naravi neškodljiv način; material je prepovedano odlagati v strugo, na brežino, v priobalni pas vodotoka;
 - potrebno je redno odstranjevanje plavja iz vodnega in priobalnega zemljišča (odpadlega listja in drugih plavajočih predmetov);
 - potrebno je odstranjevanje odpadkov in morebitnih drugih opuščanih in odvrženih predmetov iz vodnega in priobalnega zemljišča (o morebitnem odlaganju tretjih oseb je treba obvestiti pristojno inšpekcijsko službo);
 - na urejenih odsekih vodotokov v strnjanih naseljih je potrebno redno kositi brežine in priobalni pas vodotokov;
- Pri načrtovanju vegetativnega vzdrževanja, to je predvsem odstranjevanju grmičevja in drevja, je treba tudi upoštevati, da je, v skladu z Zakonom o divjadi in lovstvu (Uradni list RS, št. 16/04 in spremembe), **prepovedano odstranjevanje zarasti ob vodnih koritih v obdobju med 1. marcem in 1. avgustom.**

Pri odstranjevanju obrežne zarasti na območjih z naravovarstvenim statusom je potrebno upoštevati še naravovarstveno zakonodajo. Območja z naravovarstvenim statusom so razvidna iz Atlasa okolja in Atlasa voda. Za napotke glede upoštevanja tega naj se lastniki oziroma uporabniki priobalnih zemljišč obrnejo na pristojne območne enote Zavoda RS za varstvo narave.

Hkrati vas obveščamo, da je z namenom zmanjševanja erozijske in poplavne ogroženosti prebivalcev, objektov, premoženja in zemljišč, **prepovedano odlaganje vejevja, lesne mase oziroma kakršnokoli deponiranje lesa na vodnem in priobalnem zemljišču.**

Prav tako, je v skladu s ciljem varstva in urejanja voda in zmanjševanja posledic škodljivega delovanja voda **prepovedano, na vodnem in priobalnem zemljišču, postavljanje kakršnih koli ovir, vzdolžnih ali prečnih ograj, deponiranje bal sena in drugih pridelkov, gradbenega materiala in gradbenih odpadkov, tudi v smislu začasnih deponij.**

Čebelarji vabijo - sajenje medovitih rastlin

BESEDILO: TOMAŽ SAMEC, svetovalec za varno hrano pri JSSČ
FOTOGRAFIJA: SAMEC T.

Čebelarji se zavedamo pomena ohranjanja okolja, saj vsaka večja sprememba vpliva na naše čebele in druge oprasovalce. Zato smo se pri Čebelarški zvezi Slovenije odločili narediti korak naprej in prispevati k zmanjšanju negativnega vpliva na okolje. **Letos smo že tretje leto zapored** ozaveščali širšo javnost o pomenu sajenja medovitih rastlin s projektom »Dan sajenja medovitih rastlin«.

Spoznavamo, da je nujno ohraniti naravo v ravnovesju, kot smo jo prejeli od prednikov. Spoštovanje pravil, ki vladajo v naravi, ter vračanje tistega, kar ji vzamemo, sta ključnega pomena. Namen projekta je, da naši otroci kot tudi širša javnost spoznajo medovite rastline, se zavedajo njihovega pomena, in na koncu imamo vsi skupaj korist. Oprasovalcem omogočimo vir medicinske in cvetnega prahu na medovitih rastlinah, jeseni pa nas te rastline nagradijo s pridelki, ki jih uživamo vse do prihoda nove pomladi.

Prostor, ki ga želimo nameniti medovitim rastlinam, je odvisen od same velikosti. Lahko gre za cvetlična korita na balkonu, majhen vrtiček, njivo ali celo javne površine. Pri cvetličnem koritu imamo številne možnosti izbire medovitih rastlin, kot so bazilika, timijan, melisa, nizka sončnica, ameriški slamnik in še mnoge druge.

~Odkrijte čarobni svet medovitih rastlin! Izvedite več o njihovih lastnostih in kako jih lahko uspešno zasadite v svojem vrtu. Skenirajte QR kodo in se podajte na raziskovanje, ki ga ponujajo medovite rastline.~

Na večjih površinah (vrtovi, javne površine) se lahko odločimo za zasaditev dreves, kot so divja češnja, kostanj, javor, lipa. Na vrtovih in javnih površinah lahko poleg medovitih začimb in dišavnic posadimo tudi grmovnice, na primer vrtnice. Za vzdrževanje estetskega videza parkov in zelenih površin občine spodbujamo h kasnejši košnji, zlasti po cvetenju rastlin, kar prispeva k obogatitvi okolja in privabljanju številnih oprasovalcev.

Možnosti za sajenje medovitih rastlin na njivah so prav tako obsežne, na primer: sončnice, buče, ajda, mak, oljna ogrščica, facelija, detelja in še mnoge druge. S tem se ne-le izboljša biotska raznovrstnost, ampak tudi spodbuja oprasovanje rastlin, kar ima

GOSTILNA IN PICERIJA

DOSTAVA HRANE NA DOM

tel.: 01 723 28 83
gsm: 040 144 783

Trg Svobode 15, 1251 Moravče
<https://www.facebook.com/PicerijapriJurku>

pozitiven vpliv na ekosistem. Saditev medovitih rastlin za našo prihodnost

Letošnji »Dan sajenja medovitih rastlin« je potekal v **soboto, 23. marca 2024**. Gre za edinstveno priložnost, da vsi skupaj prispevamo k sajenju medovitih rastlin. S tem pomagamo čebelarjem, oprasovalcem, prispevamo k raznovrstnosti medu in ostalih čebeljih pridelkov ter lokalno pridelanega sadja in zelenjave. S sajenjem medovitih rastlin tudi zmanjšujemo izpuste ogljikovega dioksida (CO₂) in s tem zmanjšujemo ogljični odtis.

KZC Kmetijska zadruga Cerklje
info@kzcerklje.si

Trgovina MORAVČE, Vegova ulica 7, tel: 01/834-56-84
Trgovina BLAGOVICA, Blagovica 10, tel: 041/370-437

ZEMIJE SULIFLOR **SEMENSKI KROMPIR**
Trgovina KZ Cerklje v Moravčah

BIO PLANTELLA STOP STRUNE **SADNE SADIKE SLO. PROIZVAJALCEV**

SADIKE SOLAT, ZELIŠČ IN ZELENJAVE ZA VAŠ VRT

-15% v marcu

ČEBELARSKO DRUŠTVO MORAVČE
v sodelovanju s
ČEBELARSKO ZVEZO SLOVENIJE
vabi na

DAN ODPRTIH VRAT,
ki bo v petek, 19. 4. 2024,
od 9.30 do 12. ure
v Čebelarstem domu v Zalogu 25 a.
Vljudno vabljeni!

MIZARSTVO AVBELJ

IZDELAVA POHIŠTVA PO NAROČILU

www.mizarstvo-avbelj.si
info@mizarstvo-avbelj.si
Stegne 1, 1251 Moravče
GSM: 041 641 446

BARVE LAKI PIRC **NOVA TRGOVINA ZA DOM**

Sončna ulica 1a, Domžale - Vir
NASPROTI TRGOVINE HOFER
051 647 602

ODPRTO ŽE OD 6. URE
BARVE, AVTOLAKI, ČISTILA ...

3M **ALCEA C.A.R.F.I.T.**

- brezplačna kontrola vida
- korekcijska očala
- sončna očala
- športna očala
- kontaktne leče

OK optika KRHLIKAR

Očesna optika Krhlikar
Trg svobode 2, 1251 Moravče
T: 01 723 28 22, M: 040 709 232
optika.krhlikar.pe@gmail.com
www.optika-krhlikar.si

Avtohiša Moravče KRULC

Prodaja vozil **NISSAN**

Pooblaščen serviser vozil znamk **NISSAN RENAULT DACIA (NOVO)**

Cenitve in popravila karoserijskih škod (vse znamke vozil)

triglav SAVVA GENERALI Allianz GRAWE CROATIA zavarovalnica

Sklepanje zavarovanj
triglav SAVVA Allianz (NOVO)

Optika vozil, vulkanizerstvo, hotel pnevmatik,...

www.avtohisia-krulc.si info@avtohisia-krulc.si 01-7231-200

Nissan Qashqai
Vrhunski SUV

NISSAN

PRIHRANEK DO 4.300 €
BON ZA ZIMSKÉ PNEVMATIKE**

8 LET JAMSTVA**

Avtohiša KRULC
že več kot 35 let pooblaščen prodajalec in serviser vozil **NISSAN**
Cesta heroja Vasje 5, 1251 Moravče www.avtohisia-krulc.si

Komercialna ponudba: cca 17-19,5 l/100 km. Emisije CO₂: 103-142 g/km. Emisije strojne Euro6d Full. Brezje tihosti (dB) 50-57 g/km. Ogledni štanski ECDC je najpomembnejša kakovostna značilnost, ki kaže na dobro državo izdelave. Brezje tihosti je pravega ohranjalnega zvočnega tlaka in tako pomembno prispeva k poslušarju kakovosti zvočnega tlaka. Prispeva zvoči k doseganju poročanih koncentracij prometnega zvoča decibel (PM₁₀ in PM_{2,5}) ter dušikovih oksidov.
**Štanski je sorodna do prihranka v višini 4.300,00 € (E CO₂). Prihranek velja za Nissan Qashqai z benzičnim motorjem, verzije 1.6CDX/1.6CDX TE/1.6CDX s 3-letno 100.000 km podaljšano jamstvo vključno v primeru napake vozne priroci Nissan Financial Services in vključuje 3 let jamstva vsi 100.000 sklopno prevoženih kilometrov 3 leta tveganjske garancije in 3 let podaljšano jamstvo Real Caravan in dodatna 3 leta podaljšano jamstvo Real Caravan in dodatna 3 leta tveganjske garancije in 3 let tveganjske garancije kar nastopa pri podaljšano jamstvo je storitev zagotovitve Vesel Caravan Versicherung AG in velja od 12.12.2023. Tveganjske garancije veljajo pod pogoj navedene v pogodbi o podaljšanem jamstvu in pogoji jamstva. **Štanski prihranek od nastopu novega voznika Nissan Qashqai bon za set 4 zimske pnevmatike v vrednosti 500 €. (E CO₂). Določeno je narodno pnevmatiki prek CA-Adriatic, d.o.o.
Kupovalca velja do 31.12.2024. Otrnoma do razpisne vloge Nissan si pridobuje pravico, da predloženo zakupi avto ali, ki je podajalec. Vse prodajne cene vključujejo maloprodajne davke in neobvezne pripolne dave in vključuje 22% DDV in davku, vključno s pravico do napladi. Iliki so simbolna. Pooblaščen ustvarnik: CA-Adriatic, d.o.o., Dunajska 22, 1000 Ljubljana, več na nissan.si.

BORIS KOPITAR
SVETUJE

**PREVERITE SLUH IN
POSKRIBITE ZANJ**

**POKLIČITE
ZA TERMIN
059 044 055**

BREZPLAČNO
PREVERJANJE
SLUHA IN TESTIRANJE
SLUŠNIH APARATOV
BTC LJUBLJANA

OBIŠČITE **AUDIOBM**
AUDIOBM.SI SLUŠNI CENTRI

Avtoservis Vesel
Anže Vesel s.p.

Češnjice 16b
1251 Moravče

T: 01 72 31 032
G: 041 288 075
info@servis-vesel.si

Odprto:
od ponedeljka do petka
od 8.00 do 17.00

- servis in popravila vozil vseh znamk
- priprava vozil za tehnični pregled
- diagnostika vozil
- kleparska dela
- vulkanizerske storitve
- brezplačno nadomestno vozilo

www.servis-vesel.si

TV - INTERNET

Slovenski in tuji TV programi z Limbarske gore in Krvavca - Kržišča. Brezžično do objekta!

ZANESLJIVO IN UGODNO!

- TV OD 16€, INTERNET od 13€, MOBILNI TELEFON od 5€/mesec
- Najboljši športni, filmski, otroški in dokumentarni programi s podnapisi
- INTERNET in IPTV signal tudi s kamniškega gradu, Krma, Ambroža, Velike Planine, Zgornje Javoršice, Kališča, Rožična, Zasavske Svete gore, Peč, Črničva, Slivne, Sv. Miklavža

040 997 007
www.zvezdatv.si www.gorosan.com **Zvezda TV**

ZANESLJIV SERVIS LCD TV

Montaža JERMAN
VRATA VSEH VRST IN ZNAMK
MARKO JERMAN S.P.
Z VAMI ŽE 15 LET

041 387 111
mare.jerman@gmail.com
montaza-jerman.net

izmere • svetovanje • prodaja • montaža • servis